

Eduskunnan kirjelmä hallituksen valtion talousarvioksi vuodelle 1997 antaman esityksen johdosta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 103/1996 vp valtion talousarvioksi vuodelle 1997. Valtiovarainvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 46/1996 vp.

Momentti 25.45.51

Eduskunta edellyttää, että vuoden 1997 aikana saamelaiskäräjille turvataan riittävä määräraha saamen kielen huoltoon koskevaan pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumista varten.

Momentti 26.75.21

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet lisätä poliisitoimeen ehdotettua toimintamäärärahaa jo vuoden 1997 aikana siten, että poliisin virat voitaisiin mahdollisimman suurelta osin pitää täytettyinä läpi vuoden.

Luku 28.18

Eduskunta edellyttää, että verohallintoa tulee kehittää sen palvelukykyä parantaen. Tässä yhteydessä tulee erityistä huomiota kiinnittää verotuksen yhdenmukaisuuteen sekä muutoksenhakujärjestelmän toiminnan nopeuttamiseen. Erityiseksi kehittämisen kohteeksi tulee ottaa verotarkastuksen toiminta, josta tulee poistaa virheelliset menettelyt.

Lukuryhmä 29.88, 90 ja 98

Eduskunta edellyttää, että hallitus kiirehtii ajanmukaistetun arpajaislainsäädännön valmistelua ja antaa esityksen eduskunnalle niin, että uusi lainsäädäntö voidaan saattaa voimaan viimeistään vuoden 1998 alusta. Tässä yhteydessä tulee ratkaista pysyvästi myös veikkaus- ja raha-arpapeliin tuoton käyttäminen.

Momentti 29.98.52

Eduskunta edellyttää, että liikunnan ammatillinen koulutus jatkossa rahoitetaan yleisistä budjettivaroista kuten muukin ammatillinen koulutus.

Luku 30.31

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa kansallisen tukipaketin ja investointitukien soveltamisen vaikutuksia maatilojen toimeentuloon maan eri osissa ja eri tuotantosuuntien välillä.

Momentti 30.34.40

Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii luonnonmukaisesti viljeltyjen tuotteiden ja erikoistuotteiden tuotannon, jalostuksen ja markkinoinnin kehittamisestä ja rahoituksesta koko maassa.

Momentti 31.24.79

Eduskunta edellyttää, että valtion omaisuuden myyntituottoja suunnataan myös tien- ja radanpidon hankkeiden lisärahoitukseen.

Momentti 31.30.21

Eduskunta edellyttää, että luotsausmaksuihin vuodelle 1997 suunniteltua korotusta ei kohdista Saimaan kanavassa tai Saimaan vesistöalueella kulkeviin aluksiin.

Luku 31.55

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet tehostaa postin kaltaisten laitosten työllisyyttä ja palvelujen laatua koskevaa ohjausjärjestelmää.

Momentti 31.99.77

Eduskunta edellyttää, että hallitus laatii vuoden 1997 aikana satamien toimintakapasiteettia, tavaravirtojen jakaantumista ja satamien kehittämistarpeita koskevan kokonaisselvityksen.

Pääluokka 33

Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii lapsipoliittisen selonteon jatkotyöstä eduskunnan antamien suuntaviivojen mukaisesti.

Momentti 33.18.60

Eduskunta edellyttää, että ikääntyville pitkäaikaistyöttömille tehtävään kuntoutustarveselvitykseen varatusta 40 milj. markan määrärahasta mahdollisesti säästytävä osa voidaan käyttää tarpeelliseksi todettuun ammatilliseen ja työkykyä tukevaan lääkkinnälliseen kuntoutukseen.

Luku 35.30

Eduskunta edellyttää, että Pohjois-Suomen vanhojen metsien kompensatiotoimenpiteistä vastaavat ministeriöt esittävät mahdollisimman pikaisesti suunnitelmansa, mihin määrärahat kohdennetaan.

Valtion talousarvio vuodelle 1997

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan valtion talousarvion vuodelle 1997:

TULOT

Osasto 11

mk

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	131 648 500 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot.....	49 495 000 000
01. Tulo- ja varallisuusvero.....	46 495 000 000
02. Korkotulojen lähdevero.....	1 650 000 000
03. Perintö- ja lahjaverot	1 350 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	48 525 000 000
01. Arvonlisävero	46 300 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero.....	1 830 000 000
03. Apteekkimaksut	395 000 000
06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut.....	10 000 000
01. Tuontitulli.....	10 000 000

08. Valmisteverot	24 685 000 000
01. Tupakkavero	3 160 000 000
02. Makeisvero	150 000 000
04. Alkoholijuomavero	7 100 000 000
05. Virvoitusjuomavero	175 000 000
07. Polttoainevero	14 100 000 000
10. Muut verot	8 900 000 000
01. Leimavero	1 000 000 000
03. Autovero	3 800 000 000
04. Moottoriajoneuvovero	870 000 000
05. Varainsiirtovero	1 500 000 000
06. Arpajaisvero	360 000 000
07. Ajoneuvovero	1 070 000 000
08. Jätevero	300 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	33 500 000
02. Lästimaksut	3 500 000
08. Öljyjättemaksu	20 000 000
09. Muut verotulot	10 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	26 638 864 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	9 500 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot	9 500 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	462 500 000
01. Tuomioistuintulot	150 000 000
47. Ulosottomaksut	225 000 000
50. Vankeinhoitolaitoksen tulot	80 000 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	7 500 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	703 273 000
05. Lääninhallitusten julkisoikeudellisista suoritteista kertyvät tulot	33 000 000
75. Tulot poliisin lupapalveluista	185 000 000
80. Pelastushallinnon tulot	4 362 000
90. Rajavartiolaitoksen tulot	16 000 000
98. Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot (EU)	461 411 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot	3 500 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	63 750 000
20. Tulot puolustusvoimien irtaimen omaisuuden myynnistä ja vuokrauksesta sekä royalty-maksuista	100 000

21. Puolustusministeriön hallinnonalan metsätalouden tulot.....	6 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	57 650 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	14 362 264 000
07. Siirto valtion eläkerahastosta	6 000 000 000
23. Valtiokonttorin tulot.....	24 754 000
24. Tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavien yhtiöiden vakuutusmaksuosuus	10 000 000
25. Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista.....	105 000 000
28. Kuntien osuudet verotuskustannuksista.....	491 000 000
29. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista.....	133 000 000
30. Evankelisuterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	75 000 000
49. Tullilaitoksen tulot	39 000 000
51. Metallirahatulot	13 420 000
52. Tilastokeskuksen tulot	1 875 000
64. Valtion kiinteistölaitoksen tulot.....	1 072 000 000
87. Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta	400 215 000
90. Euroopan unionin traditionaalisten varojen kantopalkkiot (EU).	100 000 000
97. Siirtymäkorvaus Euroopan unionista (EU).....	377 000 000
98. Takaisinperittävät arvonlisäveropalautukset	3 700 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	1 820 000 000
29. Opetusministeriön hallinnonala	1 929 147 000
01. Opetusministeriön tulot.....	6 600 000
39. Opintotukitoiminnan tulot.....	151 000 000
43. Ylioppilastutkintolautakunnan tulot.....	30 000
91. Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovaroista...	1 771 000 000
96. Valtion elokuvatarkastamon tulot.....	517 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	3 522 626 000
01. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta saatavat tulot (EU).....	2 572 625 000
02. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta saatavat tulot (EU)	637 000 000
03. EU:n kalatalouden ohjaamisen rahoitusvälineeltä saatavat tulot (EU)	33 750 000
04. EU:lta saatavat muut tulot.....	5 781 000
30. Valtion osuus vedonlyönnistä hevoskilpailuissa saadusta tulosta.	26 000 000
32. Kasvinjalostusmaksut	5 050 000
35. Hirvieläinten metsästysmaksut	14 000 000
36. Viehekalastusmaksut	16 750 000
37. Kalastuksenhoitomaksut	43 180 000
39. Riistanhoitomaksut.....	35 400 000
40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	6 000 000
41. Tenojoen kalastuslupamaksut	1 700 000
65. Geodeettisen laitoksen tulot.....	600 000
70. Maatalouden tutkimuskeskuksen tulot.....	4 220 000

72. Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen tulot	40 000
76. Metsäntutkimuslaitoksen tulot	16 300 000
83. Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulot	32 430 000
84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tulot	53 300 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	18 500 000
31. Liikenneministeriön hallinnonala	479 892 000
24. Tielaitoksen sekalaiset tulot	4 000 000
25. Ulkopuolisilta perittävät osuudet tietöiden kustannuksista	67 000 000
30. Merenkulkulaitoksen tulot	402 627 000
31. Merentutkimuslaitoksen tulot	3 300 000
52. Telehallintokeskuksen tulot	1 665 000
58. Radanpidon tulot	1 000 000
99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut tulot	300 000
32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala	150 671 000
02. Tulot yrityspalvelun piiritoimistojen maksullisesta palvelutoiminnasta	9 200 000
32. Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot	4 156 000
41. Turvatekniikan keskuksen tulot	7 000 000
99. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot	130 315 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	1 750 941 000
06. Terveysturvakeskuksen tulot	1 750 000
08. Kansanterveyslaitoksen tulot	1 920 000
09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot	12 263 000
10. Säteilyturvakeskuksen tulot	33 708 000
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuotto	1 630 000 000
98. Valtionapujen palautukset	70 000 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	1 300 000
34. Työministeriön hallinnonala	913 700 000
40. Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot (EU)	670 700 000
70. Palkkaturvamaksujen palautukset	226 000 000
99. Työministeriön hallinnonalan muut tulot	17 000 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	30 500 000
26. Alueellisten ympäristökeskusten tulot	2 500 000
27. Suomen ympäristökeskuksen tulot	1 500 000
40. Asuntotoimen tulot	100 000
60. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	7 000 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	19 400 000
39. Muut sekalaiset tulot	2 260 100 000
01. Sakkorahat	330 000 000
02. Valtiolle tilitettävät viivästyskorot, jäämämaksut ja veronlisäykset veronmaksun laiminlyömisestä määräaikana	500 000 000

03. Oikaisurahat	100 000
04. Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset	300 000 000
05. Valtion maaomaisuuden ja tuloa tuottavien oikeuksien myynti.	40 000 000
07. Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset	65 000 000
09. Valtiolle maksettavat päivä- ja äitiysrahat sekä sosiaaliturvamaksut.....	10 000 000
10. Muut sekalaiset tulot	15 000 000
50. Tulot osakemyynnistä.....	1 000 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET.....	3 036 173 000
01. Korkotulot	1 656 173 000
04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille	11 112 000
05. Korot muista lainoista.....	125 061 000
07. Korot talletuksista.....	1 520 000 000
03. Osinkotulot	1 200 000 000
01. Osinkotulot.....	1 200 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset.....	180 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset.....	180 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	28 997 219 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	707 219 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille.....	28 168 000
04. Muiden lainojen lyhennykset.....	679 051 000
02. Valtion nettolainanotto.....	28 290 000 000
01. Nettolainanotto	28 290 000 000

Tulojen kokonaismäärä:

190 320 756 000

MENOT

Pääluokka 21

mk

21. TASAVALLAN PRESIDENTTI	30 143 000
01. Tasavallan Presidentti (010).....	1 583 000
01. Presidentin palkkio ja edustusrahat	1 458 000
21. Presidentin käyttövarat	125 000
02. Tasavallan Presidentin kanslia (010)	28 560 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	24 680 000
27. Eläkkeellä olevan presidentin menot (arviomääräraha)	580 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v).....	3 300 000

Pääluokka 22

22. EDUSKUNTA	282 846 000
01. Kansanedustajat (010)	83 600 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	83 600 000
02. Eduskunnan kanslia (010)	144 730 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	144 730 000
09. Valtiontilintarkastajat (010)	7 728 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	7 728 000
14. Eduskunnan oikeusasiamies (010).....	11 550 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	11 550 000
30. Eduskunnan kirjasto (280).....	16 714 000
21. Toimintamenot (arviomääräraha).....	16 714 000

99. Eduskunnan muut menot (010)	18 524 000
21. Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten.....	17 424 000
22. Parlamenttienvälisen liiton Suomen ryhmän käytettäväksi.....	1 100 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTO	192 124 000
01. Valtioneuvosto (010)	21 640 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha)	18 840 000
20. Matkat (arviomääräraha).....	2 800 000
02. Valtioneuvoston kanslia (050)	81 848 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	81 848 000
03. Oikeuskanslerinvirasto (010)	13 615 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 615 000
25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot (050)	2 971 000
26. Kalastajatorpan vierastalo (arviomääräraha).....	1 971 000
74. Valtioneuvoston väestönsuoja (siirtomääräraha 3 v).....	1 000 000
27. Poliittisen toiminnan avustaminen (010)	66 200 000
50. Puoluetoiminnan tukeminen.....	64 200 000
52. Euroopan unioniin liittyvän kansalaiskeskustelun kannustami- nen	2 000 000
99. Valtioneuvoston muut menot (050)	5 850 000
24. Kunniamerkit (arviomääräraha)	2 200 000
25. J. V. Snellmanin kootut teokset (siirtomääräraha 3 v).....	1 400 000
27. Presidentti Urho Kaleva Kekkonen muistomerkki (siirtomäärä- raha 3 v).....	750 000
28. Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlavuosi (siirtomääräraha 2 v).	1 500 000

Pääluokka 24

24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 081 876 000
01. Ulkoasiainhallinto (030)	846 200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	761 200 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	50 000 000
87. Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen (siirtomääräraha 3 v).	35 000 000

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö (040)	1 456 300 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	1 456 300 000
40. Kaupallis-teollinen yhteistyö (040)	19 500 000
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle (arviomääräraha).	11 500 000
66. Taloudellinen, teollinen ja teknologinen yhteistyö kehitysmaiden kanssa (arviomääräraha).....	8 000 000
50. Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa (040)	155 000 000
66. Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa (siirtomääräraha 3 v).....	155 000 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot (030)	604 876 000
01. Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (EU) (arviomääräraha)	5 000 000
02. Palkkaukset (arviomääräraha)	27 650 000
21. Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa (arviomääräraha)	32 040 000
22. Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	181 639 000
25. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	36 400 000
26. Tutkimus- ja kehittämistoiminta (siirtomääräraha 2 v).....	12 125 000
50. Eräät valtionavut.....	6 355 000
51. Häädänalaisten Suomen kansalaisten avustaminen (arviomääräraha)	250 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha).....	303 317 000
93. Kurssivaihtelut (arviomääräraha).....	100 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 690 869 000
01. Oikeusministeriö (070)	127 020 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	127 020 000
10. Tuomioistuinlaitos (090)	959 664 000
21. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)....	32 100 000
22. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	37 100 000
23. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	890 464 000
40. Syyttäjä- ja ulosottolaitos (090)	510 600 000
21. Syyttäjä- ja ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	509 000 000

22. Valtakunnansyyttäjänviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	1 600 000
45. Eräät oikeudenhoitomenot ja avustukset (090).....	227 785 000
22. Erityismenot (arviomääräraha).....	28 600 000
50. Maksuton oikeudenkäynti ja eräät muut oikeudenhoitomenot (arviomääräraha)	160 000 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)	39 185 000
50. Vankeinhoitolaitos (100).....	825 300 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	666 800 000
50. Kriminaalihuollon korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)..	59 500 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v)	54 800 000
75. Työsiirtoloille järjestettävät työt (siirtomääräraha 3 v)	44 200 000
60. Eräät virastot (070).....	37 500 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 500 000
22. Onnettomuustutkinnan erityismenot (arviomääräraha).....	1 000 000
70. Vaalit (010).....	3 000 000
21. Vaalimenot (arviomääräraha)	3 000 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 162 669 000
01. Sisäasiainministeriö (050).....	104 115 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	103 415 000
51. Eräät valtionavustukset	700 000
02. Ulkomaalaisvirasto (050)	27 105 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 105 000
05. Lääninhallitukset (050)	321 682 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	321 682 000
06. Rekisterihallinto (050)	108 295 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	108 295 000
07. Kihlakunnat (080)	173 136 000
21. Kihlakunnanvirastojen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	173 136 000

75. Poliisitoimi (080)	2 398 200 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	2 398 200 000
80. Pelastushallinto (110)	121 484 000
21. Pelastushallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	89 184 000
22. Erityismenot (arviomääräraha).....	7 200 000
31. Valtionosuudet (siirtomääräraha 2 v).....	25 100 000
90. Rajavartiolaitos (120)	937 849 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	904 409 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v).....	23 000 000
74. Rakentaminen (siirtomääräraha 3 v)	10 440 000
97. Avustukset kunnille (960)	1 356 800 000
31. Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset (arviomääräraha)	1 212 000 000
32. Kuntien yhdistymisavustukset (arviomääräraha).....	27 300 000
34. Kuntien harkinnanvarainen avustus.....	100 000 000
80. Korkotuet ja velkojen vakautuslainat kunnille (arviomääräraha).	17 500 000
98. Alueiden kehittäminen (960)	614 003 000
43. Maakunnan kehittämisraha (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	104 500 000
61. EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (siirtomääräraha 3 v)	509 503 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	9 652 600 000
01. Puolustusministeriö (150)	310 200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	54 200 000
74. Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v)	244 000 000
87. Kiinteistöjen osto ja pakkolunastus (siirtomääräraha 2 v).....	12 000 000
10. Puolustusvoimat (160)	9 262 700 000
16. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)	4 189 000 000
21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 073 700 000
30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta (030)	73 700 000
21. YK:n ja ETYJ:n rauhanturvaamistoiminnan toimintamenot (arviomääräraha)	66 700 000
24. Kansainvälisen puolustuspoliittisen yhteistyön menot (arviomääräraha).....	7 000 000

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot (150).....	6 000 000
40. Lapuan patruunatehtaan onnettomuuden tapaturmakorvaukset (arviomääräraha)	330 000
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen	5 500 000
93. Kurssivaihtelut (arviomääräraha).....	170 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA... 27 878 330 000

01. Valtiovarainministeriö (020)	113 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	113 000 000
03. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus (050)	17 620 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 620 000
05. Valtiokonttori (020).....	190 300 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	185 000 000
88. Osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v).....	5 000 000
95. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha).....	300 000
06. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (020).....	200 500 000
50. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset (arviomääräraha).....	200 500 000
07. Eläkkeet (950).....	13 025 750 000
05. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)	12 692 800 000
06. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha).....	121 850 000
07. Muut eläkemenot (arviomääräraha).....	171 100 000
61. Korko valtion eläkerahastolle (arviomääräraha).....	40 000 000
10. Valtiontalouden tarkastusvirasto (020)	38 200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	38 200 000
18. Verohallinto (020).....	1 530 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 530 000 000
39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle (960).....	732 000 000
30. Ahvenanmaan tasoituskasvu (arviomääräraha).....	729 000 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha)	3 000 000
40. Tullilaitos (020)	490 020 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	462 300 000

66. Kansainvälisen tullijärjestön kautta ohjattava kehitysapu sekä koulutusyhteistyö Venäjän ja Baltian maiden kanssa (siirtomääräraha 3 v)	220 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	27 500 000
52. Tilastokeskus (050)	170 300 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	170 300 000
64. Valtion kiinteistölaitos (050)	715 000 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	155 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v).....	350 000 000
87. Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)	210 000 000
80. Hallinnon uudistaminen ja eräät hallinnon tukitoimenpiteet (990)	111 040 000
02. Eräät muut palkat ja virkasuhteen ehtoja koskevat päätökset (arviomääräraha)	1 000 000
20. Kehittämisen- ja koulutustoiminta (siirtomääräraha 3 v).....	13 000 000
21. Henkilöstön sopeuttamisen tukeminen (siirtomääräraha 3 v)....	3 000 000
22. Integraatiovalmennus ja EU-puheenjohtajuuteen valmistautuminen (siirtomääräraha 3 v).....	25 000 000
23. Työsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
24. VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutustoiminta (siirtomääräraha 2 v).....	25 500 000
25. Valtion henkilöstöjärjestelyt (siirtomääräraha 2 v).....	34 240 000
60. Valtionosuus koulutus- ja erorahastosta johtuvista menoista (arviomääräraha)	4 300 000
81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot (990).....	16 100 000
01. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset (arviomääräraha)	7 000 000
22. Nettobudjetoitujen virastojen toiminnan kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	8 000 000
95. Lakiin tai asetukseen perustuvat menot, joita varten talousarvioon ei ole erikseen merkitty määrärahaa (arviomääräraha)...	100 000
96. Edeltä arvaamattomat tarpeet	1 000 000
82. Postipankki Oy (840).....	8 000 000
43. Luottotappiokorvaus Postipankki Oy:lle (arviomääräraha).....	8 000 000
84. Pohjoismaiset rahoitusyhteisöt (040).....	6 500 000
68. Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta (arviomääräraha).....	6 500 000
85. Sitoumusten lunastaminen (040).....	6 000 000
66. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha).....	6 000 000

86. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto (830).....	10 000 000
60. Suomen itsenäisyyden juhlarahaston toiminnan rahoittaminen..	10 000 000
87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen (840)	800 000 000
61. Korvaus valtion vakuusrahastolle lainojen ja takausten hoito- menoihin (siirtomääräraha 3 v)	800 000 000
89. Euroopan investointipankki (EU) (060)	268 550 000
68. Suomen maksuosuus Euroopan investointipankin pääomasta (EU) (arviomääräraha)	268 550 000
90. Suomen maksosuudet Euroopan unionille (EU) (060).....	5 801 000 000
66. Arvonlisäveropohjaan perustuvat maksut Euroopan unionille (EU) (arviomääräraha)	2 924 000 000
67. Bruttokansantuloon perustuvat maksut Euroopan unionille (EU) (arviomääräraha)	2 877 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot (020).....	3 628 450 000
21. Valtion eläkelautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).	2 050 000
23. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 500 000 000
24. Kehitysyhteistyöstä ja lähialueyhteistyöstä aiheutuvat arvon- lisäveromenot (arviomääräraha)	100 000 000
61. Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot (arviomää- räraha).....	22 000 000
95. Hallinnon kehittämiskeskuksen kiinteistömenojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v).....	4 400 000

Pääluokka 29

29. OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA.....	25 354 617 000
01. Opetusministeriö (210).....	211 657 000
10. Eräiden valtion kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito (siirtomää- räraha 3 v)	19 500 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	88 922 000
22. Kehittämistoiminta (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	79 600 000
26. Eräät kopiointi- ja nauhoituskorvaukset.....	20 700 000
50. Eräät avustukset.....	2 935 000
05. Kirkollisasiat (310).....	11 072 000
21. Ortodoksisen kirkollishallituksen toimintamenot (siirtomäärära- ha 2 v).....	9 232 000
50. Eräät avustukset.....	1 840 000

07. Opetushallitus (210)	100 129 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 129 000
08. Kansainvälinen yhteistyö (030)	125 365 000
01. Palkkaukset (arviomääräraha)	6 320 000
21. Kansainvälisen henkilöväihdon keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 172 000
22. Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 735 000
25. Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	44 200 000
50. Eräät avustukset.....	28 500 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha) ..	14 438 000
10. Yliopistot (240)	5 402 350 000
21. Yliopistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 005 000 000
22. Yliopistolaitoksen yhteiset menot (osa EU) (siirtomääräraha 3 v).	221 950 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	151 800 000
87. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha 3 v)	23 600 000
11. Valtion harjoittelukoulut (220)	291 432 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	246 268 000
22. Oppilashuolto (arviomääräraha)	14 850 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	30 314 000
20. Ammattikorkeakouluopetus (240)	987 355 000
25. Ammattikorkeakoulujen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	23 000 000
30. Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	964 355 000
39. Opintotuki (260)	3 628 770 000
22. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	1 395 000
52. Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki (arviomääräraha) ...	220 000 000
55. Opintoraha (arviomääräraha).....	3 099 000 000
56. Aikuisopintoraha (arviomääräraha)	168 000 000
57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha).....	70 000 000
58. Avustus tilakustannusten korvaamiseen.....	6 375 000
59. Lukiodien ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuki (arviomääräraha).....	64 000 000
40. Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus (220)	9 431 328 000
21. Valtion oppilaitosten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	215 875 000
24. Harjoittelutoiminta (siirtomääräraha 2 v).....	46 000 000
25. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	21 433 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha).....	7 613 035 000

31. Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (osa EU) (arviomääräraha)	411 300 000
34. Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	666 000 000
35. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien loppuerät (arviomääräraha)	214 000 000
37. Valtionavustus kiinteistöjen hankintaan (siirtomääräraha 3 v) ..	4 340 000
51. Valtionapu yksityiseen yleissivistävään opetukseen (arviomääräraha)	76 350 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	29 095 000
87. Kiinteistöjen hankinta (siirtomääräraha 3 v)	133 900 000
69. Aikuiskoulutus (250)	2 345 222 000
21. Opetushallinnon koulutuskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
22. Opetustoimen henkilöstökoulutus (siirtomääräraha 2 v)	44 550 000
25. Aikuiskoulutuksen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	17 221 000
30. Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	346 720 000
32. Valtionavustus ja -korvaus ammatillisille aikuiskoulutuskeskuskille (arviomääräraha)	217 043 000
33. Ammatillinen aikuiskoulutus (siirtomääräraha 2 v)	1 071 910 000
35. Aikuiskoulutuksen valtionosuuksien ja -avustusten loppuerät (arviomääräraha)	49 400 000
50. Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	379 288 000
51. Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	69 430 000
52. Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	41 000 000
53. Valtionavustus järjestöille	40 450 000
55. Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	58 610 000
56. Kesäyliopistojen valtionavustukset	7 600 000
80. Varastokirjasto (280)	6 705 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 705 000
82. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus (270)	11 970 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 970 000
83. Arkistolaitos (280)	65 515 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	55 815 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	9 700 000
88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen (270)	641 410 000
21. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	128 500 000
25. Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen (siirtomääräraha 2 v) ..	1 490 000

50. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)	72 000 000
53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot tieteen tukemiseen (arviomääräraha)	381 900 000
54. Eräät avustukset	4 900 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha) ..	49 500 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	2 620 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	500 000
90. Taiteen tukeminen (290)	987 267 000
21. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 444 000
22. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	27 035 000
23. Suomen elokuva-arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	12 792 000
31. Valtionosuus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	37 596 000
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	4 000 000
52. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen tukemiseen (arviomääräraha)	865 600 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	23 000 000
72. Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	3 500 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	8 300 000
93. Museovirasto ja kulttuuriperinne (280)	135 089 000
21. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	12 100 000
22. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	65 837 000
30. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)	17 442 000
40. Avustus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle (arviomääräraha)	900 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	7 350 000
75. Perusparannukset ja talonrakennukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	31 360 000
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	100 000
94. Kirjastotoimi (280)	382 542 000
21. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	22 018 000
30. Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	322 024 000
31. Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)	38 500 000
96. Kulttuurin muut menot (290)	35 612 000
21. Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 678 000
30. Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan (arviomääräraha)	334 000
35. Kulttuuritoimen valtionosuuksien loppuerät (arviomääräraha) ..	12 600 000
50. Eräät avustukset	11 000 000

51. Kulttuurin erityisprojektit (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)	9 000 000
98. Liikunnan ja nuorisonkasvatustyön tukeminen (300)	553 827 000
50. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot liikunnan ja nuorisonkasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha).....	523 500 000
51. Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	15 000 000
52. Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille	15 327 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	12 600 465 000
01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakenetuki (670).....	885 820 000
21. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	124 860 000
22. Tieto- ja tilastojärjestelmien kehittäminen (siirtomääräraha 2 v).....	14 160 000
23. Maaseutuelinkeinopiirin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	97 400 000
25. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha).....	7 300 000
61. EU:n osallistuminen elintarviketalouden ja maaseudun rakennetoimenpiteisiin (EU) (siirtomääräraha 3 v)	642 100 000
02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus (650)	37 760 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	37 760 000
03. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta (650).....	2 990 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 990 000
31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU) (670)	8 308 500 000
41. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (EU) (siirtomääräraha 2 v)	3 925 000 000
43. EU-tulotuki (EU) (arviomääräraha).....	1 580 000 000
44. Satovahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	50 000 000
45. Maatalouden ympäristötuki (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)	1 570 000 000
46. Luonnonhaittakorvaus (EU) (arviomääräraha)	1 183 500 000
32. Maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU (670).....	927 700 000
41. Maataloustuotannon tasapainottamismenot (siirtomääräraha 3 v).....	36 000 000
42. Luopumiskorvaukset (arviomääräraha)	473 800 000
47. Maatalousyrittäjien luopumistuki ja pellonmetsitystuki (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	377 900 000

48. Hedelmä- ja vihannestuottajien markkinaorganisaatioiden tuki (EU) (siirtomääräraha 3 v)	15 000 000
60. Siirto interventiorahastoon (EU)	25 000 000
33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU) (670).	563 480 000
41. Maataloustuotteiden varastotilojen rakentamisen korkotuki (arviomääräraha)	80 000
43. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	61 000 000
44. Aluekehitysohjelmien toteuttaminen (EU) (siirtomääräraha 3 v).	268 400 000
47. Maatalouden kohdennettujen vakauttamislainojen korkoavustus (siirtomääräraha 3 v)	23 000 000
48. Puutarhayritysten korkoavustus (siirtomääräraha 2 v)	16 000 000
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	195 000 000
34. Muut maatalouden menot (670)	124 760 000
40. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	69 400 000
41. Kasvinsuojelun korvaukset (arviomääräraha)	3 160 000
42. Hukkakauran torjunnasta aiheutuvat menot	200 000
44. Hevostalouden edistäminen vedonlyönnistä hevoskilpailuissa ker-tyvillä varoilla (arviomääräraha)	22 000 000
45. Valtionapu 4H-toimintaan	25 500 000
47. Kasvinjalostustoiminnan edistäminen (arviomääräraha)	4 500 000
36. Kala-, riista- ja porotalous (osa EU) (690)	193 466 000
25. Kalakannan hoitovelvoitteet (arviomääräraha)	6 000 000
40. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v).	35 309 000
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha)	14 000 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen	9 000 000
43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	9 500 000
44. Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut (arviomääräraha)	2 200 000
45. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	43 257 000
46. Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edis-täminen (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	69 700 000
77. Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	4 500 000
38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (660)	85 127 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	75 227 000
24. Arvokalojen sopimuskasvatustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	7 200 000
74. Kalanviljelylaitosten rakennustyöt (siirtomääräraha 3 v)	2 700 000
65. Geodeettinen laitos (550)	15 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 000 000

70. Maatalouden tutkimuskeskus (660)	144 750 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	142 000 000
22. Torjunta-ainetarkastukset (arviomääräraha).....	2 050 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	600 000
77. Maa- ja vesirakennustyöt (siirtomääräraha 3 v)	100 000
72. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos (660)	11 940 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 940 000
76. Metsäntutkimuslaitos (660)	172 450 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	169 300 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	2 500 000
77. Metsien perusparannukset (siirtomääräraha 3 v).....	650 000
83. Kasvintuotannon tarkastuskeskus (670)	44 611 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	44 611 000
84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos (670)	105 041 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	64 837 000
22. Lihantarkastustoiminnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)..	20 704 000
28. Rokotteet ja seerumit (arviomääräraha).....	19 500 000
85. Vesivarojen käyttö ja hoito (560)	140 000 000
22. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v)	28 000 000
30. Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki (arviomääräraha) ..	21 000 000
31. Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin (siirtomäärä- raha 3 v).....	17 000 000
43. Eräät valtion maksettavaksi määrätty korvaukset (arviomäärä- raha)	2 500 000
77. Vesistö- ja vesihuoltotyöt (siirtomääräraha 3 v).....	71 500 000
86. Metsätalous (osa EU) (680)	514 630 000
24. Eräät metsätalouden yhteiskunnalliset palvelut ja yleinen uitto- väylätuki (siirtomääräraha 3 v)	35 000 000
25. Metsäpuiden jalostus ja siemenhuolto.....	20 000 000
42. Valtionapu metsätalouden edistämisen- ja valvontaorganisaatioille.	179 450 000
43. Eräät korvaukset (arviomääräraha)	1 600 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (osa EU) (siir- tomääräraha 3 v)	228 780 000
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v).....	15 000 000
50. Eräät metsätalouden valtionavut	14 800 000
83. Lainat puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (siirtomäärä- raha 3 v).....	20 000 000
87. Maanmittauslaitos (550)	245 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	230 000 000

80. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (arviomääräraha).....	15 000 000
97. Kasvinjalostuslaitos (660).....	9 792 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 792 000
98. Siemenperunakeskus (660).....	848 000
23. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	248 000
87. Siemenperunakeskuksen maanhankintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	600 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot (650).....	66 800 000
25. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v).....	24 000 000
27. Yhteistutkimukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	26 200 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v).....	5 000 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut (arviomääräraha).....	11 600 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 923 787 000
01. Liikenneministeriö (710).....	61 356 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	61 356 000
24. Tielaitos (720).....	4 265 340 000
21. Yleisten teiden perustienpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v) ...	3 103 840 000
77. Tieverkon kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	942 500 000
78. Ulkopuolisille tehtävät tietyt (arviomääräraha).....	67 000 000
79. Järvenpää—Lahti moottoritien rakentaminen ja kunnossapito (siirtomääräraha 2 v).....	2 000 000
87. Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	150 000 000
30. Merenkululaitos (730)	886 600 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	512 000 000
22. Saimaan kanavan hoitokunta (arviomääräraha)	1 200 000
70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)	298 000 000
77. Väylätyöt (siirtomääräraha 3 v).....	75 000 000
87. Maa- ja vesialueiden hankinta (siirtomääräraha 3 v).....	400 000
31. Merentutkimuslaitos (830).....	38 350 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 350 000
28. Maksullinen palvelutoiminta (arviomääräraha)	3 000 000

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen (730)	175 391 000
31. Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki (arviomääräraha)	866 000
40. Lastialusten hankintojen tukeminen (arviomääräraha)	55 500 000
41. Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkittyjen alusten kilpailuedellytysten turvaaminen (arviomääräraha)	115 000 000
44. Saaristoliikenteen avustaminen	800 000
45. Saaristoliikenteen korkotuki (arviomääräraha)	25 000
50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)	3 200 000
41. Ajoneuvohallintokeskus (720)	2 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
50. Ilmatieteen laitos (830)	133 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	133 000 000
55. Viestinnän korvaukset ja avustukset (760)	80 000 000
41. Sanomalehdistön tuki	75 000 000
61. Poikkeusolojen viestintäjärjestelyistä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
57. Henkilöliikennepalvelujen osto ja julkisen liikenteen kehittäminen (750).	496 600 000
34. Valtionapu pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän suunnitteluun ja rakentamiseen (siirtomääräraha 3 v)	29 000 000
61. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	467 600 000
58. Radanpito (750)	1 667 000 000
21. Ratahallintokeskus ja perusradanpito (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)	1 453 000 000
77. Rataverkon kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	208 000 000
87. Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	6 000 000
93. Ilmaliikenteen valtionavut (740)	11 000 000
41. Valtionapu eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon.	11 000 000
99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot (710)	107 150 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	33 000 000
40. Eräät valtionavut	4 650 000
42. Korvaus koulutuksesta	23 000 000
45. Itä- ja Keski-Euroopan liikennealan avustaminen (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)	30 000 000
77. Vuosaaren sataman liikenneväylien suunnittelu (siirtomääräraha 3 v)	12 500 000

Pääluokka 32

32. KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	4 955 445 000
01. Kauppa- ja teollisuusministeriö (810)	256 415 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	113 600 000
22. Elinkeinopolitiikkaan liittyvä tutkimus- ja selvitystoiminta (siirtomääräraha 3 v)	20 000 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	55 315 000
92. Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle (arviomääräraha)	67 500 000
02. KTM yrityspalvelun piiritoimistot (810).....	31 200 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	31 200 000
03. Työvoima- ja elinkeinokeskukset (810).....	57 965 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 965 000
61. Kotitalouksien työllistämismahdollisuuksien tukeminen (arviomääräraha)	25 000 000
27. Kuluttajavirasto (820).....	29 400 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 400 000
50. Valtionavustus kuluttajajärjestöille	4 000 000
28. Kuluttajavalituslautakunta (820)	5 745 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 745 000
29. Kilpailuvirasto (820)	16 600 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	16 600 000
30. Elintarvikevirasto (820)	10 200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 200 000
31. Kuluttaja-asiamiehen toimisto (820)	7 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 000 000
32. Patentti- ja rekisterihallitus (820).....	6 200 000
22. Yhdistysrekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v).....	6 200 000
33. Kuluttajatutkimuskeskus (820)	9 400 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 400 000
38. Mittatekniikan keskus (820)	19 400 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 800 000

23. Kansallisen mittanormaalijärjestelmän kehittäminen ja EU:n standardit, mittaukset ja testausohjelma (siirtomääräraha 3 v) ..	10 600 000
40. Geologian tutkimuskeskus (830)	202 200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	202 200 000
41. Turvatekniikan keskus (820)	62 300 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	62 300 000
42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus (830)	323 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	323 000 000
44. Teknologian kehittämiskeskus (830)	1 657 900 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	100 900 000
23. Soveltava tekninen tutkimus (osa EU) (arviomääräraha)	572 000 000
40. Tuotekehitysavustukset (osa EU) (arviomääräraha)	782 000 000
83. Tuotekehityslainat (osa EU) (arviomääräraha)	203 000 000
49. Kera Oy (840)	336 000 000
42. Korkotuki Kera Oy:lle (arviomääräraha)	221 000 000
43. Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen (arviomääräraha)	115 000 000
50. Teollisuuden edistäminen (850)	735 190 000
24. Teollisuuden edistämistä palveleva tutkimus- ja kehitystyö (siirtomääräraha 3 v)	32 110 000
41. Avustukset teollisuuden edistämiseen ja alan yhteisöille (siirtomääräraha 3 v)	33 000 000
42. Tuki elintarviketeollisuuden investointeihin ja tuotantorakenteen sopeuttamiseen (EU) (siirtomääräraha 3 v)	100 000 000
46. Avustus telakkateollisuuden kilpailuedellytysten turvaamiseksi (siirtomääräraha 3 v)	170 000 000
60. Siirrot valtiontakuurahastoon ja vientitakuukorvaukset (arviomääräraha)	400 000 000
95. Maanomistajien osuus puolustusmaksuista (arviomääräraha) ...	80 000
51. Yritystoiminnan investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (850)	464 000 000
48. Alueellinen kuljetustuki (arviomääräraha)	24 000 000
49. Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU) (arviomääräraha)	400 000 000
50. Korkotuki pk-yritysten investointeihin (arviomääräraha)	40 000 000
52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen (850)	71 000 000
24. Kehittämispalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	52 000 000
40. Valtionavustus pk-yritysten kehittämispalvelutoimintaan ja alan yhteisöille (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	19 000 000

55. Energiatalous (860)	183 600 000
21. Eräät energiatalouden tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatoiminnan menot (siirtomääräraha 3 v)	24 000 000
27. Energiansäästön ja energian tehokkaan käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 2 v).....	9 000 000
40. Energiatuki (osa EU) (arviomääräraha)	145 000 000
45. Energiainvestointien korkotuki (arviomääräraha).....	5 400 000
50. Eräät energiataloudelliset avustukset (siirtomääräraha 3 v).....	200 000
56. Sähkömarkkinakeskus (820)	200 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	200 000
61. Kotimaankaupan edistäminen (870)	100 000
40. Korkotuki haja-asutusalueiden vähittäiskaupan investointeihin (arviomääräraha)	100 000
80. Matkailun edistämiskeskus (870)	78 730 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	78 530 000
88. Muut finanssisijoitukset.....	200 000
85. Ulkomaankaupan edistäminen (880)	391 700 000
40. Yritysten kansainvälistyminen (osa EU) (arviomääräraha)	173 000 000
41. Avustus ulkomaankauppaa edistävälle järjestöille ja Suomen Ulkomaankauppaliitto ry:lle.....	173 700 000
47. Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle (arviomääräraha).....	40 000 000
48. Korkotuki OECD-ehtoisille vientiluotoille (arviomääräraha)....	5 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	45 231 275 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriö (400)	175 438 000
21. Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v).....	175 438 000
02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus (400)	112 910 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	112 910 000
03. Työttömyysturvalautakunta (400)	8 699 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 699 000
04. Tarkastuslautakunta (090)	8 271 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 271 000

06. Terveysthuollon oikeusturvakeskus (400)	10 100 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 100 000
07. Työterveyslaitos (450)	176 500 000
50. Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin (siirtomääräraha 2 v).	176 500 000
08. Kansanterveyslaitos (450)	171 778 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	144 700 000
26. Rokotteiden hankinta (arviomääräraha)	27 078 000
09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (450)	22 330 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	22 330 000
10. Säteilyturvakeskus (450)	80 850 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	80 850 000
11. Lääkelaitos (450)	8 217 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 217 000
12. Valtion koulukodit (420)	8 373 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 373 000
13. Työsuojelun piirihallinto (400)	80 439 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	80 439 000
14. Valtion mielisairaalat (480)	9 020 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 020 000
15. Perhekustannusten taseus (410)	8 395 000 000
51. Äitiysavustus (arviomääräraha)	58 000 000
52. Lapsilisät (arviomääräraha)	8 337 000 000
16. Yleinen perhe-eläke (410)	248 000 000
50. Yleinen perhe-eläke (arviomääräraha)	248 000 000
17. Työttömyysturva (410)	6 060 000 000
50. Valtionosuus työttömyyskassoille (arviomääräraha)	4 710 000 000
51. Työttömyysturvalain mukainen perusturva (arviomääräraha) ...	1 050 000 000
52. Koulutusajan toimeentulon turvaaminen (siirtomääräraha 2 v) .	300 000 000
18. Sairausvakuutus (410)	10 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (ar- viomääräraha)	10 000 000
19. Eläkevakuutus (410)	9 279 000 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha).	140 000 000

51. Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	2 050 000 000
52. Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha).....	490 000 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha).....	6 599 000 000
20. Tapaturmavakuutus (410).....	87 000 000
53. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	87 000 000
21. Rintamaveteraaneläkkeet (410).....	900 200 000
52. Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki (arviomääräraha).....	900 000 000
53. Rintamaveteraanien varhaiseläke (arviomääräraha)	200 000
22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot (410)....	1 943 600 000
50. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha).....	1 755 000 000
55. Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	170 000 000
56. Valtionapu sotainvalidien puolisoiden kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	12 100 000
57. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v).....	1 500 000
59. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	5 000 000
23. Muu sodista kärsineiden turva (410)	23 000 000
30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha).	23 000 000
28. Muu toimeentuloturva (410).....	54 000 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha).....	2 000 000
50. Sotilasavustus (arviomääräraha)	52 000 000
29. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (410)	40 000 000
61. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	40 000 000
32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto (420).....	14 854 600 000
30. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	13 548 000 000
31. Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin (arviomääräraha)	421 000 000
32. Valtion korvaus yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle sairaanhoidopiirille tutkimustoiminnan kustannuksiin (arviomääräraha) ...	360 000 000
33. Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	389 800 000

34. Valtion korvaus kunnille mielentilatutkimuspotilaista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha).....	17 000 000
36. Valtionavustus eräiden sosiaali- ja terveyspalveluhankkeiden kustannuksiin (arviomääräraha)	20 700 000
38. Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen eräisiin käyttökustannuksiin (arviomääräraha).....	75 000 000
39. Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen eräisiin perustamiskustannuksiin (arviomääräraha).....	23 100 000
53. Terveyskasvatus ja -valvonta (470)	42 850 000
21. Terveyskasvatus sekä päihteiden käytön ja tupakoinnin vähentäminen (siirtomääräraha 2 v).....	32 850 000
23. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)	5 000 000
24. Tartuntatautien valvonta (arviomääräraha)	5 000 000
57. Lomatoiminta (420)	769 100 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha).....	676 000 000
42. Valtion korvaus pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän kustannuksiin (arviomääräraha)	100 000
50. Valtion korvaus Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin (arviomääräraha)	93 000 000
92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö (420).....	1 630 000 000
50. Avustukset yksityisten sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen kustannuksiin (arviomääräraha).....	1 465 000 000
59. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot	165 000 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut menot (400).....	22 000 000
67. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet (arviomääräraha).	22 000 000

Pääluokka 34

34. TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	13 828 195 000
01. Työministeriö (610)	817 837 000
20. Kansallisen työelämän kehittämisohjelma ja tuottavuuden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v).....	20 000 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	121 237 000
61. EU:n osallistuminen työvoima- ja sosiaalipolitiikkaan (EU) (siirtomääräraha 3 v).....	676 600 000
03. Työsuojelun piirihallinto (400)	24 440 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 440 000

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano (620)	12 474 107 000
02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)	1 080 000 000
21. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	589 677 000
25. Työvoimapalvelujen erityismenot (arviomääräraha)	55 330 000
29. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen ostopalvelut (arviomääräraha)	1 107 700 000
30. Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille (arviomääräraha)	1 350 000 000
50. Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut (arviomääräraha)	1 267 100 000
52. Työmarkkinatuki (arviomääräraha)	5 050 000 000
61. Euroopan sosiaalirahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus valtion osalta (EU) (siirtomääräraha 3 v)	655 800 000
62. Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (osa EU) (arviomääräraha)	750 000 000
63. Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	250 000 000
64. Muuttoturva (arviomääräraha)	8 500 000
77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)	310 000 000
07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat (410)	250 450 000
30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annettun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha)	54 800 000
61. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	195 650 000
99. Työministeriön hallinnonalan muut menot (610)	261 361 000
21. Työvoimaopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 680 000
22. Työneuvoston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	308 000
23. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	13 520 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha)	230 000 000
51. Eräät merimiespalvelut (arviomääräraha)	4 553 000
67. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet (arviomääräraha)	9 300 000

Pääluokka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 670 952 000
01. Ympäristöministeriö (510)	183 720 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	91 555 000
22. Kehittäminen ja suunnittelu (siirtomääräraha 2 v)	41 500 000

24. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	21 565 000
26. Koulutus, tiedotus ja valistus (siirtomääräraha 2 v)	4 500 000
61. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	6 600 000
62. EU:n LIFE -rahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (EU) (siirtomääräraha 3 v)	18 000 000
11. Ympäristön suojelu (520)	89 750 000
62. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	32 750 000
63. Ilmansuojelun ja jätehuollon investointien korkotuki (arviomääräraha)	16 000 000
64. Öljyjätelmaksulla rahoitettava öljyjätehuolto (siirtomääräraha 3 v)	20 000 000
67. Ympäristöyhteistyön edistäminen Suomen lähialueen maissa (siirtomääräraha 3 v)	21 000 000
26. Alueelliset ympäristökeskukset (560)	363 925 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	282 425 000
61. Euroopan aluekehitysrahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus (EU) (siirtomääräraha 3 v)	20 500 000
77. Ympäristötyöt (siirtomääräraha 3 v)	61 000 000
27. Suomen ympäristökeskus (560)	166 627 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	119 827 000
27. Ympäristövahinkojen torjunta (arviomääräraha)	12 000 000
44. Koskiensuojelulain mukaiset korvaukset (arviomääräraha)	25 000 000
63. Vesiensuojeluinvestointien korkotuki (arviomääräraha)	9 800 000
30. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu (530)	236 500 000
22. Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	67 000 000
37. Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen (siirtomääräraha 3 v)	7 500 000
61. Eräät luonnonsuojeluun liittyvät korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	43 000 000
62. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
74. Luonnonsuojelualueiden talonrakennustyöt (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
87. Luonnonsuojelualueiden hankkiminen (siirtomääräraha 3 v)	111 000 000
41. Valtion asuntorahasto (540)	24 430 000
21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 430 000
45. Asunto- ja rakennustoimi (540)	2 606 000 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	2 070 000 000
56. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	450 000 000
60. Siirto valtion asuntorahastoon (arviomääräraha)	55 000 000
61. Avustukset vuokratiloille (siirtomääräraha 3 v)	23 000 000
64. Avustukset asunnottomille ja pakolaisille osoitettaviin asuntoihin (arviomääräraha)	8 000 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELKA	26 777 424 000
01. Markkamääräisen velan korko (910).....	14 208 324 000
90. Markkamääräisen velan korko (arviomääräraha).....	14 208 324 000
03. Valuuttamääräisen velan korko (910)	11 916 900 000
90. Valuuttamääräisen velan korko (arviomääräraha).....	11 916 900 000
09. Muut menot valtionvelasta (910).....	652 200 000
21. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha).....	652 200 000

Menojen kokonaismäärä:

190 313 617 000

Yksityiskohtaiset perustelut

YLEISTÄ

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointia. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoida

1) uudet valtionlainat ja valtionvelan kuolelut;

2) valtionlainoista saatavat korkotulot, emisiovoitot ja pääomavoitot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot, emissioalennukset ja pääomatappiot; sekä

3) viraston ja laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot.

Viraston toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen nettobudjetoinnissa on erotettu seuraavat tapaukset:

1) toimintamenomomentin vakiosisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksettavat tulot ja irtaimen omaisuuden myyntitulot sekä viraston toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten saadut tulot, jotka voidaan vähentää toimintamenoista, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin perusteluissa,

2) liiketoimintaa harjoittavan viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot,

3) maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot, sekä

4) viraston vastuulla toteutettavasta tutki-

mus- tms. yhteishankkeesta tuloina saatavat muiden hankeosapuolten maksusuudet ja hankkeesta aiheutuvat menot.

Tapauksissa 2)–4) on ao. toimintamenomäärärahan perustelujen päätösosassa nettobudjetointia koskeva maininta.

Nettoutettavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettoutuksen kohteena eivät myöskään ole siirtomenot tai niiden palautukset eivätkä sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitetun irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä.

Nettobudjetoidun momentin menojen vakiosisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamenomomenttien vakiosisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luku- tai momenttiperusteluissa, jollei valtiontalouden rahoitussuunnittelusta muuta johdu.

Toimintamenomäärärahan kanssa saa nettouttaa myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamenomäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa nettouttaa.

Menomomenttien luokittelu ja asiasisältö

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan. Pääjaoteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotantontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,

2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,

3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikutteisia tuotantontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja

4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valtionvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin, ellei momentin perusteluissa ole erityisestä syystä määrätty toisin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoitustaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamenomomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä pääsäännöstä voidaan poiketa, jos momentin perusteluissa on asiaa koskeva maininta.

Milloin määrarahasta saa maksaa palkkoja tai palkkioita, siitä maksetaan myös näihin liittyvät sosiaaliturva- ja eläkemaksut ja muut henkilösivumenot.

Mikäli määrärahaa saa käyttää momentin perustelujen mukaan EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen, sisältää se myös ao. tutkimustarjouksiin osallistumisen edellyttämän rahoituksen.

Tehtävän mukainen budjetointi

Tehtävän mukaisesti budjetoituja ovat tulosbudjetoitujen virastojen toimintamenomomentit sekä erät kulutusmenoihin luettavat projekti-

luonteisten tehtävien menot. Tehtävän mukaan budjetoitua määrärahaa saa käyttää kaikkiin kyseisestä tehtävästä säännönmukaisesti aiheutuviin menoihin, ellei talousarviosta muuta johdu.

Tulosbudjetoidun viraston toiminnasta aiheutuvat menot on budjetoitu pääsääntöisesti yhtenä määrärahana menomenteille 21—23. Erillisinä menojen laadun mukaisina määrärahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja finanssisijoitusmenot sekä erät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit.

Toimintamenomomentin vakiosisältöön kuuluvat ne käyttötarkoitukset, jotka on määritelty menomomenttien 01, 29 ja 70 kohdalla menomomenttien asiasisällön kuvauksessa.

Toimintamenomomentille on budjetoitu vähennyksenä virastolle työnantajana maksettavat sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat silloin, kun virasto maksaa työntekijän palkan sairaus- tai äitiysloman ajalta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamenomomentille on budjetoitu vähennyksenä viraston irtaimen omaisuuden myyntitulot sekä viraston toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten saadut tulot.

Lisäksi toimintamenomomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Poikkeuksellisesti momenteille 10—27 on budjetoitu tehtävän mukaan sellaisia tarvikkeiden ja palvelusten ostoon tarkoitettuja, selvästi toiminnallisesti rajattavan kokonaisuuden muodostavia määrärahoja, jotka erityisen syyn perusteella on tarkoituksenmukaista merkitä omalle momentilleen. Tällaisia mahdollisesti omille momenteilleen merkittyjä menokokonaisuuksia ovat mm. ao. hallintoyksiköille tyypilliset ja erityisen suuret toiminnan erityismenot sekä selvästi määräaikaisten erillisprojektit.

Vakiosisältöiset menomomentit

Mumenteille 01, 28, 29, 70 ja 74—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille ja toimintamenomenteille budjetoituja määrärahoja saa

käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin perusteluissa.

Vakiomenomomentit 01, 29 ja 70 on yleensä yhdistetty virastojen toimintamenomomenteiksi, joiden vakiosisältö vastaa em. kolmen vakiomenomomentin yhdistettyä vakiosisältöä.

Määrärahoja käytettäessä momenttien perustelut ovat vakiosisältömääritykseen nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin perusteluissa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkemalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Jälkimmäisessä tilanteessa käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan em. momenteilla ”myös”-sanalla esim. seuraavasti: ”Momentin määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien matka- ja edustusmenojen maksamiseen.”

Menojen laadun mukaiset määräykset

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston, jotka ovat arvoltaan vähäisiä tai joiden taloudellinen pitoaika on lyhyt, hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin. Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksia saadaan maksaa kulutusmenomomentilta seuraavasti:

a) toimintameno- ja palkkausmomenteilta sekä

b) muilta kulutusmenomomenteilta työsopimussuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/94) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksia, mikäli ao. momentin päätösoasassa on niin määrätty.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toimintameno- ja palkkausmomenteilta. Valtion henkilöstön palkkauksia voidaan maksaa muulta kuin kulutus-

menomomentilta vain, mikäli momentin vakio-käyttötarkoituksessa tai päätösoasassa on niin määrätty.

01—02. Palkkaukset

Palkkausmomentilta saadaan henkilöstön enimmäismäärien puitteissa maksaa viraston oman virka- ja työsopimussuhteisen henkilöstön palkkaukset, jotka perustuvat virka- ja työsopimuksiin ja muihin laillisiin maksuperusteisiin.

Palkkausmomentilta saa maksaa myös

a) ulkomaanedustuksen ja sotilasasiamiesten paikalliskorotukset sekä eräät muut vastaavat palkkausmenot;

b) luento-, tunti- ja dosenttiopetuspalkkiot sekä näihin verrattavissa olevat palkkiot;

c) eräät pysyväisluonteisesta asiantuntijatoiminnasta aiheutuvat palkkiot, joista on maksettava sosiaaliturva- ja eläkemaksut;

d) virkamiehen irtisanomisajan palkkaus virran lakkaamisen jälkeiseltäkin ajalta;

e) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaus kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön palkkausmomentilta; sekä

f) vahvistettujen perusteiden mukaista uudelleensijoitusrahaa kuntoutuksen kokeilutoiminnan piiriin kuuluvissa virastoissa ja laitoksissa.

05—07. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

16—18. Puolustusvoimien kaluston hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin sekä muun puolustusvoimien kaluston ja välineiden hankkimisesta aiheutuvat menot.

28. Maksullisen palvelutoiminnan kulutusmenot

Momentille on merkitty ja momentin määrärahaa saa käyttää sellaisten muutoin toimintamomentilta tai momentilta 29 maksettavien menojen maksamiseen, jotka selvästi ovat kohdistettavissa maksullisen palvelutoiminnan kulutusmenoiksi. Maksullisen palvelutoiminnan menojen perustelut liittyvät kiinteästi ao. tulomomenttiin, jonka perusteluissa on otettu huomioon myös muut kuin erillismomentille merkittävät maksullisen palvelutoiminnan kustannukset.

Maksullisen palvelutoiminnan momentin määrärahaa saa käyttää palkkauksiin vain, jos tätä koskeva valtuus mahdollisine henkilö määrärajoituksineen on esitetty momentin perusteluissa.

29. Muut kulutusmenot

Momentin määrärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen tai nimetyn hallinnonalan laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidon edellyttämien tavaroiden ja palvelusten ostomenojen maksamiseen, lukuun ottamatta palkkaus- ja palkkauksenluonteisia menoja sekä muita kuin jäljempänä mainittuja sijoitusmenoja (vrt. momenttien 70—89 asiasisällön määrittelyt).

Määrärahaa saa käyttää myös sellaisen viraston tai laitoksen toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston, joiden arvo on enintään 50 000 mk tai joiden taloudellinen pitoaika on enintään kolme vuotta, hankintamenojen maksamiseen.

Momentin määrärahaa saa käyttää edellä mainittujen menojen lisäksi myös seuraavien menojen maksamiseen:

- viraston tai laitoksen toimialaan liittyvien kotimaisten ja ulkomaisten yhteisöjen jäsenmaksut (avustusluonteiset menot on merkitty momenteille 66—69)

- aineettoman käyttöomaisuuden hankintamenot (patentit, tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet ja muut sellaiset käyttö- ja omistusoikeudet), elleivät ne sisälly momenteilta 70—79 suoritettaviin hankintoihin

- puhelinosuustodistusten tai vastaavien puhelimen käyttöön oikeuttavien todistusten hankintamenot, elleivät ne liity momenteille 70—89 budjetoituun kokonaisuuteen

- viraston tai laitoksen toiminnasta tai sen

hallinnassa olevasta käyttöomaisuudesta aiheutuvat verot ja maksut (ml. rangaistusluonteiset lisät ja korotukset)

- valtion varoista maksettavat, viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvat vahingonkorvaukset ja muut vastaavat korvaukset, liikennevahinkomaksut sekä tileistäpoistot, ellei niihin ole osoitettavissa muuta määrärahaa

- viraston tai laitoksen määräytymisperusteiltaan säännöksissä tarkoin määrättyjen tulojen tai muiden erien liikaa perityn osan palautukset, ellei palautusta voida suorittaa ao. tulomomentilta.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiirrot sekä vastikkeetta tapahtuvat varainsiirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion rahastoihin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoranaista aineellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista.

Siirtomenot on luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirron saajaryhmää, on esitetty jaottelu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalous tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden yleisen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri momenteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille suoritettavat valtionavut.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitettut valtionavut yksityisille yrityksille, elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistävälle keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot yksityisille kuluttajille sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi urheilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityiset sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot budjetin ulkopuolisille valtion rahastoille ja kansaneläkelaitokselle

Momenteille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. Muut siirrot kotimaahan

Momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkään suorittaa.

Momenteille on budjetoitu myös varainsiirrot Euroopan unionin komission kanssa hyväksytävien EU:n rakennerahastojen toimenpide- ja yhteisöaloitteita koskevien toimenpideohjelmien ja rahoituspäätösten mukaisten valtion omien ja muiden hankkeiden EU:n rahoituksen suorittamiseen. EU:lta tuleva rahoitus on merkitty vastaavasti ryhmiteltynä ao. tulomomenteille.

66—69. Siirrot ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitysyhteistyötoiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten rahoitusyhteisöjen jäsenmaksut sekä muut sellaiset avus-

tusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Momenteille on budjetoitu myös varainsiirrot Euroopan unionille suoritettaviin arvonnalisäveropohjaan ja bruttokansantuloon perustuviin Suomen maksuosuuksiin samoin kuin Suomen maksuosuuksiin Euroopan investointipankin ja Euroopan ydinenergiayhteisön hankintakeskuksen pääomista sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön rahastoon.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston, jotka ovat arvoltaan vähäisiä tai joiden taloudellinen pitoaika on lyhyt, hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion ai-neellisen käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmien kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—76 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79.

70—73. Kaluston hankinta

Momenteille on puolustusmateriaalin hankintamenoja lukuun ottamatta merkitty arvoltaan yli 50 000 markan ja samalla taloudelliselta pitoajaltaan yli kolmivuotisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot. Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamenomomentille (21—23), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston hankintaan. Momentin 70 (Kaluston hankinta) määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen tai nimetyn hallinnonalan toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenojen maksamiseen.

74—76. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten perusparannustöistä aiheutuvien tarpeellisten rakentamismenojen, mukaan lukien palkkausmenot, maksamiseen. Perusparannuksiksi katsotaan sellaiset muutos- tai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja perusparannustöiden suunnittelusta ja sen edellyttämien konsulttipalvelusten ostoista aiheutuvien menojen maksamiseen, lukuun ottamatta sitä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin (1990 = 100) pistelukua 103. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonlisäveroa.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuvien menojen, mukaan lukien palkkausmenot, maksamiseen. Tällaisia töitä voivat olla esim. yleisten teiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakentamis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja sen edellyttämien konsulttipalvelusten ostoista aiheutuvien menojen maksa-

miseen, lukuun ottamatta sitä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat

Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

88—89. Muut finanssisijoitukset

Momenteille on merkitty osakkeiden ja arvopapereiden ostomenot, sijoitukset valtion-enemmistöisiin osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot, indeksikorotukset sekä muut edellä mainittuihin kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuulumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot ja indeksikorotukset

Momenteille on merkitty kotimaisen ja ulkomaisen velan korot ja indeksikorotukset.

93—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten eräät muut laskennalliset erät sekä eräät korvausmenot.

TULOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. <i>Tulo- ja varallisuusvero</i>			03. <i>Perintö- ja lahjaverot</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän	Momentille	arvioidaan	kertyvän
46 495 000 000 mk.			1 350 000 000 mk.		
02. <i>Korkotulojen lähdevero</i>					
Momentille	arvioidaan	kertyvän			
1 650 000 000 mk.					

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. <i>Arvonlisävero</i>			03. <i>Apteekkimaksut</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän	Momentille	arvioidaan	kertyvän
46 300 000 000 mk.			395 000 000 mk.		
02. <i>Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero</i>					
Momentille	arvioidaan	kertyvän			
1 830 000 000 mk.					

06. Tuonnin perusteella kannettavat verot ja maksut

01. <i>Tuontitulli</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän
10 000 000 mk.		

08. Valmisteverot

01. <i>Tupakkavero</i>			05. <i>Virvoitusjuomavero</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän	Momentille	arvioidaan	kertyvän 175 000 000 mk.
3 160 000 000 mk.					
02. <i>Makeisvero</i>			07. <i>Polttoainevero</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän 150 000 000 mk.	Momentille	arvioidaan	kertyvän 14 100 000 000 mk.
04. <i>Alkoholijuomavero</i>					
Momentille	arvioidaan	kertyvän			
7 100 000 000 mk.					

10. Muut verot

01. <i>Leimavero</i>			06. <i>Arpajaisvero</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän	Momentille	arvioidaan	kertyvän 360 000 000 mk.
1 000 000 000 mk.					
03. <i>Autovero</i>			07. <i>Ajoneuvovero</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän	Momentille	arvioidaan	kertyvän 1 070 000 000 mk.
3 800 000 000 mk.					
04. <i>Moottoriajoneuvovero</i>			08. <i>Jätevero</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän 870 000 000 mk.	Momentille	arvioidaan	kertyvän 300 000 000 mk.
05. <i>Varainsiirtovero</i>					
Momentille	arvioidaan	kertyvän			
1 500 000 000 mk.					

19. Muut veronluonteiset tulot

02. <i>Lästimaksut</i>			09. <i>Muut verotulot</i>		
Momentille	arvioidaan	kertyvän 3 500 000 mk.	Momentille	arvioidaan	kertyvän 10 000 000 mk.
08. <i>Öllyjättemaksu</i>					
Momentille	arvioidaan	kertyvän 20 000 000 mk.			

Osasto 12
SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

99. *Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 9 500 000
mk.

25. Oikeusministeriön hallinnonala

01. *Tuomioistuintulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 000
mk.

47. *Ulosottomaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 225 000 000
mk.

50. *Vankeinhoitolaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 80 000 000
mk.

99. *Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 7 500 000
mk.

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

05. *Lääninhallitusten julkisoikeudellisista suoritteista kertyvät tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 33 000 000
mk.

75. *Tulot poliisin lupapalveluista*
Momentille arvioidaan kertyvän 185 000 000
mk.

80. *Pelastushallinnon tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 4 362 000
mk.

90. *Rajavartiolaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 16 000 000
mk.

98. *Euroopan aluekehitysrahastosta saatavat tulot (EU)*
Momentille arvioidaan kertyvän 461 411 000
mk.

99. *Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 3 500 000
mk.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

20. *Tulot puolustusvoimien irtaimen omaisuuden myynnistä ja vuokrauksesta sekä royalty-maksuista*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 100 000 mk.

21. *Puolustusministeriön hallinnonalan metsätalouden tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 6 000 000 mk.

22. *Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tulot*
Momentille ei arvioida kertyvän nettotuloa.

99. *Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 57 650 000 mk.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

07. *Siirto valtion eläkerahastosta*

Momentille siirretään 6 000 000 000 mk.

23. *Valtiokonttorin tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 24 754 000 mk.

24. *Tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavien yhtiöiden vakuutusmaksuosuus*

Momentille arvioidaan kertyvän 10 000 000 mk.

25. *Vakuutusmaksut vahingon- ym. korvauksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 105 000 000 mk.

28. *Kuntien osuudet verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 491 000 000 mk.

29. *Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 133 000 000 mk.

30. *Evangelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 75 000 000 mk.

49. *Tullilaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 39 000 000 mk.

51. *Metallirahatulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 13 420 000 mk.

52. *Tilastokeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 1 875 000 mk.

64. *Valtion kiinteistölaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 1 072 000 000 mk.

87. *Tulot rahoitusmarkkinoiden vakauttamisesta*

Momentille arvioidaan kertyvän 400 215 000 mk.

90. *Euroopan unionin traditionaalisten varojen kantopalkkiot (EU)*

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 000 mk.

97. *Siirtymäkorvaus Euroopan unionista (EU)*

Momentille arvioidaan kertyvän 377 000 000 mk.

98. *Takaisinperittävät arvonlisäveropalautukset*

Momentille arvioidaan kertyvän 3 700 000 000 mk.

99. *Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 820 000 000 mk.

29. Opetusministeriön hallinnonala

01. (12.29.01 ja 42) *Opetusministeriön tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 6 600 000
mk.

39. *Opintotukitoiminnan tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 151 000 000
mk.

43. *Ylioppilastutkintolautakunnan tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa
30 000 mk.

91. *Valtion osuus veikkauksen ja raha-arpa-
jaisten voittovaroista*
Momentille arvioidaan kertyvän
1 771 000 000 mk.

96. *Valtion elokuvatarkastamon tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 517 000 mk.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. *EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston
tukiosastosta saatavat tulot (EU)*
Momentille arvioidaan kertyvän
2 572 625 000 mk.

02. *EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston
ohjausosastosta saatavat tulot (EU)*
Momentille arvioidaan kertyvän 637 000 000
mk.

03. *EU:n kalatalouden ohjaamisen rahoitusvä-
lineeltä saatavat tulot (EU)*
Momentille arvioidaan kertyvän 33 750 000
mk.

04. *EU:lta saatavat muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 5 781 000
mk.

30. *Valtion osuus vedonlyönnistä hevoskilpai-
luissa saadusta tulosta*
Momentille arvioidaan kertyvän 26 000 000
mk.

32. *Kasvinjalostusmaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 5 050 000
mk.

35. *Hirvieläinten metsästysmaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 14 000 000
mk.

36. *Viehekalastusmaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 16 750 000
mk.

37. *Kalastuksenhoitomaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 43 180 000
mk.

39. *Riistanhoitomaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 35 400 000
mk.

40. *Vesioikeudelliset kalatalousmaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 6 000 000
mk.

41. *Tenojoen kalastuslupamaksut*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 700 000
mk.

65. *Geodeettisen laitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 600 000 mk.

70. *Maatalouden tutkimuskeskuksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa
4 220 000 mk.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää myös
sijoitusmenoiksi luettavien koneiden ja laittei-
den hankinnasta aiheutuvien menojen maksa-
miseen sekä maksujen palauttamiseen. Tuloja
saa käyttää keskimäärin enintään 85 henkilö-
työvuotta vastaavan henkilöstön palkkausme-
nojen maksamiseen. Tuloista saa käyttää mak-
sullisen toiminnan hintojen alentamiseen hevos-
sairaalan osalta 30 000 mk, valiotaimituotannon
osalta 60 000 mk ja maatalouden sääpalvelun
osalta 480 000 mk eli yhteensä enintään 570 000
mk.

72. *Maatalouden taloudellisen tutkimuslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 40 000 mk.

76. *Metsäntutkimuslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 16 300 000 mk.

83. *Kasvintuotannon tarkastuskeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 32 430 000 mk.

84. *Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 53 300 000 mk.

99. *Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 18 500 000 mk.

31. Liikenneministeriön hallinnonala

24. *Tielaitoksen sekalaiset tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 mk.

25. *Ulkopuolisilta perittävät osuudet tietöiden kustannuksista*

Momentille arvioidaan kertyvän 67 000 000 mk.

30. *Merenkulkulaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 402 627 000 mk.

31. *Merentutkimuslaitoksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 3 300 000 mk.

52. *Telehallintokeskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 1 665 000 mk.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää myös kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

58. *Radanpidon tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 000 mk.

99. *Liikenneministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 300 000 mk.

32. Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonala

02. *Tulot yrityspalvelun piiritoimistojen maksullisesta palvelutoiminnasta*

Momentille arvioidaan kertyvän 9 200 000 mk.

32. *Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisen palvelutoiminnan tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 4 156 000 mk.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja teknisen ja taloudellisen kehityksen edistämi-

seen tarkoitettuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin.

41. *Turvatekniikan keskuksen tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 7 000 000 mk.

99. *Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalan muut tulot*

Momentille arvioidaan kertyvän 130 315 000 mk.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

06. *Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 750 000 mk.

08. *Kansanterveyslaitoksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 920 000 mk.

09. *Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 12 263 000 mk.

10. *Säteilyturvakeskuksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 33 708 000 mk.

92. *Raha-automaattiyhdistyksen tuotto*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 630 000 000 mk.

98. *Valtionapujen palautukset*
Momentille arvioidaan kertyvän 70 000 000 mk.

99. *Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 300 000 mk.

34. Työministeriön hallinnonala

40. *Euroopan sosiaalirahastosta saatavat tulot (EU)*
Momentille arvioidaan kertyvän 670 700 000 mk.

70. *Palkkaturvamaksujen palautukset*
Momentille arvioidaan kertyvän 226 000 000 mk.

99. *Työministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 17 000 000 mk.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

26. *Alueellisten ympäristökeskusten tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 2 500 000 mk.

27. *Suomen ympäristökeskuksen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 mk.

40. *Asuntotoimen tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 mk.

60. *Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista*
Momentille arvioidaan kertyvän 7 000 000 mk.

99. *Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot*
Momentille arvioidaan kertyvän 19 400 000 mk.

39. Muut sekalaiset tulot

01. <i>Sakkorahat</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 330 000 000 mk.	Momentille arvioidaan kertyvän 40 000 000 mk.
02. <i>Valtiolle tilitettävät viivästyskorot, jäämämaksut ja veronlisäykset veronmaksun laiminlyömisestä määräaikana</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 500 000 000 mk.	07. <i>Valtiolle valtion eläkerahaston ulkopuolella tuloutettavat korvaukset</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 65 000 000 mk.
03. <i>Oikaisurahat</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 mk.	09. <i>Valtiolle maksettavat päivä- ja äitiysrahat sekä sosiaaliturvamaksut</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 10 000 000 mk.
04. <i>Menorästien ja siirrettyjen määrärahojen peruutukset</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 300 000 000 mk.	10. <i>Muut sekalaiset tulot</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 15 000 000 mk.
05. <i>Valtion maaomaisuuden ja tuloa tuottavien oikeuksien myynti</i>	50. <i>Tulot osakemyynnistä</i>
Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 000 000 mk.

Osasto 13
KORKOTULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

04. <i>Korot valtion lainoista liikelaitoksille</i> Momentille arvioidaan kertyvän 11 112 000 mk.	07. <i>Korot talletuksista</i> Momentille arvioidaan kertyvän 1 520 000 000 mk.
05. <i>Korot muista lainoista</i> Momentille arvioidaan kertyvän 125 061 000 mk.	

03. Osinkotulot

01. (13.03.01 ja 02) <i>Osinkotulot</i> Momentille arvioidaan kertyvän 1 200 000 000 mk.
--

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. <i>Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset</i> Momentille arvioidaan kertyvän 180 000 000 mk.

Osasto 15**LAINAT****01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat**

02. *Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille*

Momentille arvioidaan kertyvän 28 168 000 mk.

04. *Muiden lainojen lyhennykset*

Momentille arvioidaan kertyvän 679 051 000 mk.

02. Valtion nettolainanotto

01. *Nettolainanotto*

Momentille merkitään 28 290 000 000 mk.

MENOT

Pääluokka 21

TASAVALLAN PRESIDENTTI

01. Tasavallan Presidentti

01. *Presidentin palkkio ja edustusrahat*
Momentille myönnetään 1 458 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (39/94) mukaisten menojen maksamiseen.

21. *Presidentin käyttövarat*
Momentille myönnetään 125 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin käyttömenojen maksamiseen.

02. Tasavallan Presidentin kanslia

21. *Toimintamenot (arviomääräraha)*
Momentille myönnetään 24 680 000 mk.

27. *Eläkkeellä olevan presidentin menot (arviomääräraha)*
Momentille myönnetään 580 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää tasavallan eläkkeellä

olevan presidentin Mauno Koiviston käytettäväksi osoitetusta henkilökunnasta, työhuoneesta sekä toimisto- ym. palveluista aiheutuvien menojen maksamiseen.

75. *Perusparannukset (siirtomääräraha 3 v)*
Momentille myönnetään 3 300 000 mk.

Pääluokka 22**EDUSKUNTA****01. Kansanedustajat**

21. *Toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 83 600 000 mk.

02. Eduskunnan kanslia

21. (22.02.21 ja 25.21) *Toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 144 730 000 mk.
Eduskunnan kansliaan voidaan perustaa kansainvälisten asiain yksikön johtajan virka (A 31).
Määrärahasta 9 000 000 mk saa käyttää hen-

kilökohtaisten avustajien palkkaamiseen kansanedustajien käyttöön ja siitä aiheutuvien lakimääräisten sivukulujen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vastaavista ostetuista palveluksista aiheutuneiden menojen maksamiseen.

09. Valtiontilintarkastajat

21. *Toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 7 728 000 mk.

14. Eduskunnan oikeusasiamies

21. *Toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 11 550 000 mk.

30. Eduskunnan kirjasto

21. *Toimintamenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 16 714 000 mk.

99. Eduskunnan muut menot

21. *Käyttövarat eduskuntaryhmille ryhmäkanslioita varten*

Momentille myönnetään 17 424 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ryhmien toiminnalle välttämättömien sihteerien ja muun toimistohenkilökunnan palkkaamiseen sekä ryhmien toiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

22. *Parlamenttienvälisen liiton Suomen ryhmän käytettäväksi*

Momentille myönnetään 1 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen ryhmän toimistomenoista, Parlamenttienvälisen liiton jäsenmaksuista, kokouksista ja vierailuista sekä Suomen ryhmän puitteissa tapahtuvasta muusta kansanedustajien harjoittamasta kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTO

01. Valtioneuvosto

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 18 840 000 mk.
Henkilöstön määrä on enintään 45, joista 18 valtioneuvoston jäsentä ja 27 erityisavustajaa.

20. *Matkat* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 2 800 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää pääministerin ja

häntä välittömästi avustavien henkilöiden matkustusmenojen korvaamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää muiden ministerien ja heidän erityisavustajiensa muiden kuin EU:n toimintaan osallistumisesta aiheutuvien matkustusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ministerien turvamiesten matkustusmenojen korvaamiseen vastaavalla tavalla.

02. Valtioneuvoston kanslia

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 81 848 000 mk.
Valtioneuvoston kansliaan voidaan perustaa

valtiosihteerin virka (A 32), alivaltiosihteerin virka (A 31) ja talousneuvoston pääsihteerin virka (A 29).

03. Oikeuskanslerinvirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 13 615 000 mk.

25. Valtioneuvoston edustus- ja virkahuoneistot

26. *Kalastajatorpan vierastalo* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 1 971 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion ja Arctia Oy:n kesken 8.6.1995 tehdyn valtion vierastaloa koskevan hoitosopimuksen mukaan vierastalon lainoista, hoidosta ja ylläpidosta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kaluston hankkimisesta ja kunnostamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä turvallisuusjärjestelmien uusimiseen.

74. *Valtioneuvoston väestönsuoja* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää teknisen tunnelin rakentamisen loppuunsaattamiseen ja jatkamisen suunnitteluun. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 146 500 000 mk, johon ei sisälly teknisen tunnelin jatkorakentaminen.

27. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. Puoluetoiminnan tukeminen

Momentille myönnetään 64 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/69) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/73) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden kansainvälistä toimintaa varten 3 800 000 mk ja puolueiden muuhun toimintaan 60 098 000 mk, mistä kahdeksan prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin kahdeksan prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukai-

sesti kuin edellä mainitut avustukset. Lisäksi määrärahasta saa käyttää 302 000 mk avustuksen suorittamiseen Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

52. Euroopan unioniin liittyvän kansalaiskeskustelun kannustaminen

Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unioniin liittyvään, yhdistysrekisterissä rekisteröityjen kansansivistysjärjestöjen ja Euroopan unionin jäsenyyden johdosta perustettujen rekisteröityjen yhdistysten tiedotus-, julkaisu- ja koulutus-toiminnan tukemiseen.

99. Valtioneuvoston muut menot

24. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

25. J. V. Snellmanin kootut teokset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää J. V. Snellmanin koottujen teosten julkaisuhankkeen jatkamisesta aiheutuvien menojen ja teosten toimituskunnan menojen maksamiseen sekä pienehköihin laitehankintoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

27. Presidentti Urho Kaleva Kekkonen muistomerkki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 750 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää muistomerkin valmistamisesta ja pystyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtioneuvoston kanslia saa tehdä muistomerkin hankkimisesta sopimuksen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 2 250 000 mk. Valtuuden käytöstä saa aiheutua menoja vuoden 1997 loppuun mennessä 750 000 mk, vuoden 1998 loppuun mennessä 1 500 000 mk ja vuoden 1999 loppuun mennessä 2 250 000 mk.

28. Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlavuosi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen itsenäisyyden 80-vuotisjuhlallisuuksien järjestämiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Pääluokka 24

ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
761 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös kunniakonsu-
lien menojen maksamiseen.

Ulkoasiainhallintoon voidaan perustaa yksi
yhtenäisvirkajärjestelmän yleisuran ulkoasiain-
neuvoksen virka (A 28). Vastaavasti lakkaute-

taan yksi kehitysyhteistyöneuvoksen virka
(A 28).

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 50 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuok-
rattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus-
ja muutostöiden maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
1. Uudisrakennushankkeet					
Berliini.....		46 500		7 800 000	15 000 000
— Suomen kansliarakennus.....	1 200	19 300	16 083		
— yhteiset tilat ja rakenteet, Suomen osuus		27 200			
Tukholma					
— kanslia ja asuinrak.....	2 900	33 000	11 379	20 000 000	13 000 000
— pysäköintilaitos, Suomen osuus.....	3 500	5 550	1 586		5 550 000
Canberra	800	11 300	14 125		5 500 000
2. Peruskorjaushankkeet					10 500 000
3. Nimetyille hankkeille jakamaton					450 000
				Yhteensä	50 000 000

87. *Kiinteistöjen ja huoneistojen hankkiminen*
(siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rakennusten, huo-
neistojen ja tonttien ostohinnan sekä kiinteis-
töilainojen korkojen ja kuoletusten maksami-
seen.

Vuonna 1997 saadaan tehdä kiinteistöjen ja
huoneistojen hankkimista koskevia sopimuksia
enintään 20 000 000 markan arvosta siten, että
niistä saa aiheutua valtiolle menoja aikaisintaan
vuonna 1998.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. *Varsinainen kehitysyhteistyö* (siirtomäärä-
raha 3 v)

Momentille myönnetään 1 456 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmas-
sa yksilöidystä käyttötarkoituksista aiheutu-
vien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää aikaisemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla tapahtuviin maksutuksiin ja vuoden 1997 kuluessa solmittavien maksujärjestelyjen aiheuttamiin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitys-työhallinnon menojen maksamiseen, kun ne aiheutuvat henkilökunnan koulutuksesta sekä kohdemaihin ja kohdemaissa tehtävistä kehitys-työhallinnon virkamatkoista sekä toimistoautomaatiikan hankinnasta.

Humanitaariseen apuun tarkoitettuja määrärahoja saa käyttää myös muiden kuin kehitys-työhallinnon avustamiseen.

Käyttösuunnitelma:

	mk
1. Monenkeskinen kehitys-työ	460 000 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitys-työ	454 000 000
3. Bosnian jälleenrakentaminen	15 000 000
4. Maittain kohdentamaton kehitys-työ	60 000 000
5. Humanitaarinen apu	158 000 000
6. Kehitys-työn suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehitys-työosaston tiedotus	23 800 000
7. Kehitys-työn evaluointi ja sisäinen tarkastus	3 500 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitys-työlle, kehitysjoukoille ja kehitys-työtiedotukselle	142 000 000
9. Korkotuki	140 000 000
Yhteensä	1 456 300 000

Vuoden 1997 aikana saa tehdä uusia kehitys-työsopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 1997 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 1 112 000 000 markan arvosta.

Näitä myöntö- ja sopimusvaltuuksia saa käyttää seuraavasti:

Valtuus	Milj. mk
1. Monenkeskinen kehitys-työ	200
2. Maa- ja aluekohtainen kehitys-työ	450
3. Bosnian jälleenrakentaminen	30
4. Maittain kohdentamaton kehitys-työ	90
5. Humanitaarinen apu	—
6. Kehitys-työn suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehitys-työosaston tiedotus	20
7. Kehitys-työn evaluointi ja sisäinen tarkastus	2
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitys-työlle, kehitysjoukoille ja kehitys-työtiedotukselle	200
9. Korkotuki	120
Yhteensä	1 112

Näistä valtuuksista yhdessä aiempien myöntöpäätösten, sopimusten ja sitoumusten aiheuttamien menojen kanssa saa aiheutua valtiolle menoja vuonna 1998 enintään 1 072 000 000 mk, vuonna 1999 enintään 847 000 000 mk, vuonna 2000 enintään 778 000 000 mk ja sen jälkeen yhteensä enintään 1 375 000 000 mk.

40. Kaupallis-teollinen yhteistyö

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle yritysten kehittämiseen sekä korkotuen maksamiseen rahaston ottamille luotoille.

Korkotukea saa maksaa yhtiön vuosina 1991—1997 ottamien, vuotuiselta määrältään enintään 150 000 000 markan suuruisten lainojen osalta. Korkotuen määrä saa vastata enintään näistä lainoista perittävien korkokustannusten ja 2 prosentin koron erotusta.

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/79) 3 §:n 4 momentin nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa

yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja että valtio maksaa yhtiön ottamasta ulkomaisesta luotosta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 1 000 000 000 mk ja nostettujen ulkomaisten luottojen yhteinen pääoma enintään 500 000 000 mk.

66. Taloudellinen, teollinen ja teknologinen yhteistyö kehitysmaiden kanssa (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen soveltuvuustutkimuksia, koulutusta ja asiantuntijapalveluiden hankkimista varten.

Vuonna 1997 saa tehdä TTT-yhteistyötä koskevia sopimuksia enintään 12 000 000 markan arvosta.

50. Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa

66. (24.50.66, 67 ja 69) *Yhteistyö Keski- ja Itä-Euroopan maiden kanssa* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 155 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kotimaisten ja kansainvälisten rahoituslaitosten ja järjestöjen yhteydessä toimivien Keski- ja Itä-Euroopan maiden kehitystä tukevien investointi-, teknisen avun ja muiden rahastojen tukemiseen ja näiden rahastojen toteuttamien hankkeiden rahoittamiseen sekä kahdenvälisen hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen rahoitukseen Venäjän federaatiossa ja Baltian maissa. Määrärahaa saa käyttää Suomelle ulko- ja kauppapoliittisesti tärkeisiin monenkeskeisiin ja kahdenvälisiin hankkeisiin myös niissä KIE- ja IVY-maissa, jotka eivät kuulu Suomen kahdenvälisen avun

varsinaisiin painopistealueisiin. Venäjän federaatiossa yhteistyö keskittyy Suomen lähialueille (Murmanskin alue, Karjalan tasavalta, Leningradin alue ja Pietarin kaupunki). Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisissä järjestöissä ja rahoituslaitoksissa toimivien asiantuntijoiden rahoittamiseen sekä Helsingissä toimivien Baltian maiden edustustojen avustamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuun toimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.

Vuoden 1997 aikana saa tehdä Keski- ja Itä-Euroopan maiden avustamista koskevia sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 1997 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 150 000 000 markan arvosta.

99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

01. *Euroopan parlamentin jäsenten palkkaukset (EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan parlamenttiin valittujen Suomen edustajien palkkausmenojen maksamiseen.

02. *Palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 650 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaille lähetettyjen määräaikaisten työsopimus- ja virkasuhteisten eri ministeriöiden toimialoille kuuluvia asioita hoitavien erityisasiantuntijoiden ja heidän käyttöönsä asetettujen apulaisten sekä EU-komissioon lähetettyjen asiantuntijoiden palkkausmenojen ja eläkemaksun maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 44 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Lukumäärään ei sisälly EU-komissioon palkattava henkilöstö.

21. *Tilapäinen edustus kansainvälisissä neuvotteluissa* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 32 040 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtio- ja ministerivierailuista ulkomaille sekä osallistumisesta kansainvälisiin ja kansainvälisten järjestöjen Suomessa pitämiin kokouksiin ja seminaareihin aiheutuvien menojen maksamiseen.

22. *Suomalaisten valvontajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 181 639 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen osallistumisesta Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan turvallisuus- ja Yhteistyöjärjestön rauhanturvaamistoimintaan annetussa laissa (1465/95) tarkoitetun rauhanturvaamishenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, erityispäiväraha-, muonantarannusraha- ja koulutusmenojen ja valtion eläkemaksun sekä tilapäistyövoiman palkkaus-

ten maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää IFOR:ssa palvelevan rauhanturvaamishenkilöstön palvelusajalleen ottamansa henkilövaikutuksen kustannusten korvaamiseen.

25. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 36 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien erityismenojen maksamiseen sekä Suomen johdolla toimivien rauhanturva- ja kriisinhallintaoperaatioiden menojen maksamiseen, joihin rahoitus saadaan kansainvälisiltä järjestöiltä tai yhteenliittymiltä. Mikäli Suomen hallitukselle esitetään pyyntö lähettää siviilihenkilöstöä uusiin operaatioihin ja Suomen hallitus päättää osallistua operaatioon, siitä aiheutuvat menot maksetaan tästä määrärahasta.

26. Tutkimus- ja kehittämistoiminta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 12 125 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Kemiallisen aseiden kielto- ja valvontalaitokselta ostettavien tutkimuspalvelujen maksamiseen, valvontataseismologian projektin kulutusmenojen ja sellaisen tutkimustoiminnan menojen, mukaan lukien tutkimusapurahojen, maksamiseen, joka päämääriltään palvelee Suomen harjoittamaa aseidenriisuntapolitiikkaa ja ihmisoikeuskysymyksiä ja suoritetaan ulkoasiainministeriön välittömässä valvonnassa, sekä osallistumisesta ydinsulkuvalvonnan tukiohjelmiin ja kansainväliseen yhteistyöhön joukkotuhoojateollisuuden alasajoon ja ylivarustautumisen purkamiseen aiheutuvien menojen maksamiseen.

50. Eräät valtionavut

Momentille myönnetään 6 355 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten

maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille ja muille vastaaville yhteisöille ministeriön hyväksymin perustein.

Käyttösuunnitelma:

	mk
Kouluasuntolasäätiö rs.....	1 400 000
Suomen YK-liitto ry.....	1 000 000
Suomen Pakolaisapu ry.....	900 000
Suomen toimikunta Euroopan turvallisuuden edistämiseksi.....	650 000
Suomen YK:n lastenapu UNICEF ry.	250 000
YK:n Naisten Kehitysrasto, Suomen Yhdistys ry.....	160 000
Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökonferenssin toimintaa tukevat järjestöt...	150 000
SPR:n kansainvälisen humanitaarisen oikeuden ja Geneven sopimusten tunnetuksi tekeminen Suomessa.....	245 000
Yhteensä	4 755 000

51. Häädänalaisten Suomen kansalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 250 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen kansalaisten kotiinlähettämisestä ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen, tileistä poistoihin sekä avustuksien maksamiseen ulkomailla asuville Suomen kansalaisille.

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 303 317 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen.

93. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkoasiainministeriön vahvistamien tilikurssien ja pankkien virallisten päiväkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Oikeusministeriö

21. (25.01.21 ja 45.27, osa) *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään nettomäärärahaa 127 020 000 mk.

10. Tuomioistuineläis

21. *Korkeimman oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään 32 100 000 mk.

22. *Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään 37 100 000 mk.
Korkeimmasta hallinto-oikeudesta voidaan 1.3.1997 lukien lakkauttaa kolme ylimääräisen hallintoneuvoksen virkaa.

23. (25.10.23 ja 45.27, osa) *Muiden tuomioistuinten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Momentille myönnetään 890 464 000 mk.
Saarijärven ja Äänekosken käräjäoikeuksien yhdistämisen johdosta voidaan 1.3.1997 lukien lakkauttaa laamannin virka (A 28).
Vakuutuslaitosten voidaan 1.3.1997 lukien perustaa ylimääräinen vanhemman vakuutus- tuomarin virka (A 28) ja ylimääräinen nuoremman vakuutus- tuomarin virka (A 25).

40. (25.46 ja 47) Syyttäjä- ja ulosottolaitos

21. (25.45.27, osa, 46.21 ja 47.21) *Syyttäjä- ja ulosottolaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 509 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kihlakunnanvirastojen syyttäjä- ja ulosotto-osastojen henkilöstön palkkausmenojen, matka- ja koulutusmenojen, syyttäjän- ja ulosottolaitoksen keskitettyjen atk-järjestelmien käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä aiheutuvien menojen sekä ulosoton posti-, pankkipalvelu- ja lomakemenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös erillisvirastoina toimivien Helsingin, Hämeenlinnan, Joensuun, Jyväskylän, Kotkan, Kuopion, Lahden,

Lappeenrannan, Oulun, Porin, Tampereen, Turun ja Vaasan kihlakunnan syyttäjän- ja ulosottovirastojen toimintamenojen maksamiseen.

22. *Valtakunnansyyttäjänviraston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 600 000 mk.

Valtakunnansyyttäjänvirastoon voidaan 1.10.1997 lukien perustaa valtakunnansyyttäjän virka (A 32).

Määrärahaa saa käyttää 1.10.1997 lukien myös valtakunnansyyttäjänviraston toiminnar aloittamisen valmistelua varten henkilökunnan palkkaus- ja toimintamenoihin.

45. Eräät oikeudenhoitomenot ja avustukset

22. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 28 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen, hallinnonalan taloushallinnon järjestelmistä aiheutuvien menojen, pakkohuutokauppakulujen ennakoiden, palautettavien sakkojen korkojen, rikosvahinkokorvauksia sekä syyttömästi tuomituille ja vangituille maksettavia korvauksia koskevien hakemusten käsittelystä aiheutuvien menojen ja valtion maksettavaksi vanhingonkorvauslain nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen.

50. Maksuton oikeudenkäynti ja eräät muut oikeudenhoitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 160 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain (87/73) ja yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/93) sekä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain soveltamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
Maksuton oikeudenkäynti.....	105 000 000
Asianomistajan avustaminen	1 000 000
Yksityishenkilön velkajärjestely.....	54 000 000
Yhteensä	160 000 000

51. Eräät valtion maksamat korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 185 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rikosvahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain (935/73) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin sekä syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavista korvauksista annetun lain (422/74) nojalla maksettaviin korvauksiin, avustuksiin rikosuhripäivystyksestä huolehtiville yhteisöille, avustuksiin saamelaiden kulttuuri- itsehallinnon ylläpitämiseen, avustuksiin Julkisen Sanan Neuvostolle ja säädösaineistoa julkaisuille yhteisöille, avustuksiin maakuntien liitoille, jotka alueellaan huolehtivat lainopillisen asiantuntija-avun hankkimisesta kalatalousyhteisöille eräisiin laajoihin vesiasioihin liittyvissä kysymyksissä, sekä avustuksiin Suomen oikeusjärjestyksen tunnetuksi tekemiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
Rikosvahinkokorvaukset sekä syyttömästi vangituille ja tuomituille maksettavat korvaukset.....	34 000 000
Avustukset saamelaiden kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen.....	3 900 000
Muut avustukset.....	1 285 000
Yhteensä	39 185 000

50. Vankeinhoitolaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 666 800 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää vankeinhoitolaitoksen työtoiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 37 800 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perusteiden määrättyjen vuokrien alentamiseen.

50. (25.50.50, 51 ja 52) Kriminaalihuollon korvaukset ja avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 59 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kriminaalihuollon järjestämisestä ja rahoituksesta annetun lain sekä nuorisorangaistuksen kokeilemisesta an-

tun lain nojalla korvausten ja avustusten maksamiseen Kriminaalihuoltoyhdistykselle ja eräille muille yhteisöille.

Käyttösuunnitelma:	mk
Korvaus yhdyskuntaseuraamusten toimeenpanosta.....	55 500 000
Avustus kriminaalihuoltoon.....	3 300 000
Avustus kriminaalihuollon perustamishankkeisiin	700 000
Yhteensä	59 500 000

74. (25.50.74, 75, osa ja 79) Uudisrakennukset ja peruskorjaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 54 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös maarakennus- hankemäärärahalla palkatun henkilökunnan hankkeisiin, rakennustuotannon tehostamiseen koulutukseen.

tarvittaviin selvityksiin ja suunnitelmiin sekä

Käyttösuunnitelma:

	Hanke	Hyöty: alä m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Talonrakennusten suunnittelu					4 000 000
2.	Pienehköt uudisrakennus- ja peruskorjaustyöt					12 750 000
3.	Helsingin keskusvankilan perusparannus.	11 260	55 000	4 885	9 100 000	4 000 000
4.	Oulun lääninvankilan lisärakennus	1 180	8 550	7 245	3 000 000	5 050 000
5.	Vantaan lääninvankila	8 409	110 000	13 081		11 000 000
6.	Vaasan lääninvankilan peruskorjaus ja lisärakentaminen	3 452	26 000	7 532		8 000 000
7.	Mikkelin lääninvankilan peruskorjaus ja lisärakentaminen	4 111	31 000	7 540		5 000 000
8.	Ylitornion avovankilan peruskorjaus ...		2 000			2 000 000
9.	Suvevan keskusvankilan peruskorjaus ..	1 622	15 800	9 730	3 000 000	3 000 000
Yhteensä						54 800 000

75. (25.50.75, osa ja 77) Työsiirtoloille järjestämiseen puolustusministeriön, opetusministeriön ja liikenneministeriön hallinnonalojen työtavoissa.

tettävät työt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 44 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työtilaisuuksien jär-

Käyttösuunnitelma:

	Rakennustyö	Myönnetään mk
1.	Suomenlinnan entistämisen- ja muut rakennustyöt	10 500 000
2.	Parolan ja Hämeenlinnan varuskuntien rakennustyöt	3 600 000
3.	Kastelholman linnan entistämisen- ja muut rakennustyöt	3 300 000
4.	Haminan linnoituksen kunnostustyöt ja varuskunnan rakennusten korjaustyöt	3 300 000
5.	Tuusulan ja Riihimäen varuskuntien rakennustyöt	2 000 000
6.	Kirkkonummen varuskunnan rakennustyöt	3 500 000
7.	Vankilamuseon peruskorjaus	3 000 000
8.	Helsinki-Vantaan lentokenttätöyt	15 000 000
Yhteensä		44 200 000

60. Eräät virastot

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös konkurssien raukeamisen estämiseksi tai muuten konkurssivalvonnan toteuttamiseksi tarpeellisista toimenpiteistä aiheutuviin menoihin sekä apurahojen maksamiseen.

22. Onnettomuustutkinnan erityismenot (arvionmääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää onnettomuussier tutkinnasta annetun lain (373/85) mukaan onnettomuustutkintaa varten asetetuista tutkintalautakunnista aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

70. Vaalit

21. *Vaalimenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin vaalista (1076/91), kansanedustajain vaaleista (391/69), kunnallisvaaleista (361/72), Euroopan parlamentin edustajien vaaleista (272/95),

menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestysissä (571/87) ja saamelaiskäräjistä (974/95) annettujen lakien mukaisesti vaaleista ja vaalien tulosten kokoamisesta sekä tietojenkäsittelystä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääluokka 26**SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Sisäasiainministeriö**

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 103 415 000 mk.

51. *Eräät valtionavustukset*

Momentille myönnetään 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Suomen kuntaliitolle ruotsinkie-

lisen koulutus- ja julkaisutoiminnan sekä kansainvälisen koulutustoiminnan tukemiseen, lipuvalistus-, nimivalistus- ja nimenmuutosasioista aiheutuviin menoihin Suomalaisuuden Liitolle, koulutus- ja valistustoimintaan Suomen Meripelastusseuralle ja meripelastusalan järjestöille sekä kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) toiminnan tukemiseen.

02. Ulkomaalaisvirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 105 000 mk.

05. Lääninhallitukset

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 321 682 000 mk.

Lääninhallituksista lakkautetaan 11 maaher-

ran virkaa (A 34) 1.9.1997 lukien. Samalla perustetaan viisi maaherran virkaa (A 33).

Määrärahaa saa käyttää myös hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta.

06. Rekisterihallinto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 108 295 000 mk.

07. Kihlakunnat

21. *Kihlakunnanvirastojen yhteiset toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 173 136 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kihlakunnanviraston

yhteisen henkilöstön palkkauksiin sekä yhteisiin toimitila-, tietoliikenne- ja eräisiin muihin menoihin.

75. Poliisitoimi

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 398 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös poliisille YK:n rauhanturvaamistoimintaan osallistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta.

70. *Viranomaisverkon rakentaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Sisäasiainministeriö valtuutetaan vuonna 1997 käyttämään vuodelta 1996 käyttämättä jäänyttä valtuutta vastaava määrä viranomaisverkon ensimmäisen osaverkon toteuttamista koskevia sopimuksia varten.

80. Pelastushallinto

21. *Pelastushallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 89 184 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää maksullisen koulutustoiminnan liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen enintään 2 320 000 mk.

22. *Erityismenot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää palo- ja pelastustoimesta annetun lain (559/75) nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen sekä kulutusmenoihin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä pelastuspalveluun ja siihen liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamisesta ilmailulaitokselle, metsäpalojen

tähystystoiminnasta sekä kansainvälisen hätäavun antamisesta ja vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta. Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisen hätäavun antamiseksi ulkomaille komennettujen henkilöiden palkkaamiseen.

31. *Valtionosuudet* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kunnille palo- ja pelastustoimen kustannuksiin suoritettavista valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (560/75) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen sekä väestönsuojelulain (438/58) 22 ja 25 §:n mukaisten korvausten ja avustusten maksamiseen kunnille, muille yhteisöille ja yksityisille.

90. Rajavartiolaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 904 409 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös arvoltaan enintään 5 000 000 mk olevien koneiden, lait-

teiden ja kaluston hankintamenojen maksamiseen sekä rakennusten, rakenteiden ja kiinteistöjen perusparannuksesta ja uudisrakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin,

kun hankkeen kustannusarvio on alle 1 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös keskiraskaiden helikoptereiden valvontajärjestelmien ajankäytön vähentämiseen ja vaihteistojen peruskorjaukseen. Määrärahaa saa käyttää myös palvelusuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perustein määrättyjen vuokrien alentamiseen.

70. *Ilma- ja vartioalusten hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Rajavartiolaitos oikeutetaan tilaamaan vuon-

na 1997 vartiolaiva varusteineen, jonka hankintahinta rajavartiolaitoksen osalta on enintään 40 000 000 mk. Valtuuden käytöstä saa aiheutua rajavartiolaitokselle menoja vuonna 1997 23 000 000 mk.

74. *Rakentaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 440 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sekä talonrakennusta muista rakennushankkeista, joiden kustannusarvio on yli 1 000 000 mk, aiheutuvien menojen maksamiseen.

97. Avustukset kunnille

31. *Kuntien yleinen valtionosuus, verotuloihin perustuvat tasaukset ja siirtymätasaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 212 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain mukaisen kuntien yleisen valtionosuiden, kuntien verotuloihin perustuvien tasauksien ja siirtymätasauksien maksamiseen kunnille.

32. *Kuntien yhdistymisavustukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 27 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kuntien yhdistymisavustuksista annetun lain (89/94) 3 §:n mukaisten avustusten maksamiseen.

34. *Kuntien harkinnanvarainen avustus*

Momentille myönnetään 100 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kuntien valtionosuuslain 18 §:n mukaisen harkinnanvaraisen avustuksen maksamiseen kunnille.

80. *Korkotuet ja velkojen vakautuslainat kunnille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kunnan talouden vakauttamisesta ja kuntaselvityksestä annetun lain mukaisten korkotukien ja lainojen maksamiseen.

98. Alueiden kehittäminen

43. *Maakunnan kehittämisraha (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 104 500 000 mk.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukainen aluekehitysraha. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä yhteisöaloitteita ja pilottihankkeita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määräraha on varattu 70 000 000 mk EU:n rakennerahastoista osarahoitettavien tavoiteohjelmien kansallista osarahoitusosuutta varten,

josta aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 53 800 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus 16 200 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös kaupunkipoliittisten ohjelmien toimeenpanoon.

61. *EU:n osallistuminen rakenne- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 509 503 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission kanssa vuosille 1995—1999 hyväksyttyjä tavoitteiden 6, 2 ja 5b koskevia ohjelmia sekä yhteisöaloitteita toteuttavien valtion omien tai muiden hankkeiden sekä ohjelmien toteuttami-

seen liittyvään tekniseen apuun EU:n aluekehitysrahastosta maksettavana vuoden 1997 rahoitusosuutena.

Määrärahaa saa käyttää myös Euroopan aluekehitysrahaston ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan enintään 50 henkilön palkkaamiseen sekä matka- yms. menojen maksamiseen yhdessä muiden hallinnonalojen momenttien kanssa.

Kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnonalalla voidaan tehdä momenttiin kohdistuvia yritystuen myöntämispäätöksiä siten, että niistä aiheutuvat maksut vastaavat enintään v. 1997 sisäasiainministeriön niiden maksatuksiin osoittamaa siirtomäärärahaa.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustusministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 54 200 000 mk.

74. (27.10.74) *Uudisrakennukset ja peruskorjaukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 244 000 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

	Rakennustyö	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Varastoalue, Hartola	7 880	20 200	2 563	4 400 000	8 000 000
2.	Korjaamo, Hattula	4 584	33 300	7 264	14 250 000	12 250 000
3.	Kadettikoulun ruokalarakennuksen peruskorjaus, Helsinki	2 521	17 200	6 823	5 000 000	9 000 000
4.	Vanhan asuinrakennuksen (nro 5) peruskorjaus toimistotiloiksi, Kaarti, Helsinki ..	1 800	16 000	8 889		4 000 000
5.	Lentokonehallin laajennus ja peruskorjaus, Jyväskylän mlk	3 494	13 000	3 721	5 000 000	8 000 000
6.	Kiitoradan korjaus, Kauhava		11 500		9 500 000	2 000 000
7.	Ruokala, Riihimäki	1 785	15 500	8 683	5 000 000	6 800 000
8.	Entisen teollisuusrakennuksen (nro 175) peruskorjaus, I-vaihe, Riihimäki	2 000	14 000	7 000		2 000 000
9.	Lentokonehalli, Siilinjärvi	3 828	18 000	4 702	8 500 000	9 500 000
10.	Pienehköt työt					16 650 000
11.	Alue- ja verkostorakentaminen					41 050 000
12.	Muut peruskorjaukset					77 600 000
13.	Sotilasalueiden ja -laitteiden rakentaminen ..					40 150 000
14.	Suunnittelu ja tutkimus					7 000 000
					Yhteensä	244 000 000

87. (27.10.87) *Kiinteistöjen osto ja pakkolunastus* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 12 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää hankintavaltuuksin-

ta, kiinteistöjen ja rakennusten hankkimisesta sekä osakkeiden hankkimisesta asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

10. Puolustusvoimat

16. *Puolustusmateriaalihankinnat* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 4 189 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää puolustusmateriaalin sekä puolustusvoimien muun kaluston, vä-

lineistön ja laitesuojien hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää 3 477 000 000 mk aikaisemmin myönnettyistä tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 497 000 000 mk aikaisemmin

myönnettyjen tilausvaltuuksien nojalla tehtyihin hankintasopimuksiin liittyvistä indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin menoihin, 150 000 000 mk puolustushaarojen ja ase-lajien uusinta- ja täydennyshankintoihin sekä 15 000 000 mk ammuslaboratorion tuotanto- ja ylläpitomenoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan projektihenkilöstön palkkaamiseen.

Sen johdosta, että aikaisemmissa talousarvioissa hyväksyttyjen tilausvaltuuksien perusteella ei kaikilta osin ole ollut mahdollista tehdä sopimuksia, saa vuoden 1997 aikana tehdä sopimuksia sanottujen tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti edellyttäen, että näistä sopimuksista aiheutuvat vuotuiset maksut eivät ylitä kyseisten tilausvaltuuksien rahoitusuunnitelmissa esitettyjä markkamääriä.

Vuonna 1997 saa tehdä kotimaisen teollisuuden tuotekehittelyn, tuotannon monipuolistamisen ja turvaamisen, tutkimustoiminnan kehittämisen sekä vuosikymmenen lopulla alkavien hankintojen aloittamisen edellytysten luomista varten (tutkimustoiminnan ja hankinta-edellytysten luomisen tilausvaltuus) sopimuksia siten, että tilausvaltuudesta saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 1997—2001 enintään 2 700 000 000 mk. Valtuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1997 loppuun mennessä enintään 50 000 000 mk, vuoden 1998 loppuun mennessä enintään 280 000 000 mk (vuoden 1998 maksuosuus on 230 000 000 mk), vuoden 1999 loppuun mennessä enintään 828 000 000 mk (vuoden 1999 maksuosuus on

548 000 000 mk), vuoden 2000 loppuun mennessä enintään 1 778 000 000 mk (vuoden 2000 maksuosuus on 950 000 000 mk) ja vuoden 2001 loppuun mennessä enintään 2 700 000 000 mk (vuoden 2001 maksuosuus on 922 000 000 mk).

21. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 073 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää puolustusvoimien tehtävien edellyttämään toimintaan, ulkomalaisille oppilaille annettavan sotilaskoulutuksen menojen maksamiseen sekä kevytrakenteisten suojien ja varastojen rakentamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen silloin, kun hankkeen kustannusarvio on alle 1 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen. Vuonna 1997 saa tehdä varustuksen käyttöä ja kunnossapitoa koskevia pitkäaikaisia sopimuksia määrärahan puitteissa siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1998 loppuun mennessä enintään 305 000 000 mk ja vuoden 1999 loppuun mennessä enintään 365 000 000 mk.

Sen johdosta, että vuoden 1996 talousarviossa hyväksyttyjen tilausvaltuuksien perusteella ei kaikilta osin ole ollut mahdollista tehdä sopimuksia, saa vuoden 1997 aikana tehdä sopimuksia sanottujen tilausvaltuuksien sitomatta olevaa määrää vastaavasti edellyttäen, että näistä sopimuksista aiheutuvat vuotuiset maksut eivät ylitä kyseisten tilausvaltuuksien rahoitusuunnitelmissa esitettyjä markkamääriä.

30. Kansainvälinen rauhanturvaamistoiminta

21. YK:n ja ETYJ:n rauhanturvaamistoiminnan toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 66 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen, valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulusmenojen ja pohjoismaisten YK-kurssien menojen maksamiseen sekä Libanonissa ja Makedoniassa olevan suomalaisen rauhanturvajoukon, Bosnia-Hertsegovinassa olevan suomalaisen rakentajapataljoonan ja Kyproksella olevan Suomen osaston matkakustannusten, terveyden-

hoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen.

Määrärahalla pysyväisluonteisiin tehtäviin palkatun henkilöstön määrä saa olla enintään 19 henkilötyövuotta. Lukuun ei sisälly YK:n ja ETYJ:n rauhanturvaamisoperaatioihin palkattava henkilöstö.

Siinä tapauksessa, että Suomen hallitukselle esitetään pyyntö uuden rauhanturvajoukon lähettämisestä YK:n tai ETYJ:n rauhanturvaamistehtäviin ja Suomi päättää valvontajoukon asettamisesta, uuden valvontajoukon aiheuttamiin menoihin saa käyttää tälle momentille myönnettyjä määrärahoja.

24. *Kansainvälisen puolustuspoliittisen yhteistyön menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainväliseen puolustuspoliittiseen yhteistyöhön liittyvistä kokouksista, neuvotteluista, seminaareista, koulutus-

tilaisuuksista ja harjoituksista sekä ETY-järjestön luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien täytäntöönpanosta sekä näistä johtuvista hallinnollisista toimista aiheutuvien menojen maksamiseen.

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut menot

40. *Lapuan patruunatehtaan onnettomuuden tapaturmakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 330 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Lapuan patruunatehtaalla vuonna 1976 sattuneesta onnettomuudesta aiheutuneiden tapaturmavakuutuslain mukaisten korvausten maksamiseen.

50. *Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen*

Momentille myönnetään 5 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen.

93. *Kurssivaihtelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 170 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista valvontajoukoista aiheutuvien menojen laskutuksessa ja sotilasasiamiestoiminnan tilinpidossa syntyviin kurssieroihin.

Pääluokka 28**VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Valtiovarainministeriö**

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 113 000 000 mk.

03. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
17 620 000 mk.

05. Valtiokonttori

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 185 000 000 mk.

88. *Osakkeiden hankkiminen* (siirtomääräraha
3 v)
Momentille myönnetään 5 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää kansallisen arvopaperikeskuksen osakkeiden merkitsemiseen.

Valtiovarainministeriö tai valtiokonttori voi päättämillään ehdoilla antaa valtion puolesta Suomen Arvopaperikeskus Oy:lle enintään 20 milj. markan sitoumuksen sen vastuunkantokyvyn turvaamiseksi.

95. *Valtion saatavien turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion laina- ja takaussaatavien sekä perintöomaisuuden turvaamisesta ja hoidosta sekä aiheuttomasti maksettujen etuuksien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa, milloin se on valtion laina-, takaus-, tms. saatavien turvaamiseksi tarpeen, sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta aiheutuvien menojen maksamiseen.

06. Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset

50. *Tapaturmakorvaukset ja muut vahingonkorvaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 200 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmasa yksilöidyistä käyttötarkoituksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:

	mk
Tapaturmavakuutuslain (608/48), ammattitautilain (1343/88), valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annetun lain (449/90), työmarkkinatuesta annetun lain (1542/93), sotilastapaturmalain (1211/90) sekä tapaturmakorvausjärjestelmään liittyvän muun lainsäädännön nojalla maksettavat tapaturmakorvaukset.....	146 500 000
Liikennevakuutuslain (279/59) ja liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/91) nojalla maksettavat liikennevakuutuskorvaukset.....	12 100 000
Eräistä oikeudenkäynneistä valtion palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta annetun lain (269/74) ja valtion virantoimituksesta tai työtehtävästä aiheutuneiden eräiden vahinkojen korvaamisesta annetun lain (794/80) nojalla maksettavat valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvaukset...	500 000

Valtion virkamieslain (750/94) ja eroraha-asetuksen (999/94, muut. 1350/94) nojalla maksettavat virkamiesten erorahat, aikuiskoulutuslisät, toistuvat korvaukset ja ammattikoulutusrahat.....	13 400 000
Ryhmähenkivakuutusta vastaavan edun järjestämisestä aiheutuvat menot virkaja työehtosopimusten nojalla sekä kansanedustajana toimineen henkilön, eduskunnan virkamiesten ja rauhanturvamishenkilöstön vastaavaa etua koskevan lainsäädännön nojalla sekä asevelvollisen kuoltua suoritettava taloudellinen tuki.....	25 000 000
Valtion liikelaitoksille valtion liikelaitosten vahinkoturvajärjestelmästä annetun valtioneuvoston päätöksen (1422/91) nojalla maksettavat korvaukset.....	3 000 000
Yhteensä	200 500 000

07. Eläkkeet

05. Vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet sekä kuntoutustuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 692 800 000 mk. Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (280/66) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten eläkkeiden, perhe-eläkkeiden sekä kuntoutustukien ja niiden lisien maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:

	mk
Valtion palveluksen perusteella myönnetty eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet	9 278 200 000
Kunnan, seurakunnan ja yksityisen palveluksen perusteella myönnetty eläkkeet, kuntoutustuet, perhe-eläkkeet sekä valtionapulaitosten vastaavat eläkkeet	3 129 400 000
Kansanedustajain eläkkeet ja perhe-eläkkeet	39 700 000
Toisen korvauslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettut eläkkeet.....	200 000
Liikelaitosten ja liiketoimintaa harjoittavien valtion virastojen ja laitosten eläkkeet, kuntoutustuet ja perhe-eläkkeet	245 300 000

Yhteensä 12 692 800 000

06. Ylimääräiset eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 121 850 000 mk. Määrärahaa saa käyttää ylimääräisten eläk-

keiden myöntämiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Lisäksi määrärahaa saadaan myöntää ylimääräisiä eläkkeitä ja perhe-eläkkeitä Sotainvalidien Veljesliiton päätoimisille huoltotehtävissä toimiville toimihenkilöille sekä Kriminaalihuoltoyhdistyksen palveluksessa oleville niille toimihenkilöille, joiden palkkaukseen myönnetään valtionapua noudattaen soveltuvin osin valtion eläkelain, valtion perhe-eläkelain ja rintamaveteraanien varhaiseläkelain säännöksiä. Eläkkeestä vähennetään samasta palveluksesta työntekijäin eläkelain nojalla myönnettävä eläke.

Edelleen määrärahaa saa käyttää valtion palveluksesta aiemmin ylimääräisen eläkkeen saaneiden toimihenkilöiden määräaikaisten eläkkeiden jatkamiseen sekä heidän jälkeensä myönnettävien perhe-eläkkeiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 3 600 000 mk ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä annetun valtioneuvoston päätöksen (75/74) mukaisten taiteilijaeläkkeiden ja ylimääräisistä sanomalehtimieseläkkeistä annetun valtioneuvoston päätöksen (37/77) mukaisten sanomalehtimieseläkkeiden myöntämiseen kuitenkin siten, että enin-

tään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 35 ylimääräistä taiteilijaeläkettä ja 10 ylimääräistä sanomalehtimieseläkettä. Lisäksi määrärahasta saadaan käyttää enintään 50 000 mk eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää ylimääräisten eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden myöntämiseen Maatalousseurojen Keskusliiton, sittemmin Maatalouskeskusten liiton, ja niiden jäsenjärjestöinä toimineiden maanviljelys- ja talousseurojen päätoimisesta palveluksesta asutuslainsäädännössä annetun toimivallan käyttämistä varten muodostetuissa toimielimissä. Edellytyksenä on lisäksi, että henkilöllä on tai olisi ollut oikeus eläkkeeseen valtion varoista tai kunnallisesta eläkejärjestelmästä ns. lisäeläketurvan mukaisesti ja että eläketurva muuten jäisi olennaisesti pienemmäksi siitä, mitä se olisi ollut, jos asutustehtävissä palveltu aika olisi luettu eläkeajaksi mainittuja eläkkeitä varten.

Eläke myönnetään sen määräisenä, että se yhdessä Valtiokonttorin tai Kuntien eläkevakuutuksen ja Eläkekassa Maan myöntämän eläkkeen kanssa on yhtä suuri kuin Valtiokonttorin tai Kuntien eläkevakuutuksen myöntämä eläke olisi ollut, jos asutustehtävissä palveltu aika olisi kokonaan luettu eläkeajaksi näitä eläkkeitä varten.

Käyttösuunnitelma:	mk
Ennen myönnetty ylimääräiset eläkkeet.	116 700 000
Vuoden kuluessa myönnettävät taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (enintään)	3 600 000
Vuoden kuluessa myönnettävät muut ylimääräiset eläkkeet	1 500 000
Eduskunnan kansliatoimikunnan ylimääräiset eläkkeet (enintään)	50 000
Yhteensä	121 850 000

07. Muut eläkemeno (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 171 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksa-

miseen Kuntien eläkevakuutukselle eri lakien nojalla valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suoritetuista eläkejärjestelyistä ja Eläkekassa Maalle siitä eläkemenojen lisäyksiä, mikä aiheutuu asutustehtävissä palvelun ajan huomioon ottamisesta eläkekassan myöntämässä eläkkeessä.

Edelleen määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen Nokia Telecommunications Oy:lle, Vapo Oy:lle, Vammass Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasaisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka näille yhtiöille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainekeskuksen, 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan ja Lapuan Patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta näiden yhtiöiden palvelukseen. Korvausta maksetaan myös yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspuhjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle. Valtiokonttori saa sopia vakuutusmatemaattisin perustein lasketusta eläkevastuiden kertasuorituksesta.

Käyttösuunnitelma:	mk
Korvaus Kuntien eläkevakuutukselle ..	157 800 000
Korvaus Nokia Telecommunications Oy:lle	3 600 000
Korvaus Vapo Oy:lle	5 300 000
Korvaus Vammass Oy:lle	1 500 000
Korvaus Lapua Oy:lle	2 200 000
Muut korvaukset	700 000
Yhteensä	171 100 000

61. Korko valtion eläkerahastolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkerahastosta annetussa laissa (1372/89, muut. 942/93 ja 1234/95) säädetyn koron maksamiseen valtion keskuskirjanpidossa olevan yhdystilin varoille.

10. Valtiontalouden tarkastusvirasto

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 38 200 000 mk.

18. Verohallinto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
1 530 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös ajoneuvohal-

lintokeskukselle maksettavien eräiden tieliikenteen veroasioiden hoitoon liittyvien korvausten maksamiseen.

39. Eräät siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 729 000 000 mk.

Määrärahaa saa Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/91) mukaista tasoitusta ja tasoitusmäärää koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta

määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

40. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää arpajaisveron tuoton palauttamiseen Ahvenanmaan maakunnalle.

40. Tullilaitos

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 462 300 000 mk.

66. *Kansainvälisen tullijärjestön kautta ohjattava kehitysapu sekä koulutusyhteistyö Venäjän ja Baltian maiden kanssa* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 220 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Brysselissä sijaitsevan tulliyhteistyöneuvoston kehitysmaiden tul-

limiesten koulutukseen tarkoitettuun rahastoon sekä koulutusyhteistyöhön ja siitä aiheutuviin menoihin Venäjän ja Baltian maiden kanssa.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 27 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää suurten lastiyksiköiden läpivalaisulaitteen hankintaan sekä siihen liittyvään talonrakentamiseen. Hankkeen kustannusarvio on 90 000 000 mk ja rakennuksen hyötyala 1 200 m².

52. Tilastokeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 170 300 000 mk.

64. Valtion kiinteistölaitos

Valtion kiinteistövarallisuuden käytön ja tuoton turvaamista ja tehostamista varten valtiovarainministeriön hallinnonalalla on valtion kiinteistölaitos. Kiinteistölaitoksen tehtävänä on huolehtia hallinnassaan olevan kiinteistövarallisuuden käytöstä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä kiinteistövarallisuuden hankkimisesta ja luovuttamisesta sekä alan asiantuntijatehtävistä. Kiinteistölaitoksen toiminta-ajatuksena on vuokrata toimitilaa ensisijaisesti valtion toimintayksiköille ja muutoinkin hallita kiinteistöomaisuutta siten, että toiminta on kannattavaa ja antaa tuottoa kiinteistöomaisuuteen sitoutuneelle pääomalle.

Kiinteistölaitoksen hallinnassa oli vuonna 1996 vuokrattavaa kiinteistökantaa yhteensä 4 760 000 huoneistoneliömetriä. Toimitilat jakautuivat tasearvon mukaan laskettuna eri käyttötarkoituksiin seuraavasti:

	%
— hallintokiinteistöt	35
— opetus- ja korkeakoulukiinteistöt ..	35
— tutkimuskiinteistöt	15
— muu käyttöomaisuus	5
— vaihto-omaisuus	10

Vuonna 1997 vuokrattava kiinteistökanta vähenee oppilaitosten kunnallistamisen vuoksi noin 7 prosentilla ja on keskimäärin 4 430 000 huoneistoneliömetriä.

Kiinteistölaitoksen keräämistä vuokrasta noin 94 prosenttia tulee budjettitalouden piirissä olevilta valtion virastoilta ja laitoksilta. Yliopistot ja korkeakoulut ovat suurin asiakasryhmä. Niiden maksamat vuokrat muodostivat noin 35 prosenttia budjettitalouden sisäisistä toimitilavuokrasta.

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 155 000 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
1. Valtiontalo Fredrikinkatu 21, Merimiehenkatu 11—13, Helsinki — virastotilat	6 500	60 000	9 231	33 962 000	26 038 000
2. Turun oikeustalo	10 490	73 000	6 959	37 700 000	35 300 000
3. Virastotalo, Kirkkokatu 4, Helsinki ..	8 100	83 000	10 247	22 500 000	10 000 000
4. VTT:n sähkötalo 2, Espoo	3 700	87 000	23 514	73 000 000	14 000 000
5. VTT:n bio- ja elintarviketekniikan laboratorion laajennus, Espoo	1 825	18 200	9 973	—	8 000 000
6. Keski-Suomen ympäristökeskuksen laboratorio, Jyväskylä	900	10 500	11 667	—	4 000 000
7. Jämsän virastotalon laajennus	1 500	13 000	8 667	—	4 000 000
8. Pelkolan/Imatran tulli- ja raja-asema ..	1 320	13 500	10 227	7 840 000	5 660 000
9. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos, laboratoriorakennus, Helsinki	1 600	22 000	13 750	4 253 000	17 747 000
10. Maatalouden tutkimuskeskus, rationaalisen hoidon navetta, laajennus ja perusparannus, Jokioinen	3 100	14 000	4 516	7 000 000	7 000 000
11. Lääkelaitos, Helsinki	1 600	15 000	9 375	10 000 000	5 000 000
12. Metsäntutkimuslaitos, Vantaan Jokiniemen keskusyksikön toimitilat — vaihe 2	1 248	18 300	14 663	12 086 000	6 214 000
— vaiheen 2B suunnittelu					300 000
13. Sisäasiainministeriön väestönsuojan suunnittelu, Helsinki				1 000 000	3 000 000
14. Vaasan poliisitalon suunnittelu					2 000 000
15. Suunnittelu ja muut hankemenot					6 741 000
Yhteensä					155 000 000

75. *Perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 350 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion kiinteistölaistoksen hallinnassa olevien kiinteistöjen, rakennusten ja huonetilojen investointiluonteisista korjauksista, pienistä lisärakennuksista sekä valtiovarainministeriön erikseen määräämistä korjaustoista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös maankäytösuunnitelmista, muusta suunnittelusta ja näihin liittyvästä tutkimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös eläinlääkinnällisten rajatarkastusasemien rakentamisesta ja laitehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Vuonna 1997 saa tehdä käynnissä oleviin töihin liittyviä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja myöhemminä vuosina enintään 220 000 000 mk.

87. *Kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 210 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion omistukseen hankittavien kiinteistöjen ja huoneisto-osakkeiden hankintamenojen ja hankintoihin liittyvien lisä- ja muutostyömenojen sekä rakennustöiden valvonta- ja muiden liitännäismenojen maksamiseen.

70. Hallinnon kehittämiskeskus

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Hallinnon kehittämiskeskus tuottaa julkisen hallinnon erityisasiantuntemukseen perustuvaa koulutusta, konsultointi- ja muita kehittämispalveluja. Kehittämiskeskus tukee toiminnallaan julkisen hallinnon keskeisten uudistus- ja kehittämistavoitteiden toteuttamista. Palvelutoiminnan painopistealueita ovat erityisesti valtioyhteisön johtamisen sekä strategisen talous- ja henkilöstöjohtamisen kehittäminen. Painopisteenä on myös tuottaa palveluja, joiden avulla voidaan lisätä Suomen vaikuttamista ja toimintakykyä EU:ssa.

2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Hallinnon kehittämiskeskuksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1997 enintään 2 000 000 mk. Lisäksi Hallinnon kehittämiskeskus saa tehdä vuonna 1997 investointeja koskevia sitoumuksia, joista aiheutuu menoja seuraavina vuosina enintään 2 000 000 mk.

3. Lainanotto

Hallinnon kehittämiskeskus oikeutetaan otamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 5 000 000 mk.

80. Hallinnon uudistaminen ja eräät hallinnon tukitoimenpiteet

02. *Eräät muut palkat ja virkasuhteen ehtoja koskevat päätökset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten maksamiseen sellaisissa tapauksissa, joissa henkilöstön lisätarve ei ole ollut tiedossa varsinaista talousarvioesitystä laadittaessa, sekä valtiovarainministeriön tekemistä virkasuhteen ehtoja koskevista päätöksistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. *Kehittämisen ja koulutustoiminta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon kehittämisen edellyttämien tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen tuottamis- ja hankintamenojen sekä kehittämis- ja koulutustoiminnasta aiheutuvien ulkomaanmatkamenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös hallinnon kehittämishankkeisiin lähialueille, OECD:n lähialueiden hallinnon kehittämishankkeisiin sekä EU-yhteistyöhön hallinnon kehittämisessä.

Määrärahaa saa käyttää noin 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

21. *Henkilöstön sopeuttamisen tukeminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää hallinnon rationalisoinnin yhteydessä tarvittavista henkilöstön uudelleensijoittamisen tukitoimista aiheutuviin menoihin.

22. *Integraatiovalmennus ja EU-puheenjohtajuuteen valmistautuminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää henkilöstön integraatiovalmennukseen mm. ulkomailla tapahtuvaan harjoitteluun ja koulutukseen. Määrärahaa saa käyttää integraatiovalmennuksen kehittämiseen, palvelujen hankkimiseen, kehittämis- ja koulutustoiminnasta aiheutuvien ulkomaanmatkajen maksamiseen sekä valmennuksen seurantaan. Määrärahaa saa käyttää European Institute of Public Administrationin kanssa tehdystä yhteistyösopimuksesta aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää Suomelle vuonna 1999 tulevan Euroopan unionin puheenjohtajuuden aiheuttamasta henkilöstön lisävalmennustarpeesta sekä muusta EU-yhteistyöstä henkilöstön kehittämisessä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös euroharjoittelijoiden palkkausmenojen maksamiseen, enintään kymmentä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin EU-puheenjohtajuuteen valmistautumisen ja valmennustoiminnan johdosta sekä tästä aiheutuvien ulkomaanmatkajen maksamiseen.

23. *Työsuojelun edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työsuojelurahastoa vastaavan järjestelyn (laki työsuojelurahastosta 407/79) toteuttamiseksi valtionhallinnossa työsuojelututkimukseen, työsuojelukoulutukseen, työsuojelutietojen keräämiseen ja työsuojelua koskevaan tiedottamiseen sekä valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön

välisen työelämän suhteiden edistämistä tarkoittavaan tutkimukseen, koulutukseen ja tiedotukseen. Määrärahaa saa käyttää enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin työsopimussuhteisiin tällä määrärahalla rahoitettavia tutkimusprojekteja varten.

24. *VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutustointa* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion eläkelain (280/66) mukaisten kuntoutuksesta aiheutuvien muiden etuuksien kuin kuntoutustukien maksamiseen sekä Valtiokonttorin varhaiskuntoutuksesta antamien ohjeiden mukaiseen toimintaan sekä kuntoutustoiminnan tutkimuksesta, kehittämisestä ja koulutuksesta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

25. *Valtion henkilöstöjärjestelyt* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 34 240 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää lakkautuspalkkalain (182/31, muut. 904/48) mukaisten lakkautuspalkkojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös ennen vuotta 1992 päätetyn viraston toiselle paikkakunnalle siirron johdosta työpaikan järjestämiseen henkilölle, joka ei ole voinut siirtyä viraston uudelle sijaintipaikkakunnalle.

Käyttösuunnitelma:	mk
Lakkautuspalkat	34 000 000
Henkilöstöjärjestelyt	240 000
Yhteensä	34 240 000

60. *Valtionosuus koulutus- ja erorahastosta johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää koulutus- ja erorahastosta annetun lain (537/90) 4 §:n 2 momentin mukaisen valtion maksun maksamiseen koulutus- ja erorahastolle.

81. Eräät hallinnonaloittain jakamattomat menot

01. *Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen. Määrärahalla saa palkata enintään 25 henkilötyövuotta vastaava määrä henkilöstöä määräaikaisiin kansallisten asiantuntijoiden tehtäviin.

22. *Nettobudjetoitujen virastojen toiminnan kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vuoden 1995 talousarvion tulomomenteille nettobudjetoitujen virastojen maksullisen toiminnan kehittämiseen sekä kone- ja laitehankintoihin.

95. *Lakiin tai asetukseen perustuvat menot, joita varten talousarvioon ei ole erikseen merkitty määrärahaa* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarvioon ei ole erikseen myönnetty määrärahaa.

96. *Edeltä arvaamattomat tarpeet*

Momentille myönnetään 1 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomista tarpeista aiheutuvien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole määrärahaa.

82. Postipankki Oy

43. *Luottotappiokorvaus Postipankki Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Postipankki Oy:n investointirahastosta ilman turvaavaa vakuutta myönnettyjen lainojen luottotappioiden korvaamiseen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti.

Määrärahaa saa käyttää myös Postipankki Oy:n investointirahastosta annetun lain 13 §:n mukaisten valtion investointirahastosta rahaston vastuulla myönnettyistä lainoista aiheutuneiden luottotappioiden korvaamiseen ja tällaisia luottotappioita koskevien ennakkokorvausten maksamiseen.

84. Pohjoismaiset rahoitusyhteisöt

68. *Suomen maksuosuus Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön pääomasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Pohjoismaiden Ympäristörahoitusyhtiön peruspääoman korotuksen vuonna 1997 suoritettavan toisen osuuden maksamiseen.

85. Sitoumusten lunastaminen

66. *Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina

1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen. Määrärahaa saa myös käyttää vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuuttakurssitappioiden maksamiseen.

86. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

60. Suomen itsenäisyyden juhlarahaston toiminnan rahoittaminen

Momentille myönnetään 10 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tutkimus- ja koulutustoiminnan rahoittamiseen.

87. Rahoitusmarkkinoiden vakauttaminen

61. Korvaus valtion vakuusrahastolle lainojen ja takausten hoitomenoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 800 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/92) 15 §:n 2 momentin mukaisesti valtion vakuusrahaston ottamien lainojen ja niiden korkojen ja lainoista maksettavien muiden menojen suorittamiseen sekä rahaston takausvelvoitteiden täyttämiseen.

muksia. Kunkin muun kuin Suomen rahan määräisen lainan ja pääomasijoituksen arvo lasketaan takausta annettaessa sovellettavan Suomen Pankin keskipankin mukaan. Takauksia, takuita ja muita tässä ja edellisessä kappaleessa tarkoitettuja sitoumuksia saa antaa siten, että niiden yhteenlaskettu pääomamäärä yhdessä vuosina 1993—96 annettujen sitoumusten kanssa on enintään 35 000 000 000 mk tai yhdessä vuosien 1993—96 momentilta 28.87.89 ja vuoden 1993 ensimmäisen lisätalousarvion momentilta 28.87.51 myönnetyn muun tuen kanssa pääomamäärältään enintään 60 000 000 000 mk.

89. Pankkitoiminnan tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan talousarvioissa pankkitoiminnan tukemiseen osoitetun momentin määrärahalla hankittuja talletuspankin osakkeita.

Valtioneuvosto oikeutetaan määräämillään ehdoilla antamaan vuonna 1997 vastavakuuksia vaatimatta:

1) valtion omavelkaisia takauksia liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahaston, säästöpankkien vakuusrahaston ja osuuspankkien vakuusrahaston ottamien koti- ja ulkomaisten lainojen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi;

2) valtion omavelkaisia takauksia ja takuita talletuspankkien oman pääoman ehtoisen varainhankinnan ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi; sekä

3) valtion omavelkaisia takauksia ja takuita valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/92) 1 §:n 4 momentissa tarkoitettujen yhtiöiden koti- ja ulkomaisten lainojen, muiden sitoumusten ja sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi.

Samalla valtioneuvosto oikeutetaan luopumaan vuonna 1997 takauksiin ja takuisiin liittyvistä takautumisoikeuksista. Lisäksi valtioneuvosto oikeutetaan määräämillään ehdoilla antamaan vuonna 1997 talletuspankkien liikkeeseen laskemia pääomatodistuksia ja vastuudebentuurilainoja koskevia takaisinostositou-

Tukitoimiin asetetaan sekä tukea saavaa vakuusrahastoa että tuettavan pankin toimintaa ja hallintoa koskevia ehtoja. Tukitoimista päättää valtioneuvosto. Valtioneuvosto voi määräämissään rajoissa antaa yksittäisten tukipäätösten tekemisen ja päätösten tarkemmista ehdoista päättämisen valtiovarainministeriön tehtäväksi.

Edellä tarkoitetuilla ehdoilla on niistä päättävän valtioneuvoston tai valtiovarainministeriön pyrittävä siihen, että

1) pääomatuki on vastikkeellista valtioneuvoston määräämällä tavalla;

2) valtiontaloudelle aiheutuva rasitus muodostuu niin vähäiseksi kuin se tehtävän toteuttamisen kannalta on mahdollista;

3) tuki häiritsee mahdollisimman vähän kilpailua yritysten välillä ja rahoitustoiminnassa eikä vääristä kiinteistö- ja pääomamarkkinoiden toimintaa;

4) osinkoa pankin osakepääomalle, voitto-osuutta kantarahasto-osuuksille tai korkoa liisäosuusmaksuille, muille osuusmaksuille ja sijoitusosuuksille saa jakaa vain, jos pankin voitonjakokelpoiset varat siihen riittävät valtion ja valtion vakuusrahaston pääomatodistuksille sekä muille valtion takaamille oman pääoman ehtoisille varoille suoritettavan täyden koronmaksun jälkeen; ja että

5) velkaantuneiden kotitalouksien ja yritysten asemaa helpotetaan niiden niin toivoessa noudattaen yrityssaneerauksesta ja yksityisten henkilöiden velkajärjestelyistä annettujen lakien (47/93 ja 57/93) periaatteita vakuuksien myyntikielloista ja velkapääoman rajoittamisesta sekä muista velallisen asemaa vahvistavista järjestelyistä.

Tuki voidaan antaa vain ehdolla, että tuen vastaanottaja ja asianomainen pankki sitoutuvat hyväksymään tuen saavaan pankkiin kohdistuvan tuen myöntäjän, Rahoitustarkastuksen tai valtiovarainministeriön vaatiman ja tarkemmin määrittelemän erityistarkastuksen, josta laadittava kertomus on toimitettava valtiovarainministeriölle ja Rahoitustarkastukselle.

89. Euroopan investointipankki (EU)

68. *Suomen maksuosuus Euroopan investointipankin pääomasta (EU)* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 268 550 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan investointipankin pääoman Suomen vuonna 1997 suoritettavan viidennen osuuden maksamiseen sekä pääoman korotuksen Suomen vuonna 1997

suoritettavien viidennen ja kuudennen osuukseen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vararahaston ja muiden liittymissopimuksen pöytäkirjan 7 artiklassa tarkoitettujen lisärahojen ja rahastoihin verrattavien varausten järjestelyjen Suomen vuonna 1997 suoritettavan viidennen osuuden maksamiseen.

90. Suomen maksosuudet Euroopan unionille (EU)

66. *Arvonlisäveropohjaan perustuvat maksut Euroopan unionille (EU)* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 2 924 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionille suoritettavan arvonlisäveropohjaan perustuvan Suomen maksuosuuden maksamiseen.

67. *Bruttokansantuloon perustuvat maksut Euroopan unionille (EU)* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 2 877 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionille suoritettavien bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen.

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut menot

Valtioneuvosto saa hyväksyä omistusjärjestelyjä, joiden toteuttamisen edellytyksenä on luopuminen valtion määräysvallasta, määräenemmistövallasta tai määrävähemmistön hallinnasta Medivire Työterveyspalvelut Oy:ssä. Valtioneuvosto voi myös hyväksyä omistusjärjestelyjä, jotka edellyttävät määräenemmistövallasta luopumista Oy Edita Ab:ssä.

21. *Valtion eläkelautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 2 050 000 mk.

23. *Arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 3 500 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää muiden kuin erik-

seen arvonlisäverovelvollisten valtion virastojen ja laitosten tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

24. *Kehitysyhteistyöstä ja lähialueyhteistyöstä aiheutuvat arvonlisäveromenot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 100 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää kehitysyhteistyöhön ja Keski- ja Itä-Euroopan maiden avustamiseen käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

61. *Verosta vapautuksen johdosta takaisin maksetut verot* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 22 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, verohallituksen tai tullihallituksen päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron.

95. *Hallinnon kehittämiskeskuksen kiinteistömenojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 4 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Hallinnon kehittämiskeskuksen käytössä olevien Munkkiniemen ja Keilaniemen kiinteistöjen vuokramenojen korvaamiseen.

Pääluokka 29

OPETUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Opetusministeriö

10. *Eräiden valtion kiinteistöjen käyttö ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 19 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetusministeriön hallinnassa olevien kiinteistöjen käytöstä, kunnossapidosta ja vuokrista aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 88 922 000 mk.

Opetusministeriön neljän osastopäällikön virkojen nimet muutetaan ylijohtajaksi sekä neljän apulaisosastopäällikön ja kolmen korkeakouluneuvos, apulaisosastopäällikkönä -nimisten virkojen nimet muutetaan johtajaksi.

22. *Kehittämistoiminta (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 79 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetusministeriön hallinnonalan kehittämisen, kokeilu-, suunnittelu-, tutkimus- ja tiedotustoiminnasta, niihin liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä sekä eri hallinnonalojen yhteishankkeista aiheutuvien toimintamenojen ja avustusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös oppisopimus-kouluttajien koulutukseen sekä neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden, pilotihankkeiden ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 64 300 000 mk kansallisia rahoitusosuuksia var-

ten, josta aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 21 570 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus 42 730 000 mk.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

26. *Eräät kopiointi- ja nauhoituskorvaukset*

Momentille myönnetään 20 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tekijänoikeuslain (404/61) ja oikeudesta valokuvaan annetun lain (405/61) mukaisten menojen, valokopiointitutkimusmenojen ja kopiointia ja nauhoitusta koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen.

50. *Eräät avustukset*

Momentille myönnetään 2 935 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Svenska Finlands folkting -toiminnan valtionavusta annetun lain (902/85) mukaisten avustusten ja käyttösuunnitelmassa yksilöityjen muiden avustusten maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
Svenska Finlands folkting -toiminnan valtionapu, mistä 411 000 mk utbildningsdelegationin sekä muihin toimintaja toimistomeneihin.....	1 870 000
Paasikivi-Seura	175 000
Eräiden siirtoväen sankarihautojen hoito	90 000
Luovutetun alueen hautausmaiden kunnostaminen	600 000
Viime sodissa kaatuneiden etsintä ja muiston vaaliminen	200 000
Yhteensä	2 935 000

05. Kirkollisasiat

21. *Ortodoksisen kirkollishallituksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 9 232 000 mk.

50. (29.02.50 ja 05.50) *Eräät avustukset*
Momentille myönnetään 1 840 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmasa yksilöityjen avustusten maksamiseen. Suomen Merimieskirkolle myönnettävästä avustuksesta saa käyttää enintään 900 000 mk Antwerpenin ja Hampurin merimieskirkkojen raken-

nusavustuksiin edellyttäen, että evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahasto suorittaa vastaavat osuudet.

Käyttösuunnitelma:	mk
Eräät avustukset ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnille ja laitoksille	440 000
Avustus Suomen Merimieskirkolle	1 400 000
Yhteensä	1 840 000

07. Opetushallitus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 129 000 mk.

Määrärahasta käytetään 11 800 000 mk oppimateriaalin kehittämiseen ja vähälevikkisen oppimateriaalin tuottamiseen, mistä 1 300 000

mk avustuksena saamelaiskäräjille jaettavaksi saamenkielisen oppimateriaalin tuottamista varten.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

08. Kansainvälinen yhteistyö

01. *Palkkaukset* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 6 320 000 mk.
Henkilöstön määrä saa olla enintään 47 henkilötyövuotta.

21. *Kansainvälisen henkilövaihdon keskuksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 172 000 mk.

Määrärahasta käytetään 13 650 000 mk opiskelija-, harjoittelija-, tutkija- ja asiantuntijavaihtoon myönnettävien avustusten maksamiseen.

Määrärahasta saa käyttää enintään 1 000 000 mk maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen.

22. *Venäjän ja Itä-Euroopan instituutin toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 735 000 mk.

25. *Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 44 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää menoihin, jotka aiheutuvat osallistumisesta kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen kulttuuriyhteistyöhön sekä kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta. Määrärahasta saadaan myöntää ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan edellyttämiin palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettuja avustuksia ja apurahoja henkilöille ja yhteisöille, jotka edistävät opetus-, tiede- ja kulttuurivaihtoa sekä Suomen kulttuurin tunnetuksi tekemistä ulkomailla. Määrärahaa saa lisäksi käyttää määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavasti.

50. *Eräät avustukset*

Momentille myönnetään 28 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelmas-

sa yksilöidystä käyttötarkoituksista aiheutuviin avustusten maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
Kulttuuri-instituutit	16 600 000
Kansainväliseen levitykseen tarkoitettujen julkaisujen tukemiseen	1 500 000
Eräiden ulkomaanyhdistysten toimintaan	10 400 000
Yhteensä	28 500 000

66. *Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 438 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisten monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Yliopistot

21. (29.10.21, osa) *Yliopistojen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 005 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

Tulot maksullisesta palvelutoiminnasta perustuvat opetusministeriön päätöksiin korkeakoulujen eräistä suoritteista perittävistä maksuista (81/93), kirjasto- ja tietopalveluista perittävistä maksuista (82/93) sekä avoimesta korkeakouluopetuksesta korkeakouluissa perittävistä maksuista (83/93).

Määrärahasta saa käyttää 15 300 000 mk maksullisen toiminnan koulutus- ja työllisyyspoliittisin perustein järjestettävän täydennyskoulutuksen ja tutkimuksen tukemiseen.

Vuoden 1997 aikana saa tehdä sellaisia korkeakoulujen tiloja lisääviä vuokrasopimuksia, joista aiheutuu menoja vasta vuoden 1997 jälkeen siten, että tilojen lisäys on enintään 5 000 m².

22. (29.10.21, osa, 19.01, 21, 24, 26 ja 27) *Yliopistolaitoksen yhteiset menot (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 221 950 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yliopistoja koskevan tutkimus-, arviointi-, selvitys-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan, siihen liittyvän kansainvälisen yhteistyön sekä opiskelijoiden harjoittelun menojen maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:	mk
1. Opiskelijoiden harjoittelu	44 350 000
2. Tutkimus-, kehittämis- ja julkaisutoiminta	32 400 000
3. Yliopistojen yhteinen atk-toiminta ja tietoliikenneyhteydet	41 500 000
4. EU:n kansalliset rahoitusosuudet ..	61 700 000
5. Työllistymispalvelu ja -selvitystoiminta	33 000 000
6. Korvaus Helsingin yliopistolle	9 000 000
Yhteensä	221 950 000

Määrärahaa saa käyttää enintään 565 henkilötyövuotta vastaavasti 2 258 opiskelijan palkkaamiseen keskimäärin kolmeksi kuukaudeksi harjoittelijoiksi.

Määrärahaa saa käyttää yliopistojen käyttöön tarkoitettun oppimateriaalin kustannustoiminnan sekä opetuksen ja tutkimuksen toimintaedellytysten turvaamiseksi tarvittavien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden, pilottihankkeiden ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 32 800 000 mk sosiaalirahaston ja 28 900 000 mk aluekehitysrahaston kansallista rahoitusosuutta varten.

Määrärahasta voidaan suorittaa Helsingin yliopistolle 9 000 000 mk korvauksena suomen- ja ruotsinkielisten almanakkojen ja kalenterien julkaisemisen yksinoikeuden poistamisen johdosta.

Määrärahaa saa käyttää 128 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräkokoisiin tehtäviin.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 151 800 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
		1000 mk	mk/m ²		
1. Helsingin yliopisto, Fabianinkatu 35, peruskorjaus.....	3 739	32 800	8 772	10 700 000	17 000 000
2. Jyväskylän yliopisto, luonnontieteen laitosten 3. rakennusvaihe (biologia).....	6 200	66 000	10 645	3 200 000	20 000 000
3. Oulun yliopisto, päärakennus.....	3 935	39 000	9 911	4 700 000	14 000 000
4. Turun yliopisto, kasvihuoneet.....		23 200		5 500 000	13 700 000
— uudisrakennus.....	2 140	22 700	10 607		
— muutostyöt.....	110	500	4 545		
5. Åbo Akademi, kemiallistekn. tiedekunta... — lisärakennus.....	4 100	45 800		28 750 000	17 050 000
— muutostyöt.....	1 434	2 200	1 534		
6. Teknillinen korkeakoulu, tietotekniikan laitos.....	8 030	78 500	9 776	15 600 000	39 000 000
7. Rakennushankkeiden suunnittelu, pienehköt hankkeet sekä liitännäistyöt.....					31 050 000
Yhteensä				151 800 000	

Käynnissä oleviin pienehköihin hankkeisiin liittyviä, valtion talousarviosta annetun lain (423/88) 10 §:n tarkoittamia sitoumuksia saa vuonna 1997 tehdä siten, että vuoden 1997 jälkeen aiheutuvat menot ovat enintään 20 000 000 mk.

87. *Kiinteistöjen hankinta* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 23 600 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

Hanke	Kokonais- kustannukset 1000 mk	Myönnetty mk	Myönnetään mk
1. Helsingin yliopisto, Kouvolan yksikkö.....	34 000	21 700 000	5 500 000
2. Helsingin yliopisto, terveystieteiden keskuskirjasto.....	13 200	6 600 000	6 600 000
3. Kuopion yliopisto, Bioteknia.....	35 600	5 000 000	2 500 000
4. Tampereen yliopisto, Finn-Medi.....	34 400	4 800 000	2 400 000
5. Tampereen teknillinen korkeakoulu, IV rakennusvaihe.....	90 000	7 200 000	5 000 000
6. Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu, IV rakennusvaihe.....	25 300	6 650 000	1 600 000
Yhteensä			23 600 000

11. Valtion harjoittelukoulut

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 246 268 000 mk.

22. *Oppilashuolto* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 14 850 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää oppilashuollon menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös oppilasavustuksista aiheutuvien menojen sekä maksullisen kouluruokailun tarjoamisesta henkilökunnalle ja opetusharjoittelijoille aiheutuvien menojen maksamiseen.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 30 314 000 mk.

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Käyttösuunnitelma: Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Turun yliopisto, Rauman normaalikoulu		43 300		38 000 000 (peruuntunut 10 314 000)	15 614 000
	— peruskorjaus	785	6 100	7 771		
	— lisärakennus	3 974	35 500	8 933		
	— aluetyöt		1 700			
2.	Helsingin yliopisto, II normaalikoulu .		22 500		2 620 000 (peruuntunut 180 852)	13 100 000
	— lisärakennus	712	7 500	10 534		
	— peruskorjaus ja muutos	1 776	15 000	8 446		
3.	Piinehkötköt hankkeet ja suunnittelu					1 600 000
					Yhteensä	30 314 000

20. Ammattikorkeakouluopetus

25. *Ammattikorkeakoulujen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vakinaisten ja väliaikaisten ammattikorkeakoulujen arvioinnista, ammattikorkeakoulututkimuksesta, ammattikorkeakoulujen kansainvälistämisestä ja muista uusista kehittämishankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen ja avustusten maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 6 000 000 mk uusteollistamisohjelman mukaisesti kehittämishankkeisiin. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten. Määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ja yksityisten ammattikorkeakoulujen käyttökustansiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 964 355 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain (255/95) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen valtionosuuden ja -avustuksen maksami-

seen sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaiseen ammattikorkeakoulujen opettajankoulutuksen valtionavustukseen.

Määrärahalla saa rahoittaa 8 200 aikuisten ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen ja ammatillisten erikoistumisopintojen vuotuista opiskelijapaikkaa, jotka opetusministeriö jakaa ammattikorkeakouluittain.

Määrärahasta saa käyttää ammattikorkeakouluopinnoista annetun lain 23 §:n mukaiseen ylimääräiseen valtionavustukseen ammattikorkeakoulu-uudistuksen tukiohjelmaan ja muihin kehittämishankkeisiin, avoimen ammattikorkeakouluopetuksen tukemiseen, ammattikorkeakoulujen opettajien koulutustason nostamiseen sekä tuloksellisuusrahoitukseen enintään 34 900 000 mk, mistä enintään 6 000 000 mk tietoverkkojen perustamishankkeisiin ja muihin tietotekniikan laitehankintoihin.

Määrärahasta saa käyttää enintään 8 000 000 mk lyhytkestoisen täydennyskoulutuksen tukemiseen.

Määrärahasta saa käyttää enintään 18 500 000 mk ammattikorkeakouluopiskelijoiden palkkaamiseen harjoittelijoiksi.

39. Opintotuki

22. *Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 1 395 000 mk.

52. *Opintolainojen valtiontakaus ja korkotuki* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 220 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (28/72) mukaiseen opintolainojen valtiontakaukseen ja korkotukeen sekä opintotukilain (65/94) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

55. *Opintoraha* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 3 099 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/94) mukaisten opintorahojen ja opintotuen asumislisien maksamiseen.

56. *Aikuisopintoraha* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 168 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/94) mukaisen aikuisopintorahan maksamiseen.

57. *Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 70 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen opiskeljaruokaloille opiskelija-aterioiden hinnan alentamiseksi. Avustuksen edellytyksenä on, että opiskelija-aterian hintaa alen-

netaan 7 markalla aterialla kohti perustutkintoa suorittaville korkeakouluopiskelijoille, ammatikorkeakouluopiskelijoille ja opintotukeen oikeuttaviin ammatillisiin tai erikoistumiskoulutusohjelmiin taikka poikkeuskoulutukseen osallistuville opiskelijoille. Määrärahasta saa maksaa ylimääräistä ateriakohtaista avustusta enintään 3 000 000 mk muissa kuin korkeakoulujen tiloissa toimivien opiskeljaruokalojen energia-, siivous- ja muina ylläpitokorvauksina sekä perustamiskorvauksina. Avustukset voidaan maksaa avustusjärjestelmän piirissä oleville ruokalanpitäjille ilman erillistä hakemusta.

58. *Avustus tilakustannusten korvaamiseen*
Momentille myönnetään 6 375 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollosta vastaavalle Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle tämän käyttöön luovutetuista korkeakoulujen tiloista sekä korkeakoulujen vuokraamista tiloista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

59. *Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuki* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 64 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijoiden koulumatkatuesta annettavan lain mukaisen tuen maksamiseen 1.7.1997 lukien.

40. (29.43 ja 60) Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus

21. (29.43.22 ja 60.21) *Valtion oppilaitosten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 215 875 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten toimintamenojen maksamiseen.

Määrärahasta saa käyttää opetusministeriön määräämin perustein valtion ammatillisten oppilaitosten kansainvälistämiseen ja atk-hankintoihin enintään 1 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttajien valmistavaan- ja tukiopetukseen, opiskelijan koulukuljetuksen järjestämiseen ja koulu-

matkasta opiskelijalle aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, työnantajille koulutussopimuksen perusteella maksettaviin koulutuskorvauksiin, sekä EU:n Eurooppakoulujen opettajien palkkausmenojen maksamiseen.

24. (29.60.24) *Harjoittelutoiminta* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 46 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammatillisten oppilaitosten, kansanopistojen ja liikunnan koulutuskusten ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden palkkaamiseen harjoittelijoiksi.

25. (29.43.25 ja 60.25) *Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 21 433 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yleissivistävän, ammatillisen ja oppisopimuskoulutuksen kokeilu-, tutkimus- ja kehittämishankkeista aiheutuvien suunnittelu-, käynnistämisen- ja toimintamenojen ja avustusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös uusteollistamisohjelman mukaisiin kehittämishankkeisiin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

Määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

30. (29.43.30, 31, 52, 60.30, 50 ja 51) *Valtionosuus ja -avustus yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 613 035 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain sekä ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) 10 b §:n ja 10 e §:n mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää kuntien valtionosuuslain mukaisten verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen ja siirtymätasauksen maksamiseen kunnille.

Määrärahasta saa käyttää opetusministeriön määräämin perustein opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 37 ja 38 §:n mukaisina avustuksina enintään 104 300 000 mk avustusten maksamiseen oppilaitosten kokeilu- ja kehittämistoimintaan ja oppilaitosten kansainvälistämiseen, kunnalle tai rekisteröidylle yhdistykselle Ruotsissa rajakuntien yhteistoimintaan perustuvasta suomalaisoppilaiden koulunkäynnistä aiheutuviin kustannuksiin, ulkomailta muuttaneiden oppilaiden tukiovetuksen järjestämiseen sekä avustuksen maksamiseen saamenkielisten, romanikielisten ja vieraskielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen ja ulkomailta palaavien suomalaisten oppilaiden ulkomailla hankkiman kielitaidon ylläpitämiseen peruskoulussa ja lukiossa, ammatilliseen opettajankoulutukseen, urheilijoiden ammatilliseen koulutukseen, musiikkipainotteisten ammatillisten oppilaitosten toimintaan ja Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten

opiskelijoiden kustannusten kattamiseen sekä enintään 36 000 000 mk avustuksina atk-hankintoihin.

Määrärahasta saa käyttää enintään 11 200 000 mk nuorisoasteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen kokeiluista annetun lain (391/91) 17 §:n mukaiseen tarkoitukseen ammattikorkeakoulukokeiluihin, enintään 800 000 mk ammatillisen koulutuksen oppilaitosverkoston kehittämisen toimeenpanon siirtymäkauden avustuksiin sekä enintään 810 000 mk musiikkioppilaitosten harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin.

Taiteen perusopetuksen valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 7 mk asukasta kohti. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 450 000 ja musiikin ammattiopetuksessa enintään 200 000.

31. (29.60.31) *Valtionosuus oppisopimuskoulutukseen (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 411 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää oppisopimuskoulutuksesta annetun lain (1605/92) mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Oppisopimusten kokonaismäärä ammatillisessa lisäkoulutuksessa vuonna 1997 on 6 000.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n sosiaalirahastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien hankkeiden ja yhteisöaloitteiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 66 431 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

34. (29.43.34 ja 60.34) *Valtionosuus yleissivistävien ja ammatillisten oppilaitosten sekä ammattikorkeakoulujen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 666 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää peruskoulujen, lukioiden, musiikkioppilaitosten, ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten perustamishankkeiden, peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaisten perustamiskustannusten, eräiden ammatillisten oppilaitosten valtionosuuksista ja -avustuksista sekä korkotukilainoista annetun lain (1075/75) mukaisten perustamiskustannusten sekä ammatillisten oppilaitosten rahoituksesta annetun lain (494/83) mukaisten perustamiskustannusten valtionosuuden ja -avustuksen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) säännösten mukaan suoritettavien vuonna 1990 ja sitä ennen myönnettyjen rakennuslainojen korkohyvityksen maksamiseen. Korkohyvityksen määrä on ensimmäisen neljän lainavuoden aikana 4 prosenttiyksikköä sekä lainavuosien 5—8 aikana 2 prosenttiyksikköä. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkotukea ei makseta.

Vuonna 1997 saa myöntää valtionosuutta perustamishankkeille siten, että hankkeista aiheutuvat valtionosuudet ovat tammikuun 1997 hintatasossa yhteensä enintään 585 000 000 mk. Valtionosuuksista yhteensä enintään 205 000 000 mk saa myöntää toteutusaikaisena. Vuonna 1997 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 1998 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 1997 tammikuun hintatasossa on yhteensä enintään 750 000 000 mk.

Momentilta saa lisäksi vuonna 1997 myöntää valtionavustusta jatkorahoituksena Anna Tapi-on koulun perustamishankkeeseen enintään 3 000 000 mk. Englantilaisen koulun perustamishankkeeseen saa vuonna 1997 myöntää valtionavustusta enintään 1 500 000 mk ja valtionavustus saa olla yhteensä enintään 3 400 000 markkaa, kuitenkin enintään 25 % hankkeen arvioituista kohtuullisista kustannuksista.

35. (29.43.35 ja 60.35) *Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen valtionosuuksien loppuerät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 214 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 49 §:n mukaisten peruskoulujen, lukioiden, musiikkioppilaitosten sekä kunnallisten ja yksityisten ammatillisten oppilaitosten maksamatta olevien valtionosuuksien loppuerien maksamiseen.

37. (29.60.37) *Valtionavustus kiinteistöjen hankintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 340 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen Hyvinkään kaupungille ja Helsingin kaupungille aiemmin myönnettyjen valtuuksien nojalla oppilaitosten kiinteistöistä aiheutuviin pääomakustannuksiin.

51. (29.43.51) *Valtionapu yksityiseen yleissivistävään opetukseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 76 350 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Steiner-koulusta annetun lain (417/77) 5 §:n mukaisen, ulkomailla toimivasta peruskoulusta vastaavasta yksityiskoulusta annetun lain (379/81) 5 §:n mukaisen valtionosuuden maksamiseen, vieraskielisistä yksityisistä kouluista annetun lain (373/63) 3 a §:n mukaisen valtionosuuden ja enintään 2 160 000 markan suuruisen ylimääräisen avustuksen maksamiseen Itä-Suomeen perustettavalle suomalais-venäläiselle koululle sekä Suomen, Norjan ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisten menojen maksamiseen.

Lisäksi määrärahasta saa käyttää enintään 3 100 000 mk avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kerhokeskus-koulutyön tuki ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, avustuksen maksamiseen Kesälukioseura ry:lle ja eräiden vaihto-oppilasjärjestöjen toiminnan tukemiseen.

Määrärahasta saa lisäksi käyttää enintään 500 000 mk atk-laitehankintoihin.

74. (29.43.74 ja 60.74) *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 29 095 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion aloittamien rakennushankkeiden loppuun saattamiseen kunnallistetuissa oppilaitoksissa.

Käyttösuunnitelma:						
		Hyöty-	Kustannusarvio		Myönnetty	Myönnetään
		ala m ²	1000 mk	mk/m ²	mk	mk
1.	Hanke					
1.1.	Maatalousoppilaitokset					
	Uudenmaan maaseutuopisto, Hyvinkää		26 270		23 374 000 (peruuntunut 356 099)	3 300 000
	— lisärakennus	1 642	15 520	9 452		
	— peruskorjaus	2 415	10 750	4 451		
					Yhteensä	3 300 000
2.	Metsä- ja puutalousoppilaitokset					
2.1.	Tuomarniemen metsäoppilaitos, Ähtäri					
	— peruskorjaus- ja lisärakennus	3 255	18 000	5 530	6 705 000	11 295 000
					Yhteensä	11 295 000
3.	Terveydenhuolto-oppilaitokset					
3.1.	Pirkanmaan terveydenhuolto-oppilaitos, Tampere		52 200		29 680 000	5 900 000
	— lisärakennus	1 889	18 600	9 846		
	— peruskorjaus	5 059	33 600	6 642		
					Yhteensä	5 900 000
4.	Ammatilliset opettajakorkeakoulut					
4.1.	Hämeenlinnan ammatillisen opettajakorkeakoulun peruskorjaus		38 800		31 600 000	1 000 000
	— vaihe I	6 027	25 800	4 281		
	— vaihe II	3 023	13 000	4 300		
					Yhteensä	1 000 000
5.	Oppilaitosten suunnittelu ja pienehköt rakennushankkeet					7 600 000
					Yhteensä	7 600 000
					Yhteensä	29 095 000

Oppilaitosten ja opetusmaatilojen pienehköihin rakennushankkeisiin liittyviä, valtion talousarviosta annetun lain (423/88) 10 §:n tarkoittamia sitoumuksia saa vuonna 1997 tehdä siten, että vuoden 1997 jälkeen aiheutuvat menot ovat enintään 10 000 000 mk.

87. (29.60.87) *Kiinteistöjen hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 133 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion tekemien kauppasopimusten perusteella kauppahinnan ja koron maksamiseen kunnallistetuissa oppilaitoksissa.

Käyttösuunnitelma:						
Hanke		Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Ammattikasvatustahallinnon koulutuskeskus, Tampere	3 920	34 700	8 852	18 380 000	19 800 000
2.	Turun terveydenhuolto-oppilaitoksen lisärakennus	5 920	51 970	8 779	—	82 400 000
3.	Pohjois-Karjalan ammattioppilaitos, Joensuu, lisärakennus	4 450	46 500	10 449	—	22 500 000
4.	Vasa svenska hälsovårdsläroanstalt, peruskorjaus ja lisärakennus	4 328	30 700	7 093	16 000 000	9 200 000
					Yhteensä	133 900 000

69. Aikuiskoulutus

21. *Opetushallinnon koulutuskeskusten toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Ammattikasvatushallinnon koulutuskeskuksen ja Heinolan kursikeskuksen palvelutoiminnan tukemiseen.

22. *Opetustoimen henkilöstökoulutus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 44 550 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetushallinnon henkilöstön lisäkoulutuksesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.

25. *Aikuiskoulutuksen kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 221 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammatillisen ja yleisivistävän aikuiskoulutuksen kokeilu-, tutkimus- ja muista kehittämishankkeista aiheutuviin menojen ja avustusten maksamiseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausten maksamiseen.

30. *Valtionosuus kansalaisopistojen käyttöktannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 346 720 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää rahoituslain mukaisiin avustuksiin enintään 4 000 000 mk sekä avustuksina tietoyhteiskunnan kehittämishankkeisiin enintään 2 000 000 mk. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia tunteja on 2 000 000.

32. *Valtionavustus ja -korvaus ammatillisille aikuiskoulutuskeskuksille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 217 043 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista ja valtakunnallisista erikoisoppilaitoksista annetun lain mukaisen toiminta-avustuksen maksamiseen, ammatillisten kurssikeskusten muuttumisesta ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/90) mukaiseen toimitiloista aiheutuviin vuokrien ja vuokra-arvojen korvaamiseen sekä vuokratiloja

korvaavien omien tilojen hankkimiseen. Määrärahaa saa käyttää myös työllisyyskoulutuksesta annetun lain (31/76) mukaisten edellisiin vuosiin kohdistuvien loppusuoritusten maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 4 000 000 mk ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista annetun lain (760/90) 11 §:n mukaisten erityisavustusten maksamiseen ja enintään 2 000 000 mk avustuksina tietoyhteiskunnan kehittämishankkeisiin.

33. *Ammatillinen aikuiskoulutus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 071 910 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammatillisista oppilaitoksista annetun lain (487/87) 31 d §:n väliaikaisen muutoksen mukaisesti vuonna 1993 ostetun koulutuksen maksamiseen, ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista ja valtakunnallisista erikoisoppilaitoksista annetun lain 15 §:n mukaan ostettavan ammatillisen peruskoulutuksen sekä ammatillisen lisäkoulutuksen rahoituksesta annetun lain mukaisesti hankittavan ammatillisen lisäkoulutuksen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös väliaikaisen koulutuksen aikaisempiin vuosiin kohdistuvien loppusuoritusten maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää ammattitutkintojen ja kielitutkintojen toteuttamiseen. Määrärahasta saa käyttää 5 500 000 mk ulkomaalaisten opiskelijoiden koulutukseen, mistä 3 500 000 mk lähialueyhteistyönä toteutettavaan yleisivistävään ja ammatilliseen koulutukseen ja siihen liittyvään valmistelutyöhön ja 2 000 000 mk Suomessa asuvien ulkomaalaisten opetukseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää yksityisopiskelijoiden tukiopestuksesta aiheutuviin kustannusten maksamiseen sekä romanien aikuiskoulutukseen.

35. *Aikuiskoulutuksen valtionosuuksien ja -avustusten loppuerät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 49 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) 49 §:n, valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/93) 28 §:n ja opintokeskuslain (1215/93) 23 §:n mukaisten maksamatta olevien valtionosuuksien ja -avustusten loppuerien maksamiseen.

50. *Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 379 288 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/93) mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 3 000 000 mk lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin ja enintään 2 000 000 mk avustuksina tietoyhteiskunnan kehittämishankkeisiin. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opiskelijaviikkoja on 325 800.

51. *Valtionosuus ammatillisten erikoisoppilaitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 69 430 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 500 000 mk rahoituslain 38 §:n mukaisten avustusten maksamiseen. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia tunteja on 262 000.

52. *Valtionosuus ja -avustus aikuiskoulutuksen perustamiskustannuksiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 41 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten perustamishankkeiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen, ammatillisista aikuiskoulutuskeskuksista annetun lain (760/90) 10 §:n mukaisten perustamiskustannusten valtionavustusten maksamiseen, valtionosuutta saavista kansanopistoista annetun lain (1218/93) 15 §:n mukaisiin perustamishankkeiden valtionavustuksiin ja 28 §:n 3 momentin mukaisten aikaisemmasta rakentamisesta aiheutuneiden velkojen hoitamiseen tarkoitettuihin rakennusavustuksiin, ammatillisten kurssikeskusten muuttamisesta ammatillisiksi aikuiskoulutuskeskuksiksi annetun lain (761/90) 13 §:n nojalla luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen sekä luottolaitosten varoista myönnettävistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) mukaisten kansanopistojen sekä kansalais- ja työväenopistojen rakentamiseen vuonna 1991 ja sitä ennen myönnettyjen rakennuslainojen korkohyvitysten maksamiseen.

Korkohyvityksen määrä on ensimmäisen neljän lainavuoden aikana 4 prosenttiyksikköä

sekä 5—8 lainavuosien aikana 2 prosenttiyksikköä. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkotukea ei makseta.

Vuonna 1997 saa myöntää kansalaisopistojen perustamishankkeisiin valtionosuutta siten, että niistä aiheutuvat valtionosuudet ovat tammi-kuun 1997 hintatasossa enintään 5 000 000 mk sekä valtionavustusta ammatillisten aikuiskoulutuskeskusten, ammatillisten erikoisoppilaitosten ja kansanopistojen perustamishankkeisiin yhteensä enintään 33 000 000 mk. Vuonna 1997 saadaan edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille kansalaisopistojen perustamishankkeille ja valtionavustuksien enimmäismääriä muiden oppilaitosten perustamishankkeille, joille valtionosuus tai -avustus tullaan myöntämään vuonna 1998 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista ja -avustuksista on vuoden 1997 tammikuun hintatasossa yhteensä enintään 40 000 000 mk.

53. *Valtionavustus järjestöille*

Momentille myönnetään 40 450 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen ja Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sapmelas Duodjarat r.y:lle, Karjalan Liitto ry:lle, järjestöille vapaaseen sivistystyöhön sekä Naisjärjestöjen Keskusliitto ry:lle ja Naisjärjestöt Yhteistyössä -yhteenliittymälle.

55. *Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 610 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opintokeskuslain (1215/93) mukaisen valtionosuuden maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 4 000 000 mk opintokeskuslain 14 ja 23 §:n mukaisiin avustuksiin. Valtionosuuteen oikeuttavia laskennallisia opetustunteja on 135 500.

56. *Kesäyliopistojen valtionavustukset*

Momentille myönnetään 7 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kesäyliopistoille niiden toiminnasta sekä yhteisestä tiedotus- ja tutkimustoiminnasta aiheutuviin menoihin.

80. Varastokirjasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 6 705 000 mk.

82. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
11 970 000 mk.

83. Arkistolaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
55 815 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien kehittämis-, tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään 9 700 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Mikkelin maakunta-arkisto		19 500		12 300 000 (peruuntunut 1 198 212)	8 400 000
	— lisärakennus	1 461	14 500	9 925		
	— muutostyöt	1 498	5 000	3 338		
2.	Kansallisarkiston lisätilan suunnittelu .					1 300 000
Yhteensä						9 700 000

88. Suomen Akatemia ja tieteen tukeminen

Suomen Akatemian momentilta 29.88.50 ja 53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 1997 hyväksyä sitoumuksia 400 000 000 markan arvosta.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta. Suomalaisen Tiedeakatemian Sodankylän observatoriolle voidaan luovuttaa tilat vastikkeetta 31.7.1997 saakka.

21. *Suomen Akatemian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 128 500 000 mk.

25. *Eräiden teosten laatiminen ja hankkiminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 490 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää historiateossarjojen ja elämäkertojen laadinta- ja hankintamenojen sekä laadintamenoihin myönnettävien avustusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan määrällisen henkilöstön palkkaamiseen.

50. *Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 72 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tutkimusohjelmien,

tutkijankoulutusmenojen, varttuneen tieteenharjoittajan apurahojen, muiden tutkimushankkeiden ja tutkimuksen erityisrahoitusmenojen sekä kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen, tieteen tukemiseen liittyvän julkaisemisen ja selvitysten tukemiseen sekä muun tutkimuksen ja tutkimusedellytysten edistämistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitukseen.

Määrärahaa saa käyttää palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin sekä akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin liittyviin laitehankintojen menoihin.

53. Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat tieteen tukemiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 381 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen Akatemian tutkimusohjelmien, tutkijankoulutusmenojen, varttuneen tieteenharjoittajan apurahojen, muiden tutkimushankkeiden ja tutkimuksen erityisrahoitusmenojen sekä kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen, Suomessa järjestettävien kansainvälisten tieteellisten konferenssien tukemiseen, tieteen tukemiseen liittyvän julkaisemisen ja selvitysten tukemiseen sekä muun tutkimuksen ja tutkimusedellytysten edistämistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös tieteen tukemiseksi myönnettävien valtionavustusten, -palkintojen ja apurahojen, tieteellisen kirjallisuuden kääntämismenojen ja painattamismenojen, yksityisluontoisten arkistojen valtionavusta annetun lain (998/74) mukaisten menojen, kansainväliseen yhteistyöhön osallistumisesta aiheutuvien menojen, sekä tieteen tukemiseen liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja julkaisuista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden rahoitusta varten.

Määrärahaa saa käyttää palkkaus-, eläkemaksu- ja muihin kulutusmenoihin sekä akatemian rahoittamiin tutkimushankkeisiin liittyviin laitehankintojen menoihin.

Määrärahaa saa käyttää 50 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen.

54. Eräät avustukset

Momentille myönnetään 4 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Tiedekeskus Heureka, Snellman-korkeakoulun sekä eräiden instituuttien ja säätiöiden toiminnan tukemiseen myönnettävien avustusten maksamiseen.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 49 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen mak-suosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL) ja Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC) ja Yliopistolliselle Eurooppa-instituutille sekä NORDUnet-yhtiön rahoituspääoman lisäykseen.

70. Kaluston hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 620 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Tieteiden Taloksi korjattavan kiinteistön Kirkkokatu 6 (Helsinki) kaluste- ja varustehankintoihin. Hankintojen kustannusarvio on 2 820 000 mk.

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen valtiolle lahjoitetun kiinteistön kunnostukseen Suomen Ateenan -instituutin käyttöön.

90. Taiteen tukeminen

21. Taiteen keskustoimikunnan ja taidetoimikuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 444 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös taiteilijaprofessoreiden viroista aiheutuviin palkkausmenoihin, taiteen edistämistä tarkoittavien toimenpiteiden rahoittamiseen ja avustamiseen sekä

taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus- ja tiedotustoiminnan menojen maksamiseen.

22. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 27 035 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilipalvelusmiehistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää näyttelytoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan tukemiseen enintään 15 700 000 mk.

23. *Suomen elokuva-arkiston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 792 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 500 000 mk.

31. *Valtionosuus teattereiden ja orkestereiden käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 37 596 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten teattereiden ja orkestereiden valtionosuuksien maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötöyvuosien määrä vuonna 1997 on teattereilla enintään 2 335 sekä orkestereilla enintään 1 007. Valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on teattereilla 163 200 mk henkilötöyvuotta kohden.

51. *Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää taitelijaprofessoreiden viroista ja valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/69) mukaisten 112 yksivuotisen sekä vuosittain jaettavien 41 kolmivuotisen ja 32 viisivuotisen taiteilija-apurahan sekä kohdeapurahojen maksamiseen. Vuonna 1997 saadaan myöntää kohdeavustuksia 50 taiteilija-apurahaa vastaava määrä.

Määrärahaa saa käyttää myös eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (1080/83) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin sekä 1 000 000 mk eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain mukaisiin apurahoihin.

52. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittorat taiteen tukemiseen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 865 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen kuntien kulttuuritoimintaan, museoille, teattereille ja orkestereille sekä kirjastoille. Määrärahaa saa käyttää taiteen edistämistä tarkoittavien

toimenpiteiden rahoittamiseen, taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus- ja tiedotustoiminnan menojen maksamiseen sekä taideteosten hankkimiseen valtion julkisiin rakennuksiin. Määrärahalla saadaan palkata neljä määräaikaista projektitutkijaa. Läänin taidetoimikunnat saavat palkata 41 määräaikaista ohjaavaa taiteilijaa.

Määrärahasta saa käyttää 38 000 000 mk valtionavustuksen maksamiseen Suomen Kansallisteatterin Osakeyhtiölle. Määrärahasta saa käyttää 2 000 000 mk eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain mukaisiin apurahoihin.

Kuntien kulttuuritoimintaan myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 630 000 mk rahoituslain mukaisen valtionavustuksen maksamiseen. Museolle myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 8 900 000 mk erikoismuseoiden erityistehtäviin. Teattereille ja orkestereille myönnettävästä rahoituslain mukaisesta määrärahasta saa käyttää enintään 6 500 000 mk teatteri- ja orkesterilain muuttamisesta annetun lain (1277/94) 6 a §:n mukaisen valtionavustuksen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös museo- ja perinnealan tukemiseen.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Nykyaikaisen museon kaluste- ja varustehankintojen sekä niiden suunnittelumenojen maksamiseen.

72. *Valtion taidemuseon kokoelmien kartuttaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Valtion taidemuseon taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 300 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1000 mk	mk/m ²		
1.	Taideteollisuusmuseo, Korkeavuoren- katu 23, peruskorjaus	2 600	28 330	10 896	24 180 000	4 150 000
2.	Hvitträskin museon korjaustyöt	556	3 900	7 014	2 000 000	1 000 000
3.	Peruskorjaukset					3 000 000
4.	Suunnittelu					150 000
					Yhteensä	8 300 000

93. Museovirasto ja kulttuuriperinne

21. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 12 100 000 mk.

22. (29.93.22 ja 28) Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 65 837 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää 9 600 000 mk museoiden näyttelytoiminnan tukemiseen.

30. Valtionosuudet ja -avustukset museoille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 442 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten museoiden valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on enintään 1 020. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 500 000 mk avustuksen maksamiseen Suomi tietoyhteiskunnaksi -ohjelmaan liittyviin hankkeisiin.

40. Avustus Suomenlinnan Liikenne Oy:lle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Suomenlinnan Liikenne Oy:lle.

50. (29.93.50 ja 52) Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 350 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rakennussuojelulain (60/85) 19 §:n nojalla sekä suojeltujen että muiden kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten kunnossapitoa tai parantamista varten myönnettävien avustusten maksamiseen sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alusten

entistämisen ja korjausavustuksiin. Määrärahaa saa käyttää perinteen tallentamistyöhön, avustusten maksamiseen työväentalojen, nuorisoseurantalojen sekä muiden vastaavanlaisten yhdistysten ja järjestöjen seurantalojen korjaustöihin, korjaustoimintaan liittyvään selvitys- ja tarkastustyöhön sekä valistus- ja neuvontatoimintaan.

75. Perusparannukset ja talonrakennukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 31 360 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien hankkeiden ja yhteisöaloitteiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 7 360 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusta varten.

Määrärahaa saa käyttää myös viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Käyttösuunnitelma: mk

1. Museoviraston perusparannukset ja pienet rakennushankkeet	5 550 000
2. Kansallismuseon peruskorjaus	7 000 000
3. Suomenlinnan perusparannukset	11 450 000
4. EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston mukaisten hankkeiden kansallisiin rahoitusosuuksiin.	7 360 000

Yhteensä 31 360 000

Käyttösuunnitelman kohtaan 4. sisältyvän Saamelaismuseon ja Ylä-Lapin luontokeskuksen rakentamisen kustannusarvio on 21 200 000 mk ja hyötyala 2 141 m² eli 9 902 mk/m² ja tilojen varustamisen kustannusarvio 3 500 000 mk.

95. *Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain

(295/63) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja lain nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen.

94. Kirjastotoimi

21. *Näkövammaisten kirjaston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 22 018 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös näkövammaisten kirjastosta annetun lain (638/96) edellyttämän oppimateriaalituotannon ja piste- ja äänikirjahankintojen maksamiseen.

30. *Valtionosuus ja -avustus yleisten kirjastojen käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 322 024 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (705/92) mukaisten kirjastojen valtionosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää kuntien valtionosuuslain mukaisten verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen ja siirtymätasauksen maksamiseen kunnille. Määrärahasta saa käyttää 18 000 000 mk opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen, 500 000 mk avustuksen maksamiseen yhteispohjoismaiseen kirjastotoimintaan ja 700 000 mk avustuksen maksamiseen kirjastoalan järjestöille.

31. *Valtionosuus yleisten kirjastojen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 38 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten perustamishankkeiden sekä peruskoulun, lukion ja yleisen kirjaston valtionosuuksista ja -avustuksista annetun lain (1112/78) mukaisten perustamiskustannusten valtionosuuksien maksamiseen.

Vuonna 1997 saa myöntää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisista valtionosuutta kirjastojen perustamishankkeille tammikuun 1997 hintatasossa yhteensä enintään 64 000 000 mk. Vuonna 1997 saa edellisen lisäksi vahvistaa laajuuksia sellaisille perustamishankkeille, joille valtionosuus tullaan myöntämään vuonna 1998 tai sen jälkeen siten, että arvio hankkeista aiheutuvista valtionosuuksista vuoden 1997 tammikuun hintatasossa on yhteensä enintään 65 000 000 mk.

96. Kulttuurin muut menot

21. *Valtion elokuvatarkastamon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 678 000 mk.

30. *Valtionosuus ja -avustus kuntien kulttuuritoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 334 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (728/92) mukaista toimintaa varten. Valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 23 mk asukasta kohden.

35. *Kulttuuritoimen valtionosuuksien loppuerät* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 49 §:n mukaisten kirjastojen ja kuntien kulttuuritoiminnan maksamatta olevien valtionosuuksien loppuerien maksamiseen.

50. *Eräät avustukset*

Momentille myönnetään 11 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kulttuurin tukemiseen liittyvien avustusten, apurahojen ja palkin-

tojen maksamiseen sekä projekteista aiheutuviin menojen maksamiseen.

51. *Kulttuurin erityisprojektit (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 9 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kulttuurin ja luovuuden erityisprojektien suunnittelu- ja toimintamenojen sekä avustusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n kulttuuriohjelmia toteuttavien hankkeiden ja EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden, pilottihankkeiden ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 1 000 000 mk näiden kansallista rahoitusosuutta varten.

98. Liikunnan ja nuorisokasvatustyön tukeminen

50. *Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat liikunnan ja nuorisokasvatustyön tukemiseen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 523 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin, liikuntalakiin (984/79), nuorisotyölakiin (235/95) sekä valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annettuun lakiin (801/92) perustuvien valtionosuuksien ja -avustusten sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatustyön sekä nuorisotyön ja -toiminnan tukemiseen tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen. Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta kuntien liikuntatoiminnan osalta on 60 mk asukasta kohti ja kuntien nuorisotyön osalta 69 mk alle 29-vuotiasta asukasta kohti. Määrärahaa saa käyttää myös liikuntapaikkarakentamisen tukemiseen, liikunta- ja vapaa-aikarakentamisen tutkimukseen, valtakunnallisten nuorisokeskusten tukemiseen, urheilijoiden ja valmentajien apurahoihin, valtion liikuntaneuvoston ja nuorisosiain neuvottelukunnan sekä niiden jaostojen, valtakunnallisten nuorisjärjestöjen valtionapuesityksen tekävän toimikunnan, läänien liikunta- ja nuorisolautakuntien, kansainvälisen liikunta- ja nuorisotalouden yhteistyön, kokeilu- ja kehittämistoiminnan, tietohuollon, nuorisotutkimuksen sekä liikuntatieteellisen suunnittelun ja tutkimustyön menoihin sekä nuorison kulttuuritapahtumien järjestämiseen.

Määrärahasta saa käyttää liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain (801/92) 15 §:n mukaisiin valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten harkinnanvaraisiin lisäavustuksiin enintään 1 270 000 mk ja 16 §:n mukaisiin kokeilu- ja kehittämisavustuksiin enintään 360 000 mk. Lisäksi määrärahasta saa käyttää enintään 1 250 000 mk opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain 37 §:n mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle.

Määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

51. *Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 15 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n sosiaalirahastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien hankkeiden kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen valtion osalta sekä muuhun nuorten työpajatoiminnan tukemiseen. Määrärahasta on varattu 8 700 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

52. *Valtionosuus liikunnan koulutuskeskuksille*
Momentille myönnetään 15 327 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionosuutta saavista liikunnan koulutuskeskuksista annetun lain mukaisten valtionosuuksien maksamiseen.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Maa- ja metsätalousministeriö, maaseutuelinkeinopiirit ja EU:n rakennetuki

21. *Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 124 860 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen sekä kalastuslain (286/82) 14 §:n mukaisten korvausten maksamiseen.

22. *Tieto- ja tilastojärjestelmien kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 14 160 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä asiantuntijapalveluista, hallinnonalan laite- ja ohjelmistohankinnoista sekä tieto- ja tilastojärjestelmien muista erillis-kustannuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös sellaisten laitteiden tai ohjelmistojen hankintaan, joiden arvo on yli 50 000 mk tai joiden taloudellinen pitoaika on yli kolme vuotta.

23. *Maaseutuelinkeinopiirien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 97 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttilain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön nojalla valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen mak-

samiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää 1.9.1997 lukien perustettavien työvoima- ja elinkeinokeskusten ja niiden maa- ja metsätalousministeriön toimialan tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

25. *Eläinlääkintähuolto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eläintautien vastustamisesta ja ennalta ehkäisemisestä, eläinsuojelusta ja muusta eläinlääkintähuollosta, koulutuksesta ja toimituspalkkioista sekä tutkimusapurahojen myöntämisestä ja tilapäisen työvoiman palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 8 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

61. *EU:n osallistuminen elintarviketalouden ja maaseudun rakennetoimenpiteisiin (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 642 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston rahoitusosuutena luonnonhaittakorvauksiin, elintarviketeollisuuden rakennetukeen sekä maaseudun kehittämisohjelmien ja yhteisöaloitteiden tukeen.

02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 37 760 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksesta annetun lain (1200/92) ja asetuksen (478/96)

perusteella maa- ja metsätalousministeriön ja sen alaisten virastojen ja laitosten puolesta hoidetuista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

03. Maaseutuelinkeinojen valituslautakunta

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 2 990 000 mk.

31. Maa- ja puutarhatalouden tulotuki (osa EU)

41. *Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 925 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1059/94) mukaiseen tukeen. Määrärahasta saa lisäksi maksaa maataloustuotteiden markkinajärjestelmästä annetun lain (1518/93) mukaisia sekä ruokaperunantuotannon ja siemenhuollon tukia. Lisäksi määrärahaa saa käyttää Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY 805/68) mukaisen kansallisen lisäpalkkion maksamiseen emolehmistä, Euroopan yhteisöjen neuvoston asetuksen (ETY 2078/92) perusteella maksettavasta kansallisesta kasvinviljelyn tuesta, maa- ja puutarhataloustuotteiden tunnetuksi tekemisestä, laatu- ja järjestelmien kehittämisestä, viljelijöiden opintorahasta, hunajan tuotannon tukemisesta sekä tilakohtaisten maa- ja puutarhatalouden tukien hakemusjärjestelmistä valtiolle aiheutuviin erillismenoihin ja tilakohtaisten tukien valvonnasta aiheutuvien ulkopuolisten palvelujen hankkimisesta ja EU-jäsenyyden vaikutuksia maa- ja puutarhatalouteen koskevasta tutkimuksesta aiheutuviin menoihin maa- ja metsätalousministeriön määräämällä tavalla.

Vuonna 1997 ja sitä aikaisemmin tehdyistä tukipäätöksistä saa aiheutua ao. vuosiin kohdistuvia vuoden 1998 määrärahasta maksettavia menoja enintään 500 000 000 mk. Lisäksi vuonna 1997 tehtävistä tuotantosuunnan vaihdosopimuksista saa aiheutua menoja vuosina 1998—2002 enintään 40 000 000 markkaa.

43. *EU-tulotuki (EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 580 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin rahoittamien maa- ja puutarhatalousyrittäjien tulotukien ja niihin verrattavien muiden unionin

kokonaan rahoittamien menojen maksamiseen.

44. *Satovahinkojen korvaaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää satovahinkojen korvaamisesta annetun lain (530/75) mukaisten korvausten maksamiseen. Määrärahasta saa maksaa myös edellisiin vuosiin kohdistuvia korvauksia.

45. *Maatalouden ympäristötuki (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 570 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission hyväksymän toimenpideohjelman mukaisen maatalouden ympäristötuen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös useiden tilojen yhteisten vesitaloudellisten toimenpiteiden hankkeita suunnittelemiseen enintään 500 000 mk ja ympäristötuen toimeenpanosta ja seurannasta valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen enintään 3 000 000 mk. Määrärahasta saa maksaa myös edelliseen vuoteen kohdistuvia menoja.

Maatalouden ympäristöohjelman perusteella vuonna 1997 tehtävistä sitoumuksista ja sopimuksista saa aiheutua menoja vuosina 1998—2016 yhteensä enintään 500 000 000 mk.

46. *Luonnonhaittakorvaus (EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 183 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission hyväksymän toimenpideohjelman mukaisen luonnonhaittakorvauksen valtion osuuden maksamiseen.

32. Maa- ja puutarhataloustuotteiden markkinointi ja tuotannon tasapainottaminen (osa EU)

41. *Maataloustuotannon tasapainottamismenot* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 36 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ennen vuotta 1995 päätetyistä maataloustuotannon tasapainottamisesta annetun lain (1261/89) mukaisista sopimuksista, pellon metsityspalkkioista ja muista toimenpiteistä, maataloustuotannon ohjaamisesta annetun lain (446/77) mukaisista sopimuksista, maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) mukaisista sopimuksista ja metsityspalkkioista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää maksuteknisistä syistä myös edellisiin vuosiin kohdistuviin menoihin.

42. *Luopumiskorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 473 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luopumiseläkelain (16/74) ja luopumiskorvauslain (1330/92) mukaisten korvausten maksamiseen.

47. (30.31.47) *Maatalousyrittäjien luopumistuki ja pellonmetsitystuki (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 377 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/94), kasvi-

huonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamisesta annetun lain (1297/94) sekä maataloustuotannon lopettamisesta annetun lain perusteella myönnettävien lopettamistukien ja hoitokustannusten sekä pellonmetsitystuen maksamiseen.

48. *Hedelmä- ja vihannestuottajien markkinaorganisaatioiden tuki (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n rahoitusosuuksien maksamiseen kansallisten hedelmä- ja vihannestuottajien markkinaorganisaatioiden menoihin, jotka aiheutuvat hyväksytyjen toimintaohjelmien mukaisista hedelmä- ja vihannestuotteiden markkinoiden tasapainottamistoimenpiteistä.

60. *Siirto interventiorahastoon (EU)*

Momentille myönnetään 25 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää interventiorahaston ottamien lainojen korkojen sekä niiden muiden maatalouden interventiorahastosta annetussa laissa (1206/94) ja asetuksessa (1587/94) tarkoitettujen menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta.

33. Maatilatalouden rakenteen ja maaseudun kehittäminen (osa EU)

Maatilatalouden kehittämisrahaston varoista saa käyttää enintään 3 000 000 mk rahaston maksuliikenteen, kirjanpidon ja perimistehtävien hoitamisesta aiheutuviin menoihin.

korkotukilainasta perimä korko alenee tai nousee, toteutetaan vastaava muutos lainansaaajalta perittävässä korossa, kuitenkin siten, että lainan saaajalta peritään aina vähintään viiden prosentin suuruinen korko.

41. *Maataloustuotteiden varastotilojen rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 80 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maataloustuotetarastojen korkotukilainoista annetun lain (19/77) mukaisista korkotukilainoista sekä aikaisemman lainsäädännön mukaisista vastaavista lainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen. Uusia lainoja ei enää myönnetä.

Mikäli korkokannassa tapahtuu sellaisia yleisiä muutoksia, joiden johdosta luottolaitoksen

43. *Maaseudun kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 61 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukainen aluekehitysraha.

44. *Aluekehitysohjelmien toteuttaminen (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 268 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta (EMOTR-O) osaksi rahoitettavien maaseudun kehittämisohjelmien ja yhteisöaloitteiden ja piltotihankkeiden valtion rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös Euroopan sosiaali- (ESR) ja aluekehitysrahastosta (EAKR) osaksi rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden valtion rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahasta on varattu 212 540 000 mk maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosaston, 40 120 000 mk aluekehitysrahaston ja 15 740 000 mk sosiaalirahaston hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten. Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukainen aluekehitysraha.

47. Maatalouden kohdennettujen vakauttamislainojen korkoavustus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vuosina 1992—1993 myönnettyjen vakauttamislainojen korkoavustusten maksamiseen.

48. Puutarhayritysten korkoavustus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 16 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää puutarhayrityksille myönnettävien korkoavustusten maksamiseen olemassa oleville lainoille sekä uusille suhdanelainoille luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain

nojalla. Lisäksi määrärahaa saa käyttää korkoavustuksiin Kera Oy:n ja Arsenal Oy:n vastaaviin tarkoituksiin myöntämille lainoille. Korkohyvityksen määrä on lainan muuttamisesta tai nostamisesta lukien viiden ensimmäisen lainavuoden aikana 4 %-yksikköä. Lainoja saa hyväksyä vuonna 1997 korkotukilainoiksi niiden hakemusten perusteella, jotka on jätetty vuoden 1995 aikana, kuitenkin enintään 25 000 000 mk.

49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 195 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain (1303/94), maaseutuelinkeinolain (1295/90, muut. 805/93, 1092/93, 1093/93, 25/94 ja 1304/94) ja maatilalain (188/77) mukaisista korkotukilainoista, aikaisemman lainsäädännön mukaisista perusluotoista sekä eräiden maatilatalouden luottojen vakauttamisesta annettujen lakien (398/81 ja 511/85) mukaisista lainoista sekä maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä annetun lain (1031/86, muut. 1041/89) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

Vuonna 1997 korkotukilainoja saa hyväksyä enintään 800 000 000 mk.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

34. Muut maatalouden menot

40. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 69 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen valtionavusta annetun valtioneuvoston päätöksen (VNp 1472/92) mukaisesti lähinnä neuvontaan ja tutkimukseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen käyttösuunnitelmassa eriteltyihin toimintoihin.

Käyttösuunnitelma:	mk
Maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen kehittäminen	52 750 000
Kotieläinjalostuksen ja -neuvonnan kehittäminen	6 300 000

Maaseutuelinkeinojen rationalisoinnin kehittäminen	1 200 000
Puutarhatalouden kehittäminen	4 250 000
Luonnonmukaisen tuotannon kehittäminen	4 900 000

Yhteensä 69 400 000

41. Kasvinsuojelun korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 160 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kasvinsuojelulain (1203/94) 9 §:ssä tarkoitettujen korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös enintään 1 660 000 mk Siemenperunakeskuksen tuotantoalueella noudatettavista perunanviljelyn

vaatimuksista annetun lain (356/95) 2 ja 3 §:stä johtuvien perunanviljelyn lisäkustannusten ja perunan vaalean rengasmädän tehostetun hävittämisen aiheuttamien menojen maksamiseen.

42. Hukkakauran torjunnasta aiheutuvat menot

Momentille myönnetään 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää hukkakauran torjunnasta annetun lain (178/76) ja asetuksen (541/76) mukaisiin tarkoituksiin. Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien hukkakauran torjuntakorvauksien maksamiseen.

44. Hevostalouden edistäminen vedonlyönnistä hevoskilpailuissa kertyvillä varoilla (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää totopeliasetuksen (236/95) 6 §:ssä tarkoitetusta valtion osuudesta suoritettavien avustusten maksamiseen, valtionavusta hevoskasvatukseen edistämiseen ja hevosurheilun tukemiseen annetun asetuksen (244/92) mukaisesti sekä luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) mukaisten lainojen korko-

hyvitysten ja hevostalousneuvottelukunnan sekä hevostalouslain (796/93) mukaisten menojen maksamiseen. Vuonna 1997 ei hyväksytty luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain mukaisia uusia korkotukilainoja. Aiemmin myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvitysten määrä on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana 4 prosenttia ja lainavuosien 5—8 aikana 2 prosenttia. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkohyvitystä ei makseta.

45. Valtionapu 4H-toimintaan

Momentille myönnetään 25 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää 4H-toiminnan tukemiseen.

47. Kasvinjalostustoiminnan edistäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kasvinjalostustoiminnan edistämisestä annetun lain (896/77) mukaisesti kasvinjalostajille jalostukseen, kotimaisen kasvinjalostustoiminnan edistämiseen sekä siihen ja kasvi-geeniresurssien säilyttämiseen ja käyttöön liittyvään tutkimukseen.

36. Kala-, riista- ja porotalous (osa EU)

25. Kalakannan hoitovelvoitteet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vesioikeudellisten velvoitepäätösten lupaehtojen edellyttämistä kalakannan hoitotoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

40. Metsästyksen ja riistanhoidon edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 35 309 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/93) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen.

41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää riistanhoitomaksus-

ta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/93) 6 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen.

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Momentille myönnetään 9 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää petoeläinten tappamien porojen ja petoeläinten aiheuttamien muiden vahinkojen korvaamisesta, vahinkojen estämisestä ja petoeläinkantojen suojelemiseksi tarvittavista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

43. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 9 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää porotalouden edistämiseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen.

44. *Tenojoen kalastuslupamaksut ja viehekalastusmaksut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Tenojoen kalastuslupatuloista kalastuskunnille ja muille vesialueen omistajille palautettavan osuuden maksamiseen sekä kalastuslain (286/82), 89 a §:n mukaisesti vuonna 1997 kerättävien viehekalastusmaksujen kannosta valtiolle aiheutuvien kulujen maksamiseen.

45. *Kalatalouden edistäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 43 257 000 mk.

Määrärahasta saa käyttää kalastuslain (286/82) 91 §:n perusteella enintään 42 479 000 mk vesialueiden omistajille kalavesien käytöstä maksettaviin korvauksiin, kalastusalueutoiminnasta, kalastusalan järjestöjen toiminnasta, kalatalouden edistämisestä sekä valtiolle maksun kannosta aiheutuvien menojen maksamiseen ja enintään 778 000 mk kalastuslain 101 §:n perusteella kalavesien hoitoon, kalakantojen parantamiseen, kalastusalan järjestöjen toiminnan tukemiseen, kalavesien hoitoon liittyvään tutkimus- ja koetoimintaan sekä kalastuksenhoitomaksun perimisestä aiheutuvien kustannusten suorittamiseen. Määrärahaa saa käyttää enin-

tään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

46. *Elinkeinokalatalouden markkinoinnin ja rakennepolitiikan edistäminen (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 69 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää elinkeinokalatalouden kansallisesti rahoitettavista edistämistimenpiteistä aiheutuvien menojen sekä kalatalouden ohjausvälineen varoista, maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosastosta ja muusta EU-talousarviosta rahoitettavien kalataloutta koskevien toimenpiteiden EU:n osuuden ja valtion rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahasta on varattu 22 180 000 mk EU:n osarahoittamien toimenpiteiden kansallista rahoitusosuutta varten.

77. *Kalataloudelliset rakentamis- ja kunnostushankkeet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luonnonravintolamikoiden suunnittelu- ja rakentamishankkeiden sekä lähinnä vaelluskalakantojen turvaamiseen ja elvyttämiseen tähtäävien kalataloudellisten kunnostushankkeiden sekä muiden kalataloutta edistävien rakennushankkeiden suunnittelu- ja toteuttamismenojen maksamiseen.

38. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 75 227 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n tutkimushankkeiden rahoittamiseen. Määrärahasta saa käyttää uhanalaisten kalakantojen myynnin hintojen alentamiseen enintään 500 000 mk.

24. *Arvokalojen sopimuskasvatustoiminta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää istutuspoikasten luonastamisesta aiheutuvien menojen ja arvokalakantoja koskevista uusista sopimuksista aiheutuvien palkkaus- ja muiden kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

74. *Kalanviljelylaitosten rakennustyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 700 000 mk.

Käyttösuunnitelma:

	Hanke	Hyöty- ala m ²	Kustannusarvio		Myönnetty mk	Myönnetään mk
			1 000 mk	mk/m ²		
1.	Inarin kalanviljelylaitos, Inari				13 835 000	1 700 000
	— muu rakentaminen	2 110	10 635	5 040		
	— maa- ja vesirakennustyöt		4 900			
2.	Kalanviljelylaitosten suunnittelu ja peruskorjaus					1 000 000
					Yhteensä	2 700 000

65. Geodeettinen laitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 15 000 000 mk.

70. Maatalouden tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v) Määrärahaa saa käyttää keskimäärin enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 142 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

22. *Torjunta-ainetarkastukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 050 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää torjunta-ainesetoksen (792/95) 18 §:ssä tarkoitettusta toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrära-

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään 600 000 mk.

77. *Maa- ja vesirakennustyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Maatalouden tutkimuskeskuksen maa- ja vesirakennustöistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

72. Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 11 940 000 mk.

76. Metsäntutkimuslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 169 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

74. *Talonrakennukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 500 000 mk.

77. *Metsien perusparannukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 650 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsäteiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, soiden kuivatuksesta, perusmetsityksestä ja -lannoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

83. Kasvintuotannon tarkastuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 44 611 000 mk.

84. Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 64 837 000 mk.
Määrärahasta saa käyttää hyötyeläinten sairauksien ja kuolinsyyn tutkimuksen ja seuranan sekä maksullisten terveystarkkailuohjelmien maksullista toimintaa koskevien hintojen alentamiseen enintään 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

22. *Lihantarkastustoiminnan toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 20 704 000 mk.

28. *Rokotteet ja seerumit* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 19 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaisten rokotteiden ja seerumeiden hankinnasta ja testauksesta sekä rokotteiden ja seerumeiden valmistuksesta aiheutuviin menoihin.

85. Vesivarojen käyttö ja hoito

22. *Vesivarojen käytön ja hoidon menot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 28 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyviin erillismenoihin sekä enintään 19 henkilötyövuotta vastaavan projektihenkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

30. *Vesihuoltolaitteiden rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) mukaisista lainoista luottolaitoksille sekä Postipankin varoista myönnettävistä korkotukilainoista annetun lain (761/68) mukaisista lainoista Postipankille suoritettavien, vesihuoltolaitteiden rakentamiseen myönnettyjen lainojen korkohyvitysten maksamiseen.

Uusia korkotukilainoja saa vuonna 1997 hyväksyä enintään 120 000 000 mk.

Korkohyvityksen määrä on kahdeksan ensimmäisen lainavuoden aikana neljä prosenttiyksikköä ja 9.—16. lainavuosien aikana kaksi prosenttiyksikköä. Korkohyvitys on kuitenkin

enintään luottolaitoksen perimän koron suuruisen. Korkohyvitys määräytyy mainitulla tavalla myös ennen vuotta 1978 myönnettyjen vastaavien korkotukilainojen osalta, mikäli se lain säännöksen estämättä ja velkakirjaehtoien mukaan on mahdollista. Suhdannepoliittisista syistä vuonna 1982 myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvityksen määrä on kahdeksan ensimmäisen lainavuoden aikana kuusi prosenttiyksikköä ja 9.—16. lainavuosien aikana kolme prosenttiyksikköä sekä kiinnitysluottolaitosten obligaatiovaroista vuonna 1987 tai sitä ennen myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvityksen määrä on sama kuin vuonna 1987. Kuidennentoista lainavuoden jälkeen korkohyvitystä ei makseta.

31. *Avustukset yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteisiin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 17 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain (56/80) mukaisten avustusten maksamiseen yhdyskuntien vedenhankintaa ja viemäröintiä edistäviin investointeihin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

43. *Eräät valtion maksettavaksi määrättyt korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tuomioistuinten vesiasioista antamien päätösten ja lain tai valtiosopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen korvausten maksamiseen.

77. *Vesistö- ja vesihuoltotyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 71 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää vesistötöiden suunnittelusta ja rakentamisesta, peruskorjauksista ja rakentamisvelvoitteista sekä valtion vesihuoltotöiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

86. Metsätalous (osa EU)

24. *Eräät metsätalouden yhteiskunnalliset palvelut ja yleinen uittoväylätuki* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää virkistyskäyttöön liittyvien maksuttomien palveluiden tuottamisesta ja viranomaistehtävien sekä yleisiin uittoväylätöihin ja yleisiin vesialueisiin liittyvien tehtävien suorittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös edellä mainittuun toimintaan liittyvien investointien ja yhteiskunnallisia palveluja koskevien selvitysten rahoitukseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

25. *Metsäpuiden jalostus ja siemenhuolto*

Momentille myönnetään 20 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsäpuiden jalostuksesta, siemenviljelyn perustamisesta ja nuoruusvaiheen hoidosta sekä metsäpuiden siementen varmuusvarastoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös palkkausmenoihin ja valtionapujen maksamiseen edellä mainittuihin tarkoituksiin. Määrärahaa saa käyttää enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

42. *Valtionapu metsätalouden edistämisen ja valvontaorganisaatioille*

Momentille myönnetään 179 450 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsäkeskuksille ja metsätalouden kehittämiskeskukselle säädösten perusteella aiheutuviin muihin kuin metsänparannuslain (140/87) ja kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisten töiden hankekohtaisen suunnittelun ja työnjohdon se-

kä jo suunniteltujen metsäteiden ja ojitusten työnjohdon menoihin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää toimitilahankintojen rahoittamiseen myönnettävien valtionapujen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös liiketaloudellisiin perustein hinnoitelluista suoritteista perittävien maksujen alentamiseen.

Määrärahasta saa käyttää enintään 100 000 mk puutavaranmittauslain (364/91) 44 §:ssä mainittuihin menoihin myönnettävien valtionapujen maksamiseen.

43. *Eräät korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen sekä Iijoen ja Hossanjoen vesistön uittoväylätöistä aiheutuneiden vahinkojen korvausten sekä vahinkojen arvioimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää metsälaissa tarkoitetuista uhkasakkolain (1113/90) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista.

44. *Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 228 780 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsänparannuslain kestävä metsätalouden rahoituksesta annetun lain ja Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain (1057/82) mukaisten valtiontukien ja toimenpiteistä aiheutuvien menojen sekä vahingonkorvauslain (412/74) mukaisten työnantajan maksettavien vahingonkorvausten maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa

käyttää metsäviestinnästä eli metsäalan viestinnän edistämishankkeista ja erillisistä tiedotusprojekteista sekä metsäviestintää tukevan aineiston tuottamisesta aiheutuviin menoihin myönnettävien valtionapujen maksamiseen.

Määrärahasta on enintään 203 780 000 mk valtiontukea metsänparannuslain mukaisiin töihin ja kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisiin puuntuotannon kestävyden turvaamistöihin sekä metsäviestintään. Valtiontuesta saa käyttää enintään 35 000 000 mk Lapin vajaatuottoisten metsien kunnostamisesta annetun lain mukaisiin menoihin myönnettävän valtion tuen ja enintään 25 000 000 mk EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosaston rahoittamiin ohjelmiin sisältyvien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Valtion tuesta saa käyttää enintään 4 000 000 mk metsäviestinnästä aiheutuviin menoihin. Vuonna 1997 saa hyväksyä lakien mukaisten tukien piiriin kansallisesti kokonaan rahoitettavat hankkeet, joiden valtiontuki on enintään 206 000 000 mk.

Määrärahasta on enintään 25 000 000 mk EU:n maatalouden ohjaus- ja tukirahaston tukiosaston tuloja vastaavaa EU:n rahoitusosuutta metsänparannustöihin ja puuntuotannon kestävyden turvaamistöihin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

45. *Metsäluonnon hoidon edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain 19 §:ssä tar-

koitetun ympäristötuen ja mainitun lain 20 §:ssä tarkoitettujen metsäluonnon hoitohankkeiden sekä maa- ja metsätalousministeriön määräämien perusteiden mukaisesti metsien ympäristönhoitoa ja biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä tukevien hankkeiden ja toimenpiteiden rahoittamiseen.

50. *Eräät metsätalouden valtionavut*

Momentille myönnetään 14 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen käyttösuunnitelmassa mainituille yhdistyksille ja säätiöille.

Käyttösuunnitelma:	mk
Föreningen för Skogskultur rf	300 000
Työtehoseura ry	3 100 000
Rovalan Kannatusyhdistys ry	1 630 000
Metsämuseosäätiö	2 000 000
Pohjois-Karjalan Metsätyömieskodin	
Kannatusyhdistys ry	520 000
Mustilan Kotikunnas-säätiö	150 000
Kainuun metsätyömieskotiyhdistys ry .	100 000
Suomen Metsäyhdistys ry	1 000 000
Euroopan Metsäinstituutti ry	6 000 000
Yhteensä	14 800 000

83. *Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää metsänparannuslain ja kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain mukaisten lainojen maksamiseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

87. Maanmittauslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 230 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n tutkimushankkeiden rahoitukseen.

80. *Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää uusjakotoiminnan tukemisesta annetun lain (24/81) sekä vuokra-

alueiden järjestelystä kaupungeissa ja kaupaloissa annetun lain (218/62) mukaisten menojen sekä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta ja eräistä vesitilusjärjestelyistä annetun lain (31/80) 19 §:n mukaisista lunastuksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä kiinteistönmuodostamislain (554/95) 207 §:n 2 momentissa tarkoitettujen toimitusmenojen maksamiseen uusjakojen ja vesitilusjärjestelyjen osalta.

95. Metsähallitus

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Metsähallitus hoitaa tehtävänsä ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävänsä metsätalouden periaatteiden mukaisesti ja siten kuin maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön tulostarkkailuksen kautta tarkemmin määritellään.

Metsähallituksen keskeisten toimintojen tuloksellisuus paranee vuoden 1996 tasosta.

Metsähallitus tuottaa yhteiskunnallisia virkistyspalveluita, uittotehtäviä ja metsänjalostus- ja siemenhuoltotoita sekä huolehtii eri säädöksissä mainituista viranomais tehtävistä.

Metsähallitus tukee Itä- ja Pohjois-Suomen työllisyyttä pitämällä puutavaran korjutehtävissä henkilötyön osuuden mahdollisimman suurena.

Vuonna 1997 kiinteän omaisuuden luovuttamisesta saatavista myyntituloista käytetään ympäristöministeriön ohjauksessa arviolta 100 milj. markkaa luonnonsuojelualueiden hankintaan, josta osa voidaan käyttää maanvaihdon välirahana sekä Metsähallitukselle myynneistä ja hankinnoista syntyviin kuluihin ja omaisuuden luovuttamisesta johtuviin mahdollisiin myyntivoittojen veroihin. Lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevaa maa- ja vesiomaisuutta käytetään vaihtomaisina suojelualueiden hankintaan noin 110 milj. markan arvosta.

Metsähallitus voi avustaa Suomen Metsäsäätiötä vuonna 1997 enintään 1 100 000 markalla.

Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonsuojelualueiden palvelu- ja muut toimintatavoitteet asetetaan luvussa 35.30.

2. Peruspääoman korotus

Peruspääomaa korotetaan 8 022 128 markalla, minkä jälkeen peruspääoman suuruus on 4 758 022 128 mk.

3. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1997 enintään 300 milj. mk. Tämän lisäksi Metsähallitus saa suorittaa investointeja, jotka työministeriö, ympäristöministeriö tai maa- ja metsätalousministeriö rahoittaa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 1997 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 200 milj. mk. Tärkeimmät investointikohteet ovat kiinteistörakenteen parantamiseen ja luonnonsuojelualueiden hankintaan liittyvät maa- ja vesialueiden hankinnat, maa- ja vesirakenteet, koneet ja kalusto sekä rakennukset.

4. Lainanotto

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 200 milj. mk.

97. Kasvinjalostuslaitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 792 000 mk.

98. Siemenperunakeskus

23. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 248 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää korvaus- ja lisämaiden hankinnasta sekä kunnostuksen aloittamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

87. Siemenperunakeskuksen maanhankintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 600 000 mk.

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut menot**25. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)**

Momentille myönnetään 24 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten organisaatioiden jäsenyydestä, solmituista muista kansainvälisistä ja valtioiden välisistä sopimuksista aiheutuvien muiden kuin jäsenmaksujen maksamiseen sekä Suomen lähialueyhteistyöstä ja muusta alan kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkausmenojen maksamiseen.

27. Yhteistutkimukset (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 26 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää lähinnä eri virastojen, laitosten tai muiden yksiköiden yhteistyönä suoritettavan hallinnonalan tehtäväalueen strategista valmistelua ja maaseutuelinkeinojen, metsätalouden, kala- ja riistatalouden, vesivarojen sekä muiden luonnonvarojen kestävän käytön kehittämistä tukevasta tutkimustoiminnasta ja tämän tutkimustoiminnan ohjauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää palkkaus- ja muista kulutusmenoista, tutkimushankkeiden asiantuntija-arvioinneista ja valtion virastoihin tai laitoksiin

tapahtuvista sijoitusmenoiksi luettavista laitehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen maa- ja metsätalousministeriön tarkemmin määräämällä tavalla. Määrärahaa saa käyttää myös eurooppalaisten tutkimushankkeiden rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 85 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun lain (284/83, muut. 1310/90) 2 §:n mukaisten vahinkojen ja kustannusten korvaamiseen sekä metsäkeskusten asiantuntija-avusta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös edellisiin vuosiin kohdistuvien menojen maksamiseen.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen jäsenmaksujen maksamiseen kansainvälisille organisaatioille sekä muiden kansainvälisten sitoumusten edellyttämiin siirtoihin ulkomaille.

Pääluokka 31**LIIKENNEMINISTERIÖN HALLINNONALA****01. Liikenneministeriö**

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 61 356 000 mk.

24. Tielaitos

21. *Yleisten teiden perustienpito (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 103 840 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yleisten teiden perustienpidosta ja yleisiksi teiksi otettavien yksityisteiden kuntoonpanosta sekä maa-ainesaluiden hankinnoista sekä tielaitoksen hallintaan kuuluvien rakennusten kunnostus- ja muutostöistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa lisäksi käyttää tileistä poistoihin ja alan museotoiminnan tukemiseen. Momentin määrärahalla saa myös rahoittaa ns. lähialueyhteistyöhankkeita. Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen.

Tielaitos saa tehdä sitoumuksia, joista aiheutuu valtiolle myöhemminä vuosina menoja vuoden 1996 kustannustasossa 1 000 milj. mk. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrarahasta on varattu 30 000 000 mk EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien tiehankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin.

Määrarahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrachaa.

77. *Tieverkon kehittäminen (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 942 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kustannusarvioltaan merkittävien tieverkon kehittämishankkeiden toteuttamisesta sekä niitä vastaavien, myöhemmin toteutettavien tie- ja siltahankkeiden suunnittelusta ja muista valmistelevista töistä aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrarahasta on varattu 10 000 000 mk EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien tiehankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Tieverkon kehittämisen hankkeista sekä tie- ja siltasuunnitelmista saa tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle myöhemminä vuosina menoja vuoden 1996 kustannustasossa enintään 1 000 milj. mk.

78. *Ulkopuolisille tehtävät tietyöt* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 67 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tielaitoksen ja ulkopuolisten välisiin sitoumusosuuksiin perustuviin töihin.

79. *Järvenpää—Lahti moottoritien rakentaminen ja kunnossapito* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Järvenpää—Lahti-moottoritien rakentamisen valmistelusta ja kunnossapidosta aiheutuvien menojen maksamiseen. Tielaitos valtuutetaan solmimaan hanketta koskeva yksityisrahoitus sopimus, josta valtiolle saa aiheutua myöhemmin vuosina menoja enintään 1 500 milj. mk.

87. *Tielain mukaiset maa-alueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 150 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yleisistä teistä an-

netun lain (243/54) ja asetuksen (487/57) mukaisten maa-alueiden ja korvausten sekä kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/95) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös tietä varten tarvittavien alueiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tiesuunnitelman vahvistamista. Määrärahaa saa käyttää myös tielain (243/54) mukaisten korkohyvitysten maksamiseen luotolaitoksille. Korkohyvityksen piiriin ei hyväksytä uusia lainoja.

30. Merenkululaitos

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 512 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös prototyyppien ja ns. nollasarjan tuote-erien hankintaa koskevien sopimusten mukaisiin tuotekehitysmenoihin valtioneuvoston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin. Lisäksi määrärahaa saa käyttää Saimaan vesistöalueen jäänmurtotoiminnan aiheuttamiin menoihin Saimaan kanavan ollessa suljettuna. Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisiin perusteisiin määräytyvien vuokrien alentamiseen.

22. *Saimaan kanavan hoitokunta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Saimaan kanavan hoitokunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden, viiden viran palkkauksen, matkakorvausten, toimistokaluston hankinta- ja korjausmenojen sekä muiden kulutus- ja edustusmenojen maksamiseen.

70. *Kaluston hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 298 000 000 mk.

Merenkululaitos saa tilata uuden monitoimijäänmurtajan, josta aiheutuu valtiolle menoja enintään 280 000 000 mk.

77. *Väylätyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 75 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää turvalaitteiden, väylätöiden, kanavien ja muiden maa- ja vesirakennustöiden suunnittelusta, tutkimuksesta, rakentamisesta ja peruskorjauksista ja turvalaitteiden vauriokorjauksista ja laitehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä merenkululaitoksen hallintaan kuuluvien talojen uudisrakennus- ja perusparannusmenoihin.

87. *Maa- ja vesialueiden hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää väyliä ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen sekä vesilain (264/61) mukaisten korvausten maksamiseen.

31. Merentutkimuslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 35 350 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitukseen.

28. *Maksullinen palvelutoiminta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

32. Merenkulun ja muun vesiliikenteen edistäminen

31. *Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 866 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää merenkulkuhallituksen päätöksen mukaisesti luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) 2 §:n nojalla kauppa- ja teollisuussatamien rakentamiseen myönnettyistä korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen. Uusia korkotukilainoja ei myönnetä. Aikaisemmin hyväksyttyjen korkotukilainojen korkohyvytys on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana 4 prosenttiyksikköä ja lainavuosien 5—8 aikana 2 prosenttiyksikköä. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkotukea ei makseta.

40. *Lastialusten hankintojen tukeminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää seuraavasti:

a) Määrärahasta saa käyttää enintään 19 000 000 mk valtioneuvoston vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen ulkomaankaupan merikuljetuksia varten vuosina 1988—1989 tilattujen tai hankittujen pienalusten hankintaa varten otettujen lainojen korkomenojen alentamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että laina on hyväksytty mainittuina vuosina tämän tuen piiriin, ja ettei samaan tarkoitukseen ole myönnetty muuta valtion korkotukea tai avustusta. Avustusta saa myöntää enintään 90 prosenttia hyväksyttävän koron määrästä enintään kymmenen ensimmäisen lainavuoden aikana. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksen miehitys- ja muut käyttökustannukset eivät estä aluksen kannattavaa toimintaa pitkällä aikavälillä. Avustuksen saajan tulee sitoutua toiminnan jatkamiseen Suomen lipun alla määräajaksi.

Määrärahaa saa käyttää myös vastaavanlaisiin korkotukimenoihin Ahvenanmaan maakuntalain (39/78) nojalla hyväksytyistä lainoista ahvenanmaalaisten pientonnistoalusten hankintaan.

b) Määrärahaa saa käyttää korkohyvitysten maksamiseen luottolaitoksille liikenneministeriön vahvistamien yleisten perusteiden mukaisesti luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 §:n 6 kohdan perusteella suomalaisille varustamotoimintaa harjoittaville yrityksille annetuille lainoille, jotka on tarkoitettu kotimaisilta telakoilta tilattujen lastialusten ja pääasiassa lastin kuljetukseen tarkoitettun muun vesikuljetuskaluston hankintoihin ja peruskorjauksiin sekä ulkomailta käytettyinä ostettavien alle 1 600 bruttorekisteritonin pienalusten hankintoihin. Vain erittäin painavista syistä korkotukea voidaan myöntää myös ulkomailta tapahtuvien uudishankintojen lainoihin. Määrärahaa saa käyttää myös vastaavanlaisiin korkotukimenoihin Ahvenanmaan maakuntalain (39/78) nojalla hyväksytyistä lainoista ahvenanmaalaisten alusten hankintaan.

Korkotukea voidaan myöntää kotimaisiin hankintoihin myös silloin, kun hankinta rahoitetaan käyttäen hyväksi alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annettua lakia (1173/90). Uusia korkotukilainoja ei myönnetä.

Aikaisemmin myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvityksen määrä saa olla enintään kunakin vuonna tehdyn päätöksen mukainen.

Korkotuen myöntämisen edellytyksenä on, että aluksen miehitys- ja muut käyttökustannukset eivät estä aluksen kannattavaa toimintaa pitkällä aikavälillä.

41. *Ulkomaanliikenteen kauppa-alusluetteloon merkittyjen alusten kilpailuedellytysten turvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 115 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaanliikenteen kauppa-alusluettelosta annetun lain (1707/91) mukaisen tuen maksamiseen alusluetteloon merkityille lastialuksille.

44. *Saaristoliikenteen avustaminen*

Momentille myönnetään 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksa-

miseen saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikennöitsijöille valtioneuvoston päätöksen (250/86) mukaisin perustein.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukainen aluekehitysraha.

45. Saaristoliikenteen korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää korkohyvityksen maksamiseen luottolaitoksille eräistä korkotukilainoista annetun lain 2 §:n 4 momentin mukaisesti saaristoliikenteen alusten peruskorjauksiin ja uudishankintoihin annettaville lainoille.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukainen aluekehitysraha.

Uusia korkotukilainoja ei myönnetä. Aikaisemmin myönnettyjen korkotukilainojen korkohyvityksen määrä on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana 4 prosenttia ja 5—8 lainavuosien aikana 2 prosenttia.

50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää lästimaksuista annetun lain (189/36) mukaisten avustusten maksamiseen ammatissaan toimivien merimiesten hyväksi tapahtuvaan huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseen. Avustukset myönnetään merenkulkuhallituksen määrittelemistä toiminnoista aiheutuviin menoihin.

41. Ajoneuvohallintokeskus

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 000 000 mk.

50. Ilmatieteen laitos

21. Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 133 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväk-

symien tutkimushankkeiden rahoitukseen. Määrärahaa saa käyttää myös palvelussuhdeasuntojen liiketaloudellisin perustein määräytyvien vuokrien alentamiseen.

55. Viestinnän korvaukset ja avustukset

41. Sanomalehdistön tuki

Momentille myönnetään 75 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston erikseen määräämin ehdoin avustusten maksamiseen sanomalehtien kuljetus-, jakelu- ja muiden kustannusten alentamiseksi. Tukea voidaan käyttää myös sanomalehdistön kehittämishankkeisiin.

Määrarahasta saa käyttää 35 000 000 mk puolueille niiden lehdistön ja sitä vastaavan sähköisen julkaisutoiminnan tukemiseen sekä Ahvenanmaan maakunnalle tiedotustoiminnan

tukemiseen samojen jakoperusteiden mukaan kuin puoluelain 9 §:ssä tarkoitettu avustus.

61. Poikkeusolojen viestintäjärjestelyistä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää poikkeusolojen varavkon sekä tieto- ja viestintäjärjestelmien vara- ja erityisyhteyksien suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon sekä järjestelmien tehostetusta suojaamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä aiheutuvien korvausten maksamiseen.

57. Henkilöliikennepalvelujen osto ja julkisen liikenteen kehittäminen

34. *Valtionapu pääkaupunkiseudun metrojärjestelmän suunnitteluun ja rakentamiseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 29 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Helsingin kaupungille itämetron suunnitteluun ja rataosuuden rakentamiseen siten, että valtion osuus on enintään 150 milj. mk kuitenkin enintään 30 % kustannuksista.

61. *Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 467 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kannattamattomien junaliikennepalvelujen ja muiden joukkoliikennepalveluiden oston. Määrärahaa saa käyttää avustuksina myös julkisen liikenteen kehittämiseen, kuten suunnitteluun, tutkimukseen, informaatio- ja maksuvälinetekniikan edistämiseen sekä matkakeskusten ja linja-autoasemien palvelukyvyn parantamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

58. Radanpito

21. *Ratahallintokeskus ja perusradanpito (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 453 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää radanpidon lisäksi joukkoliikenteen tarkastusmaksutoiminnan kuuluihin, EU:n TEN-hankkeiden tutkimus- ja selvitysmenoihin sekä lähialueyhteistyöhankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 1 000 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusta varten.

Radanpidon hankkeiden toteutuksesta saa Ratahallintokeskus tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja myöhemmin vuosina enintään 600 000 000 mk.

77. *Rataverkon kehittäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 208 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää radanpidon kehittämishankkeisiin sekä Ratahallintokeskuksen hallintaan kuuluvien talojen uudisrakennus- ja perusparannusmenoihin.

Ratahallintokeskus saa tehdä sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja myöhemmin vuosina enintään 500 000 000 mk.

87. *Rataverkon maa-alueiden hankinnat ja korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rataverkosta, radanpidosta ja rataverkon käyttämisestä annetun lain mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden ja korvausten sekä kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (588/95) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen.

92. Ilmailulaitos

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Ilmailulaitoksen tavoitteena on toimialansa ja tehtäviensä mukaisesti huolehtia siitä, että ilmailutoiminta tapahtuu mahdollisimman turvallisesti, tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.

Ilmailulaitoksen tulee huolehtia palvelujensa tarjonnasta ja kehittämisestä kannattavan liiketoiminnan edellytysten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaitten, mukaan lukien sotilasilmailu, sekä yhteiskunnan tarpeet siten, että ensisijaisesti pyritään turvaamaan säännöllisen reit-

tiliikenteen edellyttämät palvelut ja että lentoasemia ja lennonvarmistusjärjestelmää kehitetään niiden palvelujen kysyntää vastaavasti.

2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Ilmailulaitoksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1997 enintään 450 milj. mk. Lisäksi Ilmailulaitos saa tehdä vuonna 1997 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 600 milj. mk. Tärkeimmät investointikohteet liittyvät Helsinki-Vantaan lentoaseman edelleen kehittämiseen sekä lennonvarmistusjärjestelmän uusinnan loppuunsaattamiseen.

Lisäksi valtioneuvosto saa oikeuttaa Ilmailulaitoksen antamaan vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia lentokenttä- ja lennonvarmistuspalveluja tuottavien tytäryhtiöidensä tai Ilmailulaitoksen toimialaan liittyvien kiinteistöyhtiöidensä ottamien yhteensä enintään 70 milj. markan lainojen vakuudeksi.

3. Lainanotto

Ilmailulaitos oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 250 milj. mk.

93. Ilmaliikenteen valtionavut

41. *Valtionapu eräiden lentopaikkojen rakentamiseen ja ylläpitoon*

Momentille myönnetään 11 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen muiden kuin Ilmailulaitoksen ylläpitämien, lähinnä reitti- ja kevytreittiliikenteen piirissä olevien lentopaikkojen rakenteiden ja laitteiden parantamiseen sekä kenttien ylläpidon avustamiseen ja näiden lentopaikkojen rakentamiseen otettujen lainojen kustannuksiin. Yl-

läpidon avustamisen edellytyksenä on säännöllisen reitti- ja kevytreittiliikenteen harjoittaminen. Momentilta maksetaan lisäksi avustuksia pienempien lentopaikkojen rakennusinvestointeihin. Määrärahaa saa käyttää myös lentopaikkojen suunnittelu- ja valvontakustannusten avustamiseen.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukainen aluekehitysraha.

96. Raskone

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Raskoneen pääliiketoiminta on raskaan ajoneuvo- ja työkonelaston sekä niiden lisälaitteiden kunnossapito. Palveluja tarjotaan kaikille yhteisöille ja urakoitsijoille, jotka tarvitsevat omien päätoimintojensa tueksi ajoneuvo- ja työkonelaston kunnossapidon palveluja. Asiantuntijuutta pääliiketoiminnassa kehitetään määrätietoisesti päämääränä mahdollisimman suuren lisäarvon tuottaminen asiakkaalle liikeloudellisesti kannattavasti.

Toimintojen kannattavuutta parannetaan toimintoja rationalisoimalla, keskittymällä pääliiketoimintaan ja resurssien käyttöä parantamalla. Tilikaudella valmistaudutaan tulevaan organisaatiomuutokseen.

2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Raskoneen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1997 enintään 10 milj. mk. Lisäksi Raskone saa tehdä vuonna 1997 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 10 milj. mk.

Tärkeimmät investointikohteet ovat toimintakyvyn ylläpitoon ja toimintojen kehittämiseen liittyvät investoinnit.

3. Lainanotto

Raskone oikeutetaan ottamaan valtion liikelaitoksista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 15 milj. mk.

99. Liikenneministeriön hallinnonalan muut menot**22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)**

Momentille myönnetään 33 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitukseen ja niihin liittyvien tarjousten tekemiseen sekä pieniin lähialueyhteistyöselvityksiin ja -tutkimuksiin.

40. Eräät valtionavut

Momentille myönnetään 4 650 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen liikennealan yhteisöjen toiminnan tukemiseen ja liikennealan museotoiminnan rakennushankkeisiin.

42. Korvaus koulutuksesta

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää korvausten maksamiseen rautatie- ja ilmaliikenteen ammattikoulutuksesta.

45. Itä- ja Keski-Euroopan liikennealan avustaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää IVY-maiden ja Itä- ja Keski-Euroopan maiden liikennealan koulutukseen ja vastaavanlaisen toiminnan avustamiseen.

50. Valtionapu yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yksityisistä teistä annetun lain ja asetuksen mukaisten valtionapujen maksamiseen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen. Määrärahasta käytetään 9 000 000 mk Pohjois-Suomen yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen.

77. Vuosaaren sataman liikenneväylien suunnittelu (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Vuosaaren sataman liikenneväylien suunnitteluun.

Pääluokka 32

KAUPPA- JA TEOLLISUUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) 4 §:n mukainen turvavarastointilainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 %. Uusia tur-

vavarastointilainoja saa hyväksyä vuonna 1997 enintään 50 000 000 mk.

Turvavarastolain (970/82) 7 §:n mukaisia varastointiavustuksia saa vuonna 1997 myöntää enintään 200 000 mk.

01. Kauppa- ja teollisuusministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 113 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion osakassähkön välittämisestä aiheutuneiden kustannusten maksamiseen Kemijoki Oy:lle. Lisäksi määrärahaa saa käyttää enintään 100 000 mk kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten.

22. *Elinkeinopolitiikkaan liittyvä tutkimus- ja selvitystoiminta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkopuolisilta tilattavien ministeriön strategista valmistelua tukevien tutkimusten ja selvitysten tekemisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Kohteena voivat olla valtioiden väliseen taloudelliseen yhteyntymiseen ja sen vaikutuksiin, ulko- ja kotimaankauppaan, yritysten ja niiden tuotteiden kilpailukykyyn, kansainvälistymisen esteisiin ja seurauksiin, markkinointiin ja liikkeenjohdon ongelmiin liittyvät tutkimukset ja kehittämistoimenpiteet. Määrärahaa saa käyttää myös tulos-, seuranta- ja vaikuttavuusarviointien tekemiseen, matkailua sekä pienen ja keski-suuren yritystoiminnan kehittämistä koskeviin tutkimuksiin ja kilpailu- sekä kuluttajatutkimustoimintaan, elintarvikeselvityksiin, julkaisumeno-

jen maksamiseen ja tutkimusten ohjaamisesta sekä johtamisesta aiheutuvien matka- ym. menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös teollisuuspoliittisista tutkimuksista, kehittämishankkeista ja selvityksistä aiheutuviin palkkaus- ja palkkiomenoihin, koti- ja ulkomaan matkoihin, julkaisu- ja tiedotusmenoihin sekä muihin vastaaviin toimintamenoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 24 henkilötövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen.

66. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 315 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien kulutus- ja palkkausmenojen maksamiseen.

92. *Korvaus valtion ydinjätehuoltorahastolle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 67 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ydinenergiain (990/87) 52 §:n mukaisen korvauksen maksamiseen valtion ydinjätehuoltorahastolle.

02. KTM yrityspalvelun piiritoimistot

21. *Toimintamenot (osa EU) (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös piiritoimistojen järjestämästä alueellisten yrityspalveluyksiköiden pk-yrityksille tarkoitettusta yhteispuvelutoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuk-

sien maksamiseen valtion osalta. Määrarahasta on varattu 2 700 000 mk EU:n aluekehitysrahaston ja 500 000 mk sosiaalirahaston hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Määrärahaa saa myös käyttää yrityspalvelun piiritoimistojen euroneuvontakeskusten kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös 1.9.1997 perustettavien työvoima- ja elinkeinokeskusten käynnistämisen valmistelusta aiheutuvien palkkaus- ja muiden toimintamenojen sekä 1.3.1997 lukien perustettavien johtajien viroista aiheutuvien palkkausmenojen maksamiseen. Työvoima- ja elinkeinokeskukset saavat käyttää määrärahaa toimintamenoihin 1.9.1997 lukien.

03. Työvoima- ja elinkeinokeskukset

21. *Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 32 965 000 mk.

Keskuksiin voidaan perustaa 1.3.1997 lukien 15 johtajan virkaa (A 30).

Määrärahaa saa käyttää kotitalouksien työllistämismahdollisuuksien parantamiseksi myönnettävään hyvitykseen, kokeilujärjestelmän hallintokustannuksiin sekä kokeilun seurannasta aiheutuviin menoihin.

61. *Kotitalouksien työllistämismahdollisuuksien tukeminen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 25 000 000 mk.

27. Kuluttajavirasto

21. *Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 25 400 000 mk.

Määrarahasta saa käyttää kuluttajalehdestä aiheutuvan maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen enintään 1 100 000 mk.

50. *Valtionavustus kuluttajajärjestöille*

Momentille myönnetään 4 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena kuluttajajärjestöjen ja Työtehoseura ry:n kotitalousosaston tukemiseen kuluttajaviraston määrittämistä toiminnoista aiheutuviin menoihin.

28. Kuluttajavalituslautakunta

21. *Toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 5 745 000 mk.

29. Kilpailuvirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 16 600 000 mk.

30. Elintarvikevirasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 10 200 000 mk.

31. Kuluttaja-asiamiehen toimisto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 7 000 000 mk.

32. Patentti- ja rekisterihallitus

22. <i>Yhdistysrekisterin toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	Momentille myönnetään nettomäärärahaa 6 200 000 mk.
---	---

33. Kuluttajatutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 9 400 000 mk.

38. Mittatekniikan keskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 800 000 mk.

23. *Kansallisen mittanormaalijärjestelmän kehittäminen ja EU:n standardit, mittaukset ja testausohjelma* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää mittayksiköistä ja mittanormaalijärjestelmästä annetun lain (1156/93) mukaisesti kansallisen mittanormaalijärjestelmän yleisestä toteuttamisesta, kansallisten mittanormaallaboratorioiden toiminnan ohjauksesta, kehittämisestä ja hallinnoinnista,

mittatekniikan edistämisestä sekä EU:n standardeja, mittauksia ja testauksia koskevaan ohjelmaan liittyvistä tutkimuksista, selvityksistä ja kehittämishankkeista aiheutuviin palkkaus- ja palkkiomenoihin, koti- ja ulkomaanmatkoihin, julkaisu-, koulutus- ja tiedotusmenoihin, asiantuntijapalveluihin, laitehankintamenoihin sekä muihin mainituista toiminnoista aiheutuviin toimintamenoihin. Määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen. Henkilötyövuosia saa käyttää myös akkreditointipalvelujen tuottamiseen, akkreditoinnin, teknisen infrastruktuurin ja niihin liittyvän toiminnan tiedotus-opastus-, koulutus- ja kehittämistoimintaan.

39. Teknillinen tarkastuskeskus

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Teknillisen tarkastuskeskuksen tehtävänä on tuottaa tarkastus-, mittaus-, sertifiointi- ja testauspalveluja, joiden avulla teollisuus ja kauppa voivat osoittaa tuotteidensa tai toimintansa luotettavuuden ja vaatimustenmukaisuuden.

Teknillinen tarkastuskeskus huolehtii tehtäviinsä kuuluvien palvelujen tarkoituksenmukaisesta tarjonnasta ja niiden teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta edistävistä kehittämisestä liiketoiminnan edellytysten mukaisesti ottaen huomioon asiakkaiden ja koko yhteiskunnan tarpeet.

2. Investointien enimmäismäärä ja tärkeimmät kohteet

Teknillisen tarkastuskeskuksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 1997 enintään 3 milj. mk. Lisäksi Teknillinen tarkastuskeskus saa tehdä vuonna 1997 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina yhteensä enintään 5 milj. mk.

Tärkeimmät investointikohteet ovat atk-laitteisto sekä tarkastus-, mittaus- ja testaustoiminnan laitteet.

3. Lainanotto

Teknillinen tarkastuskeskus oikeutetaan otamaan valtion liikelaitoksista annetun lain (627/87) 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua lainaa enintään 5 milj. mk.

40. Geologian tutkimuskeskus

21. (32.40.21 ja 28) *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 202 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitusta varten.

41. Turvatekniikan keskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 62 300 000 mk.

42. Valtion teknillinen tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 323 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitusta varten.

44. Teknologian kehittämiskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 100 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoitukseen.

23. *Soveltava tekninen tutkimus (osa EU) (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 572 000 000 mk.

Myöntämisvaltuutta ja määrärahaa saa käyttää sellaisten soveltavan teknisen tutkimuksen

hankkeiden rahoitukseen, jotka kohottavat tai ylläpitävät teknologian tasoa ja jotka palvelevat teollisuuden kansainvälisen kilpailukyyn parantamista.

Rahoitusta saa käyttää:

- korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja muiden julkisten soveltavan tutkimuksen yksiköiden kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin

- kansainvälisen yhteistyön ohjelmien ja hankkeiden osallistumismaksuihin

- julkisten laitosten uutuustuotteiden hankinnan tukemiseen kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti

- tilaustutkimusten, selvitysten, asiantuntija-, arviointi- ja tiedotuspalveluiden ostamiseen

- yritysten kehityshankkeiden esiselvitysten rahoitukseen

- EU:n hyväksymiin tutkimushankkeisiin

- korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten hankkeisiin, joiden tavoitteena on erityisesti osaamisen tukeminen työllistämällä vastavalmistuneita

- EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansalliseen rahoitusosuuteen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansalliseen rahoitusosuuteen valtion osalta.

Määrärahaa on varattu 25 000 000 mk EU:n rakennerahastoista osarahoitettavien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten, josta aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 20 000 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus 5 000 000 mk.

Vuonna 1997 sitoumuksia saa hyväksyä enintään 630 000 000 mk, josta EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansalliseen rahoitukseen on varattu 25 000 000 mk.

Määrärahaa osa on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

40. Tuotekehitysavustukset (osa EU) (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 782 000 000 mk.

Myöntämisvaltuutta ja määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston päätöksen mukaisesti avustuksiin yrityksille ja yhteisöille teknologiseen tutkimukseen ja kehitykseen, jonka tavoitteena on edistää kansainvälisesti kilpailukykyisten tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä.

Tuotekehitysavustuksilla edistetään teollisuus-

den tuotantorakenteen ja yritysten tuotevalikoiman kehittämistä kansainvälisen kilpailun ja markkinoiden edellyttämällä tavalla sekä tuetaan yritysten uuden teknologian kehittämistä ja hyödyntämistä. Avustuksilla tuetaan myös energiatalouden, ympäristötekniikan ja terveydenhuollon kehittämiseen liittyvien teknologioiden kehitystä ja liiketaloudellista hyödyntämistä. Tuotekehitysavustuksella kannustetaan yrityksiä yhteisiin teknologiahankkeisiin ja -ohjelmiin, joiden avulla pyritään nopeuttamaan kehitystä ja tehostamaan resurssien käyttöä ja saamaan sekä suuret että pienet yritykset mukaan teknologian mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Avustuksia myönnettäessä otetaan huomioon erityisesti hankkeiden vaativuus, uuden teknologian hyväksikäyttö hankkeiden alkuvaiheissa sekä pienen ja keskisuuren teollisuuden erityistarpeet. Avustuksia myönnetään ensisijassa pitkäjänteiseen tutkimukseen ja kehitykseen hankkeen alkuvaiheissa.

Avustuksia saa myöntää

- yritysten ja yhteisöjen teknologisiin tutkimus- ja kehityshankkeisiin ja niiden kaupallistamiseen

- yritysten ja yhteisöjen teknologiaohjelmiin

- pienille ja keskisuurille yrityksille teknologiahankintoihin ja teollisoikeuksien hankkimiseen tutkimus- ja kehityshankkeen osana

- EU:n hyväksymiin tutkimushankkeisiin

- EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansalliseen rahoitusosuuteen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansalliseen rahoitusosuuteen valtion osalta.

Määrärahaa on varattu 25 000 000 mk EU:n rakennerahastoista osarahoitettavien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten, josta aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 20 000 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 5 000 000 mk.

Vuonna 1997 avustuksia saa myöntää 650 000 000 mk, josta EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansalliseen rahoitukseen on varattu 35 000 000 mk.

Määrärahaa osa on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

83. Tuotekehityslainat (osa EU) (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 203 000 000 mk.

Myöntämisvaltuutta ja määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston päätöksen mukaisesti lainoihin yrityksille ja yhteisöille teknologiseen kehitystyöhön, jonka tavoitteena on edistää kansainvälisesti kilpailukykyisten tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja parantamista.

Tuotekehityslainoilla tuetaan korkeaan ja kilpailukykyiseen teknologiseen tasoon tähtääviä teollisia tuotekehityshankkeita, joiden toteuttamiseen liittyy teknisiä riskejä. Erityistä huomiota kiinnitetään uuden teknologian hyödyntämiseen ja energiatalouden, ympäristötekniikan ja terveydenhoidon kehittämiseen liittyvien teknologioiden kehitykseen ja liiketaloudelliseen hyödyntämiseen. Lainoja myönnetään ensisijaisesti konkreettiseen tuotekehitykseen ja tuotteistamiseen. Lainat voidaan myöntää vakuutta vaatimatta. Lainat voidaan myöntää

ehdollisina siten, että mikäli kehitystyö ei johda taloudellisesti hyödynnettävään tulokseen, teknologian kehittämiskeskuksen johtokunnalla on lainan saajan hakemuksesta oikeus jättää laina kokonaan tai osittain takaisin perimättä.

Lainoja saa myöntää:

— yritysten ja yhteisöjen teknologisiin kehityshankkeisiin ja niiden kaupallistamiseen

— yritysten ja yhteisöjen teknologiaohjelmiin

— pienille ja keskisuurille yrityksille teknologiahankintoihin tutkimus- ja tuotekehityshankkeen osana

— korkean teknologian tuotantotekniikoiden ja -prosessien kehittämiseen ja kokeilemiseen pilottikoossa tai laitospittakavassa

— EU:n hyväksymiin tutkimushankkeisiin.

Vuonna 1997 uusia lainoja saa myöntää enintään 250 000 000 mk.

49. Kera Oy

42. *Korkotuki Kera Oy:lle* (arviomääräraha) Momentille myönnetään 221 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yhtiön toiminnan rahoittamiseen myönnettävään korkotukeen Kera Oy:stä annetun lain nojalla annettujen sitoumusten mukaisesti.

Määrärahaa saa myös käyttää Kera Oy:n vuosina 1972—1981 kunnille ja teollisuuskylille myöntämiin lainoihin sisältyvän korkotuen korvaamiseen yhtiölle Kera Oy:stä annetun lain (65/71) mukaisesti.

Kera Oy:stä annetun lain puitteissa Kera Oy voi suunnata määrärahaa Euroopan aluekehitysrahastosta, Euroopan sosiaalirahastosta sekä Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta rahoitettaviin ohjelmiin sisältyvien hankkeiden ja toimenpiteiden kotimaisten rahoitusosuuksien maksamiseen.

Määrarahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

Uusia korkotukilainoja Kera Oy saa myöntää vuonna 1997 investointien ja käyttöpääoman rahoittamiseen yhteensä enintään 1 200 000 000 mk. Lisäksi Kera Oy saa myöntää uusia erityislainoja enintään 400 000 000 mk, josta 50 000 000 mk naisyrittäjälainoja.

43. *Luotto- ja kurssitappioiden korvaaminen* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 115 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yhtiön luotonanto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden sekä ulkomaisten luottojen kurssitappioiden korvaamiseen yhtiölle.

Määrarahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

50. Teollisuuden edistäminen

24. *Teollisuuden edistämistä palveleva tutkimus- ja kehitystyö* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 110 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön tavoitteiden mukaisesti kansainväliseen teknistaloudelliseen yhteistyöhön, po-

laaritoimintaan, kansainvälisten järjestöjen osallistumismaksuihin ja muuhun teollisuuden kansainvälistymisen edistämiseen, standardisoinnin ja tarkastus-, testaus- ja turvallisuustekniikan sekä näitä koskevien palvelujen kehittämiseen, malminetsintään ja esiintymien hyödyntämiseen

sekä muuhun teollisuuden edistämiseen ja teollisuuspolitiikkaan liittyvistä tutkimuksista, kehittämisshankkeista ja selvityksistä aiheutuviin palkkaus- ja palkkiomenoihin, koti- ja ulkomaanmatkoihin, julkaisu-, koulutus- ja tiedotusmenoihin, laite- ja ohjelmistohankintamenoihin sekä muihin mainituista toiminnoista aiheutuviin vastaaviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös kauppa- ja teollisuusministeriön tavoitteiden mukaisesti kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten ja muiden yhteistyöorganisaatioiden kanssa kahden- ja monenkeskisesti valmisteltavista ja toteutettavista hankkeista aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös kehityspankkien projekti- ja rahoitusneuvonnan sekä EU-hankeneuvonnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 26 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen.

41. *Avustukset teollisuuden edistämiseen ja alan yhteisöille* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 33 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen taitotiedon, testaus-, tarkastus- ja turvallisuustoiminnan edistämishankkeisiin, standardisointitoiminnan tukemiseen sekä keksintötoiminnan tukemiseen ja sen edistämisen hallintomenoihin. Määrärahaa saa käyttää myös avustusten maksamiseen kansainvälisten teknistaloudellisten yhteistyöhankkeiden suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi sekä yritysten ja yhteisöjen kansainvälisen yhteistyön edellytyksiä parantaviin hankkeisiin kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti.

42. *Tuki elintarviketeollisuuden investointeihin ja tuotantorakenteen sopeuttamiseen (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 100 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston ohjausosastosta rahoitettaviin ohjelmiin sisältyvien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 46 500 000 mk kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös pelkästään kansallisista varoista tuettaviin elintarviketeollisuuden rakennesopeutusinvestointeihin ja kehittämisshankkeisiin valtioneuvoston tarkemmin päättämien ehtojen mukaisesti.

46. *Avustus telakkateollisuuden kilpailuedellytysten turvaamiseksi* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 170 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen suomalaisille telakkayhtiöille vuosina 1996—1997 tehtävien uusien aluksien rakentamiseen ja alusten peruskorjauksiin liittyvien sopimusten johdosta. Uusia avustuksia saa myöntää siten, että sopimusten yhteenlaskettu arvo vuosina 1996—1997 on enintään 6 000 000 000 mk. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että sopimus on vuosina 1996 ja 1997 hyväksytty tämän avustuksen piiriin. Avustusta saa myöntää enintään Euroopan unionin komission päättämän prosenttimäärän aluksen tai peruskorjauksen sopimushinnasta.

60. *Siirrot valtioneuvoston rahastoon ja vientita-kuukorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 400 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Valtioneuvoston rahastosta annetun lain (111/89) ja vientitakuulain (479/62) perusteella myönnettyjen takuiden aiheuttamiin korvausmenoihin. Määrärahaa saa käyttää myös valtioneuvoston toimintaa koskevien lakien (375/63, 573/72 ja 609/73) nojalla valtioneuvoston toiminnassa annettujen takaussitoumusten ja perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi annetun lain (651/85), riskipääomatakuulain (594/92) sekä valtion vakauttamistakauksista annetun lain (529/93) perusteella myönnettyjen takuiden ja takausten aiheuttamien korvausmenojen maksamiseen.

95. *Maanomistajien osuus puolustusmaksuista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 80 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kaivoslain (503/65) perusteella maan omistajille suoritettavien puolustusmaksujen osuuksien maksamiseen.

51. Yritystoiminnan investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen

48. *Alueellinen kuljetustuki* (arviomääräraha) Momentille myönnetään 24 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain (954/81) sekä saaristokuljetusten tukemisesta annetun valtioneuvoston päätöksen (331/82) mukaisen kuljetustuen maksamiseen pk-yrityksille. Määrärahasta saa käyttää enintään 600 000 mk saariston kuljetustuen maksamiseen.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

49. *Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 400 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yritystuesta annetun lain (1136/93) mukaisten tukien ja sitä edeltäneen yritystoiminnan aluetuesta annetun lain (1297/88) ja vastaavien aikaisempien lakien mukaisten investointi-, käynnistys- ja kehittämisavustuksien sekä valtioneuvoston pienyritystuesta antaman päätöksen (177/88) ja yrityspalveluyrityksien siirtymistuesta antaman päätöksen (126/89) mukaisten tukien sekä kauppa- ja teollisuusministeriön pienyritysten perustamisen edistämiseksi myönnettävästä tuesta antaman päätöksen (145/89) mukaisten tukien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitus-

osuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 200 000 000 mk näiden hankkeiden kansallista maksuosuutta varten. Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU-rahoitustarkastuksen mahdollisesti aiheuttaman takaisinperinnän maksamiseen yrityshankkeessa, jossa EU-menettely poikkeaa kansallisesta ja se ei ollut tiedossa varsinaista maksupäätöstä tehtäessä.

Kehitysalueen investointitukea, pienyritystukea, pk-yritysten kehittämistukea ja yritysten toimintaympäristötukea saa myöntää vuonna 1997 300 000 000 mk, josta 250 000 000 mk on varattu kansallisen osuutena EU:n aluekehitysrahaston rahoittamiin hankkeisiin.

Valtioneuvosto päättää kunkin tukimuodon osuuksista.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

50. *Korkotuki pk-yritysten investointeihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää pienten ja keskisuuren yritysten investointien korkotukilainoista annetun lain (538/92) nojalla hyväksyttävistä korkotukilainoista aiheutuvan korkotuen maksamiseen.

52. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan kehittäminen

24. *Kehittämispalvelut pienille ja keskisuurille yrityksille (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 52 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistojen järjestämistä yrittäjäkoulutustilaisuuksista aiheutuvien palkkojen, palkkioiden sekä oppimateriaali-, matka- ja muiden menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös alueelliseen elinkeinojen kehittämiseen ja yrittäjyyden edistämiseen liittyvistä hankkeista, yritys yhteistyöhankkeista, toimialakohtaisen neuvonnan ja tiedonvälityspalvelun järjestämisestä sekä yritysneuvonnan asiantuntijapalveluiden ostamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös piiritoimisto-

jen järjestämisen yrittäjäkoulutuksen sekä yrityksille tarkoitettujen yleisten ja toimialakohtaisten neuvonta-, koulutus- ja konsultointipalvelujen kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä yritysten henkilöstölle tarkoitettujen koulutuspalvelujen ja yritysneuvontaa suorittaville henkilöille tarkoitettujen koulutuspalveluiden ostamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n sosiaalirahastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös julkisten yhteisöjen hankkeiden rahoittamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n yhteisöaloitteiden ja pilottihankkeiden kansallisen ra-

hoitusosuuden maksamiseen. Määrärahasta on varattu 32 000 000 mk EU:n osarahoittamien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Määrärahaa saa käyttää enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Määrärahalla alennetaan neuvonta-, koulutus-, konsultointi- ja muista kehittämispalveluista perittäviä maksuja.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

40. *Valtionavustus pk-yritysten kehittämispalvelutoimintaan ja alan yhteisöille (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 19 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen maksamiseen pienen ja keskisuuren yritystoiminnan edistämisyhteisöille. Yhteisöille myönnettävien avustusten edellytyksenä on, että tulokset ovat käytettyyn rahamäärään nähden merkittävät. Avustukset myönnetään kauppa- ja teollisuusministeriön määrittelemistä toimin-

noista aiheutuviin valtionavustuksen piiriin hyväksyttäviin menoihin. Määrärahaa saa myös käyttää valtioneuvoston päätöksen (143/86) mukaisesti valtionavustuksen maksamiseen pk-yrityksille tarkoitettujen palvelujen kehittämiseen sekä alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin. Määrärahaa saa käyttää myös sellaisen kehittämiskoulutuksen hankintaan pk-yrityksille, johon osallistuu teknisen tai taloudellisen koulutuksen saaneita työttömiä.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää EU:n sosiaalirahastosta rahoitettavien ohjelmien sisältämien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös julkisten yhteisöjen hankkeiden rahoittamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n yhteisöaloitteiden ja pilottihankkeiden kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen. Määrärahasta on varattu 11 000 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

55. Energiatalous

21. *Eräät energiatalouden tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatoiminnan menot (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 24 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti energiapolitiikan valmisteluun liittyvistä tutkimuksista ja selvityksistä aiheutuvien menojen, ydinenergiaa koskevan tutkimus-, suunnittelu- ja valvontatoiminnan menojen sekä kansainvälisiin tutkimuksiin ja selvityksiin osallistumisesta aiheutuvien menojen sekä niihin liittyvien laitteistojen hankintamenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimusten osarahoitukseen.

27. *Energiansäästön ja energian tehokkaan käytön edistäminen ja energiatiedotus (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 9 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti energiansäästöön, energian tehokkaaseen käyttöön, uusiutuvan energian käyttöön ja tuotantoon liittyvästä informaatiotoiminnasta,

uuden säästötekniikan markkinoiden edistämisestä sekä muusta energia-alan tiedottamisesta ja tietohuollon järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien hankkeiden osarahoitukseen.

40. *Energiatuki (osa EU) (arviomääräraha)*
Momentille myönnetään 145 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston energiatuen myöntämistä koskevan päätöksen (45/96) mukaisesti energiansäästöä, energian käytön tehostamista ja uusiutuvan energian käyttöä edistävien sekä energian tuotannon ja käytön ympäristöhaittoja vähentävien ja energihuollon varmuutta ja monipuolisuutta muutoin edistävien investointi- ja kehittämishankkeiden tukemiseen. Energiatukea annetaan yrityksille ja yhteisöille. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen lähialueilla toteutettavien hankkeiden tukemiseen. Määrärahaa saa käyttää myös energia-avustuksia koskevan lain (1607/91) ja kotimaisten energialähteiden käytön, energiansäästön ja uuden energiantuotantoteknologian käyttöönoton edistämisestä an-

netun lain (1137/88) nojalla aiemmin myönnettyjen avustusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia ohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita, yhteisöaloitteita ja muita EU-hankkeita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 11 000 000 mk kansallista rahoitusosuutta varten.

Vuonna 1997 annettavien avustussitoumusten enimmäismäärä on yhteensä 60 000 000 mk, josta on varattu 12 000 000 mk kansallisenä osuutena EU:n aluekehitysrahaston rahoittamiin hankkeisiin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

45. *Energiainvestointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 400 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista

annetun lain 2 §:n mukaisten korkotukilainojen korkotuen maksamiseen. Vuonna 1997 ei uusia korkotukilainoja hyväksytä.

Korkohyvityksen määrä on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana 4 prosenttia korkotukilainan määrästä ja lainavuosien 5—8 aikana 2 prosenttia korkotukilainan määrästä. Erityistä syistä voi korkotukilainan korkohyvityksen määrä olla neljän ensimmäisen lainavuoden aikana enintään 6 prosenttia korkotukilainan määrästä ja lainavuosien 5—8 aikana enintään 4 prosenttia korkotukilainan määrästä. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkotukea ei makseta.

50. *Eräät energiataloudelliset avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistamien perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen järjestöille ja yhteisöille energiapolitiikan tavoitteita tukevaan toimintaan.

56. Sähkömarkkinakeskus

21. (32.01.23) *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sellaisista Sähkömarkkinakeskukselle määrätyistä tehtävistä aiheutuviin menoihin, joita ei kateta valvonta- ja lupamaksuilla.

61. Kotimaankaupan edistäminen

40. *Korkotuki haja-asutusalueiden vähittäiskaupan investointeihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää haja-asutusalueiden

vähittäiskaupan rahoituksesta annetun lain (1086/74) mukaisesti hyväksytyistä korkotukilainoista aiheutuvan korkotuen maksamiseen. Uusia korkotukiluottoja ei enää hyväksytä.

80. Matkailun edistämiskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 78 530 000 mk.

88. *Muut finanssisijoitukset*

Momentille myönnetään 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Matkailuviestintä Comma Finland Oy:n osakkeiden lunastamiseksi valtiolle.

85. Ulkomaankaupan edistäminen

40. Yritysten kansainvälistyminen (osa EU) (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 173 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ensisijaisesti pienten ja keskisuurten yritysten kansainvälistymisen edistämiseen. Määrärahaa voidaan lisäksi käyttää ulkomaankauppaa edistävien järjestöjen sekä muiden tahojen toteuttamiin toimialakohdaisiin kansainvälistymishankkeisiin. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia ohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 30 000 000 mk aluekehitysrahaston ja 5 000 000 mk sosiaalirahaston kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös maailmannäyttelyiden, niin Lissabonin vuoden 1998 kuin Hannoverin vuoden 2000 näyttelyiden, järjestämisestä aiheutuviin kuluihin.

Määrärahaa saa käyttää myös hankeviennin tarjoustoimintaa koskevien hankkeiden ehdolliseen rahoittamiseen sekä valtakunnallisesti merkittäviin matkailuhankkeisiin. Määrärahaa voidaan lisäksi käyttää elintarviketeollisuuden sekä sitä lähellä olevien toimialojen sopeuttamiseen EU:n jäsenyyteen siirtymäkauden aikana.

Uusia avustuksia saa myöntää vuonna 1997 180 000 000 mk, josta 30 000 000 mk on varattu EU:n aluekehitysrahaston hankkeisiin ja 6 000 000 mk EU:n sosiaalirahaston hankkeisiin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

41. (32.85.41 ja 45) *Avustus ulkomaankauppaa edistäville järjestöille ja Suomen Ulkomaankaupaliitto ry:lle*

Momentille myönnetään 173 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaankauppaa edistävien järjestöjen teollisille vientiyrityksille tarjoamien monipuolisten kansainvälistymistä tukevien ja kehittävien palveluiden tuottamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen Ulkomaankaupaliiton valtionavun perusteista annetun valtioneuvoston päätöksen (VNp 1288/94) mukaisiin yleistoiminnan sekä neuvonta- ja kansainvälistymispalveluiden menoihin. Kauppa- ja teollisuusministeriö sopii erikseen kunkin järjestön kanssa käytävissä tulosneuvotteluissa toiminnalle asetettavista tavoitteista sekä toiminnalla saavutettavista tuloksista.

47. *Korkotuki Suomen Vientiluotto Oy:lle* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää alustoimitusten rahoitukseen myönnettävistä korkotukilainoista annetun lain (1093/85) ja alustoimitusten rahoitukseen myönnettävästä korkotuesta annetun lain (1173/90) sekä Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttakurssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain (1364/89) mukaisen korkotuen, valuuttakurssitappioiden ja takauksista syntyneiden tappioiden korvaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

48. *Korkotuki OECD-ehtoisten vientiluottoille* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää OECD-ehtoisten vientiluottojen myöntämisestä säädettyä lain mukaisen korkotuen maksamiseen. Määrärahaa voidaan lisäksi käyttää OECD-ehtoisten vientiluottojen korontasausjärjestelmän hallinnointia varten perustettavalle osakeyhtiölle maksettavan hallinnointipalkkion suorittamiseen.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriöön perustetaan 1.4.1997 lukien työsuojeluosasto, johon siirretään työministeriön työsuojeluosastolle kuuluneet tehtävät, niitä hoitanut vastaava henkilöstö ja määrärahat.

21. *Toimintamenot (osa EU)* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 175 438 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan järjestämiseen ja veteraanipäivän historiikin sekä lääkinnällisen pelastustoimen ja poikkeusolojen valmiudesta sekä näihin liittyvien laitteiden ja kalusteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitys- ja sosiaalirahastoista rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta

sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 17 730 000 mk EU:n rakennerahastoista osarahoitettavien hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten, josta aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 2 900 000 mk ja sosiaalirahastosta rahoitettavien hankkeiden osuus on 14 830 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

Määrärahasta saa käyttää enintään 1 200 000 mk työterveydenhuollon koulutuksesta ja työterveyshenkilöstön kehittämiseen liittyvien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

02. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 112 910 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös sosiaali- ja terveydenhuollon tilastotietokannan käytöstä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä alkoholitutkimussäätiölle suoritettavan valtionavus-

tuksen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen enintään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

03. Työttömyysturvalautakunta

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 699 000 mk.

04. Tarkastuslautakunta

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 8 271 000 mk.

06. Terveystieteiden tutkimuskeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 10 100 000 mk.

07. Työterveyslaitos

50. *Valtionapu Työterveyslaitoksen menoihin* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 176 500 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain

(159/78) 3 §:n nojalla Työterveyslaitoksen toiminnasta aiheutuviin menoihin suoritettavan valtionavun maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

08. Kansanterveyslaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa 144 700 000 mk.

Ylijohtajan (A 31) virka muutetaan pääjohtajan (A 31) viraksi.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen.

26. *Rokotteiden hankinta* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 27 078 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää tartuntatautilain

(583/86) 25 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen sekä Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksun suorittamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta välistysoimintaan aiheutuvien menojen maksamiseen.

09. Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 22 330 000 mk.

10. Säteilyturvakeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
80 850 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymistä tutkimus- ja kehittämishankkeista aiheutuviin menoihin.

Säteilyturvakeskus voi tehdä ydinenergia-alan yhteistyösopimuksia, joista aiheutuu valtiolle menoja enintään 1 000 000 mk.

11. Lääkelaitos

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
8 217 000 mk.

12. Valtion koulukodit

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
8 373 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös perhekotitoiminnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden menojen maksamiseen.

13. Työsuojelun piirihallinto

Työsuojelun piirihallinto tehtävineen siirretään sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle 1.4.1997 lukien.

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
80 439 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös ulkomailla olevien suomalaisten alusten tarkastustoiminnan ja työsuojelun valvonnasta annetun lain (131/73) 15 §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

14. Valtion mielisairaalat

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
9 020 000 mk.

15. Perhekustannusten tasaus

51. *Äitiysavustus* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 58 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää äitiysavustuslain (477/93) mukaisten äitiysavustusten maksamiseen. Määrärahasta maksetaan myös äitiyspakauksista menevä arvonlisävero ja yleiskulut.

52. *Lapsilisät* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 8 337 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää lapsilisälain (796/92) mukaisten lapsilisien maksamiseen.

16. Yleinen perhe-eläke

50. *Yleinen perhe-eläke* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 248 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää perhe-eläkelain (38/69) mukaisten eläkkeiden maksamiseen.

17. Työttömyysturva

50. *Valtionosuus työttömyyskassoille* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 4 710 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää työttömyyskassalain (603/84) mukaisen valtionosuuden maksamiseen työttömyyskassoille.

51. *Työttömyysturvalain mukainen perusturva* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 1 050 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvalain (602/84) mukaisen perusturvan maksamiseen.

52. *Koulutusajan toimeentulon turvaaminen* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 300 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää työttömyysturvajärjestelmään liittyvän koulutusajan toimeentulon turvaamiseen.

18. Sairausvakuutus

60. *Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 10 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää sairausvakuutuslain (364/63), Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain (610/91) ja kun-

toutusrahallain (611/91) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen. Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain mukaisen harkinnanvaraisen kuntoutuksen kustannuksiin saa käyttää sairausvakuutusrahaston varoista enintään 426 000 000 mk.

19. Eläkevakuutus

50. *Valtion osuus merimieseläkekassan menoista* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 140 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää merimieseläkelain (72/56) 4 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

51. *Valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)
Momentille myönnetään 2 050 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 13 §:n ja sukupolvenvaihi-

doseläkkeestä annetun lain (1317/90) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

52. *Valtion osuus yrittäjien eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 490 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää yrittäjien eläkelain (468/69) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

60. *Valtion osuus kansaneläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 599 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansaneläkelain (347/56) 59 §:n ja 62 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen ja lapsen hoitotuesta annetun lain (444/69), vammaistuesta annetun lain (124/88) sekä eläkkeensaajien asumistuesta annetun lain (591/78) mukaisten etuuksien maksamiseen.

20. Tapaturmavakuutus

53. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 87 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjien

tapaturmavakuutuslain (1026/81) 15 §:n ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuunajan korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/91) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

21. Rintamaveteraaniseläkkeet

52. *Rintamasotilaseläkkeet ja asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 900 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rintamasotilaseläkelain (119/77) nojalla suoritettavien eläkkeiden, eläkkeensaajien asumistukilain (591/78) nojalla rintamasotilaseläkkeisiin suoritettavien asumistukien sekä ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/88) mukaisen rintamalisän maksamiseen.

53. *Rintamaveteraanien varhaiseläke* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rintamaveteraanien varhaiseläkelain (13/82) nojalla suoritettavien varhaiseläkkeiden maksamiseen.

22. Sotilasvammakorvaukset ja eräät kuntoutustoiminnan menot

50. *Sotilasvammakorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 755 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotilasvammalain (404/48) ja muiden siihen liittyvien lakien nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen.

55. *Valtion korvaus sotainvalidien laitosten käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotainvalidien kun-

toutus- ja hoitolaitosten käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

56. *Valtionapu sotainvalidien puolisoiden kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 12 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotainvalidien puolisoiden ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien sekä sotaleskien kuntoutustoimintamenojen maksamiseen sosiaali- ja terve-

ysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Käyttösuunnitelma:	mk
Sotainvalidien puolisoiden ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien kuntoutustoiminta	10 700 000
Sotaleskien kuntoutustoiminta	1 400 000
Yhteensä	12 100 000

57. *Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveysministeriön määräämin perustein rintama-avus-

tuksen maksamiseen eräille vaikeissa olosuhteissa Virossa ja muualla entisen Neuvostoliiton alueella eläville, Suomen puolustusvoimissa vuosien 1939—1945 sotiin osallistuneille ulkomalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille.

Määrärahaa saa käyttää myös avustusten maksamisesta aiheutuviin menoihin.

59. *Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/88) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimusmenojen maksamiseen.

23. Muu sodista kärsineiden turva

30. *Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotasiirtolaisten yhteiskunnallisesta huollosta annetun lain (423/40) 6 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion kor-

vauksen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää Maikkulan vanhainkodista eri laitoksiin hoidettavaksi siirrettyjen huollettavien huolto- ja hoitokustannusten korvaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

28. Muu toimeentuloturva

Mikäli momentin 33.28.30 määrärahoja jää käyttämättä, saadaan säästynyt osa kyseisen momentin määrärahasta käyttää momentin 34.07.30 vastaaviin menoihin.

30. *Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden Suomeen

muuttavien henkilöiden toimeentulotuen kustannusten sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannusten korvaamiseen kunnille valtioneuvoston määräämin perustein.

50. *Sotilasavustus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 52 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää sotilasavustuslain (781/93) mukaisten sotilasavustusten maksamiseen.

29. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto

Mikäli momentin 33.29.61 määrärahoja jää käyttämättä, saadaan säästynyt osa kyseisen momentin määrärahasta käyttää momentin 34.07.61 vastaaviin menoihin.

61. *Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää pakolaisten ja tur-

vapaikanhakijoiden vastaanotosta aiheutuvien menojen maksamiseen valtioneuvoston määräämin perustein. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pakolaisten maahantulomatkojen järjestämistä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista sekä koulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnassa työskentelevien henkilöiden palkkausmenojen ja muiden toimintamenojen maksamiseen sekä vastaanotto-toimintaa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämiseen. Lisäksi määrärahaa saa

käyttää pakolaisten oman kulttuurin tukemisesta sekä vastaanoton toteuttamiseksi erityis-tilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 1 000 000 mk turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeus-apupalvelujen hankkimiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään 129 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Vuoden 1997 pakolaiskiintiö on noin 500 henkilöä.

32. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

30. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 548 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (733/92) ja sen nojalla annetussa valtakunnallisessa suunnitelmassa hyväksytyjen käyttökustannusten valtionosuuksien maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kuntien valtionosuuslain mukaisten tasausten maksamiseen.

31. *Valtionosuus kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 421 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain ja sen nojalla annetun valtakunnallisen suunnitelman mukaisiin sosiaali- ja terveyspalvelujen perustamishankkeisiin suoritettavan valtionosuuden maksamiseen.

Vuonna 1997 saadaan vahvistaa kokonaiskustannuksiltaan vähintään 2 000 000 markan määräisiä perustamishankkeita sekä STVOL:n 21 §:n 2 momentissa tarkoitettuja hankkeita siten, että niiden valtionosuuteen oikeuttavat enimmäiskustannukset ovat yhteensä enintään 1 070 000 000 mk.

32. *Valtion korvaus yliopistollista sairaalaa ylläpitävälle sairaanhoitopiirille tutkimustoiminnan kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 360 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää erikoissairaanhoidon lain (1062/89) 47 §:n ja Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaasta annetun lain (1064/89) 7 §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion korvauksen maksamiseen.

33. *Valtion korvaus terveydenhuollon yksiköille lääkäreiden koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 389 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää erikoissairaanhoidon lain 47 §:n, Helsingin yliopistollisesta keskussairaalaasta annetun lain 7 §:n ja kansanterveyslain (66/72) 40 §:n mukaisen valtion korvauksen maksamiseen lääkärinkoulutukseen.

34. *Valtion korvaus kunnille mielentilatutkimuspotilaista sekä potilassiirroista aiheutuviin kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää mielenterveyslain (1116/90) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista kunnille ja kuntayhtymille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

36. (33.32.36 ja 37) *Valtionavustus eräiden sosiaali- ja terveyspalveluhankkeiden kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon hankkeiden rahoittamisesta

annetun lain (1113/85) nojalla pääkaupunkiseudun kunnille hankkeiden kustannuksiin suoritettavan valtionavustuksen ja koron maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös sosiaali- ja terveysministeriön osuuden maksamiseen Helsingin yliopiston terveystieteiden keskuskirjaston toimitilojen rakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

38. *Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen eräisiin käyttökustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 75 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien, kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/86) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain (677/82) ja sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain nojalla kunnille ennen vuotta 1993 aiheutuneisiin toimeentuloturvan kustannuksiin, lasten kotona tapahtuvan hoidon tukemiseen sekä osittaisen lasten kotihoidon tuen maksamiseen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä ympäristönsuojelun hallinnon käyttökustannuksiin suoritettavan valtionosuuden maksamiseen.

den maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ympäristönsuojelun hallinnon käyttökustannuksiin vuotta 1990 aikaisemmilta vuosilta suoritettavien valtionosuuksien loppuerien maksamiseen.

39. *Valtionosuuden loppuerät kunnille sosiaali- ja terveyspalvelujen eräisiin perustamiskustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 23 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sosiaali- ja terveydenhuollon lakien, kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain nojalla kunnille ennen vuotta 1993 aloitetuista sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä ympäristönsuojelun hallinnon perustamiskustannushankkeista aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtionosuuden maksamiseen.

Vuonna 1997 saadaan hyväksyä ennen vuotta 1990 hyväksytyjen perustamiskustannushankkeiden toteuttamisohjelmien muutoksia siten, että niiden kokonaiskustannusarviot ovat yhteensä enintään 30 000 000 mk.

53. Terveyskasvatus ja -valvonta

21. *Terveyskasvatus sekä päihteiden käytön ja tupakoinnin vähentäminen* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 32 850 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää terveystieteiden tutkimus- ja valistuksesta sekä toimenpiteistä tupakoinnin vähentämiseksi annetun lain (693/76) 27 §:ssä tarkoitettua toiminnasta ja raittiustyölain (828/82) 10 §:n 1 kohdan nojalla päihteiden käytöstä aiheutuvien haittojen ehkäisemistä tarkoittavasta toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää lyhytaikaisiin tehtäviin tarvittavan henkilökunnan palkkaamiseen.

23. *Terveysvalvonta* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää terveydensuojelulain

(763/94), elintarvikelain (361/95) ja geenitekniik-
kalain (377/95) edellyttämästä terveysvalvonnasta, terveysvalvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää lyhytaikaisiin tehtäviin tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen.

24. *Tartuntatautien valvonta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää tartuntatautien ehkäisyn ja valistustoiminnan, yllättävien epidemioiden selvittämisen ja seurannan sekä näiden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön aiheuttamien menojen maksamiseen.

57. Lomatoiminta

40. *Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 676 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) 23 §:n nojalla kunnille maatalousyrittäjien vuosiloma-, sijaisapu- ja viikkovapaatoiminnan käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

42. *Valtion korvaus pienyrittäjien vuosilomajärjestelmän kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää pienyrittäjän vuosilomarahasta annetun lain (408/77) 12 §:n nojalla

pienyrittäjien vuosilomatoiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. *Valtion korvaus Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille maatalousyrittäjien lomituspalvelujen hallintomenoihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 93 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain (2/85) nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

92. Raha-automaattiyhdistyksen tuoton käyttö

50. *Avustukset yksityisten sosiaali- ja terveysalan yhteisöjen kustannuksiin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 465 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää raha-automaattituestuksen (676/67) 29 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

59. *Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot*

Momentille myönnetään 165 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/88) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut menot

67. *Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten jär-

jestöjen jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääluokka 34 TYÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Työministeriö

Työministeriöön perustetaan osasto, johon 1.3.1997 lukien siirretään sosiaali- ja terveystyöministeriölle kuuluvat pakolaisasiat ja sen pakolaistoimistolle kuuluvat IVY- ja Baltian maiden alueiden paluumuuttoasiat näihin tehtäviin liittyvine määrärahoineen ja henkilötöyvuosiin.

20. *Kansallisen työelämän kehittämisohjelma ja tuottavuuden kehittäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansallisen työelämän kehittämisohjelman ja kansallisen tuottavuusohjelman eri kokeilu-, kehittämis- ja tutkimushankkeiden käynnistämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää molempien kehittämisohjelmien julkaisuista, erillisselvityksistä, asiantuntijapalkkioista, seminaarien järjestämisestä, koti- ja ulkomaisten yhteistyöverkostojen luomisesta sekä enintään neljää henkilötöyvuotta vastaavan henkilöstön palkkauksesta ja ohjelmien hallinnointiin osallistuvan väliaikaisen henkilöstön palkkauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 121 237 000 mk.

Luvun perusteluihin viitaten työministeriöön perustetaan 1.3.1997 lukien osastopäällikön virka (A 31).

61. *EU:n osallistuminen työvoima- ja sosiaalipolitiikkaan (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 676 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission kanssa vuosille 1995—1999 hyväksytyjen tavoitteiden 6, 2 (vuosille 1997—99), 3, 4 ja 5b koskevia ohjelmia sekä yhteisöaloitteita ja piltottiprojekteja toteuttavien valtion omien ja muiden hankkeiden rahoitukseen Euroopan sosiaalirahastosta maksettavana vuoden 1997 rahoitusosuutena. Määrärahaa saa käyttää myös teknisen avun ja Euroopan sosiaalirahaston ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan, enintään 90 henkilötöyvuotta vastaavan henkilöstön palkkaus-, matkustus- yms. menojen maksamiseen yhdessä momentin 34.06.61 ja muiden selvitysosassa mainittujen kansallisen osarahoituksen momenttien kanssa.

03. Työsuojejun piirihallinto

Mikäli momentin 34.03.21 määrärahoja jää käyttämättä, saadaan säästynyt osa kyseisen momentin määrärahoista käyttää momentin 33.13.21 vastaaviin menoihin.

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 440 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös ulkomailla olevien suomalaisten alusten tarkastustoiminnan ja työsuojejun valvonnasta annetun lain (131/73) 15 §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

06. Työvoimapolitiikan toimeenpano

Työllisyyslain (275/87) 19 §:n mukaisesti alueellisia työttömyyseroja tasataan siten, ettei minkään työssäkäyntialueen työttömyys ylitä vuositasolla 80 prosentilla maan keskimääräistä tasoa. Määrärahojen käyttö voidaan aloittaa tämän työttömyyden tason ylittymisen estämiseksi työssäkäyntialueen työttömyyden ylittäessä vuositasolla vähintään 60 prosentilla maan keskimääräisen tason.

Valtion omiin ja tukemiin investointihankkeisiin sijoitetaan pitkäaikaistyöttömiä 10 % hankkeen työvoimasta.

02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 080 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työllisyyslain mukaisten palkkausmenojen ja työllistämisestä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa. Määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös vakuutusten maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 30 000 000 mk työllisyyslain aluevelvoitteiden ja valtion työllistämispalvelun sekä muun työllistämisen toteuttamisesta aiheutuvien muiden kuin palkkausmenojen maksamiseen. Määrärahasta maksettavat palkat saavat olla enintään A 17 palkkausluokan mukaisia.

21. Työvoima-asiaain piiri- ja paikallishallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 589 677 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös 1.9.1997 lukien perustettavien työvoima- ja elinkeinokeskusten ja niiden työvoimaosastojen sekä työvoimaosastojen alaisten työvoimatoimistojen tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

25. Työvoimapalvelujen erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 330 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ammatinvalinnanohjaukseen liittyvien tukitoimenpiteiden korvaamiseen sekä vajaakuntoisten työhönsijoituksen tukemiseen ja muiden vaikeasti työllistettävien palveluun työvoimapalvelulain (1005/93) ja -asetuksen (1251/93), työmarkkinatuesta annetun

lain (1542/93) sekä työvoimapalveluihin liittyvistä etuuksista annetun asetuksen (1253/93) mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää myös työvoimapalveluihin liittyvistä etuuksista annettussa asetuksessa tarkoitettujen ryhmätapaturma- ja vastuuvakuutusten maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää työvoimapalvelujen kokeilu- ja kehittämishankkeiden koulutus-, materiaali- ja laitemenojen maksamiseen sekä ulkopuolelta ostettujen palvelujen kustannuksiin. Määrärahaa saa käyttää myös työvoimatoimistojen asiakasryhmille järjestettäviin ryhmäpalveluihin liittyvien asiantuntijapalvelujen, tutustumiskäyntien ja muiden kustannusten maksamiseen.

29. Työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen osopalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 107 700 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) mukaisen koulutuksen hankkimiseen. Määrärahaa saa käyttää myös koulutuksen ja majoituksen hankkimiseen Pohjoiskalotin koulutussäätiöltä. Määrärahaa saa käyttää koulutuksesta tiedottamiseen, tarjouspyyntö- ja hankintailmoitteluun sekä työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen suunnittelua ja hankintatoimintaa tukevasta kehittämis-, kokeilu- ja selvitystyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen, koulutus- ja konsulttipalvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Vuonna 1997 saa tehdä työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 14 §:n mukaisia koulutuksen hankintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1997 jälkeen enintään 273 000 000 mk.

Momentin määrärahaa saa käyttää enintään 2 600 000 mk työministeriön tarkemmin määrittämällä tavalla Venäjän lähialueiden ja Baltian maiden työvoiman kouluttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Vuonna 1997 saa tehdä koulutuksen hankintasopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja vuoden 1997 jälkeen enintään 700 000 mk.

30. Palkkaperusteinen työllistämistuki kunnille ja kuntayhtymille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 350 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työllisyyslain

mukaisten valtionapujen, mukaan lukien työllisyyslain edellyttämät lisätuet, maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

50. *Työvoimapolitiittiseen aikuiskoulutukseen osallistuvien opintososiaaliset edut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 267 100 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaisten opintososiaalisten etuuksien maksamiseen sekä työttömyyskassojen hallintokulujen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää opiskelijavalinnasta aiheutuvien menojen maksamiseen, ei kuitenkaan ilmoitus- ja tiedotustoiminnan menoihin.

52. *Työmarkkinatuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 050 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työmarkkinatuesta annetun lain mukaisen työmarkkinatuen maksamiseen. Tukea käytetään tuen saajan toimeentulon turvaamisen ohella työmarkkinatuesta annetun lain mukaisiin aktiivisiin työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin, joiden avulla edistetään tuen saajan työmarkkinoille sijoittumista. Määrärahaa saa käyttää myös työharjoittelusta aiheutuneiden tapaturmakorvausten ja työharjoittelijoina olevien ryhmävakuutusten maksamiseen.

61. *Euroopan sosiaalirahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus valtion osalta (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 655 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan unionin sosiaalirahastosta rahoitettaviin ohjelmiin sisältyvien hankkeiden sekä yhteisöaloitteiden ja pilottiprojektien kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen valtion osalta. Määrärahaa saa käyttää myös teknisen avun ja Euroopan sosiaalirahaston ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan, enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaus-, matkustus-, yms. menojen maksamiseen yhdessä momentin 34.01.61 kanssa.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

62. *Valtionapu työttömyyden lieventämiseen (osa EU)* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 750 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työllistämistukien maksamiseen työllisyysasetuksen (130/93) nojalla työllisyyslaissa tarkoitettujen työllistämiseen. Määrärahasta saa käyttää 5 000 000 mk alkavien starttiyritysten toiminta- ja kannattavuusedellytysten selvittämiseen. Lisäksi määrärahasta saa käyttää 10 000 000 mk työttömien aloitteellisuuden tukemiseen ja tässä toiminnassa tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen lyhytaikaisiin tehtäviin. Määrärahaa saa käyttää myös ennen työllisyyslain voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa käyttää työllisyysasetuksessa tarkoitettujen vakuutusten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös rakennemuutoshäiriöiden lieventämiseen ja alueellisiin kehittämisohjelmiin sisältyvien hankkeiden osarahoitukseen siten, että muina rahoittajina voivat yhteisrahoitusperiaatteen mukaisesti olla yritykset, kunnat ja valtionhallinnon muut hallinnonalat.

Määrärahaa saa käyttää työllisyyspoliittisen rakennetuen osalta myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 6 000 000 mk kansallista rahoitusosuutta varten.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

63. *Työllisyysperusteinen valtionapu investointeihin (osa EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 250 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen kuntien, kuntayhtymien ja muiden julkisten yhteisöjen työllisyysperusteisiin investointeihin, joilla edistetään uusien työpaikkojen syntymistä tai lievitetään työttömyysasteeltaan keskimääräistä vaikeampien alueiden työttömyyttä. Määrärahaa saa käyttää aikaisempina vuosina tehtyjen päätösten maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää valtioneuvoston erikseen päättämin perustein 50 000 000 mk julkisten rakennusten peruskorjaustoiminnan rahoitusohjelman mukaisiin kuntien toimitilojen peruskorjausinvestointien rahoitukseen, jolloin avus-

tusosuus voi olla enintään 15 prosenttia investointihankkeen kokonaiskustannuksista. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 28 000 000 mk näiden hankkeiden kansallista rahoitusosuutta varten.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

64. Muuttoturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työttömien työnhakijoiden matkakustannusten korvaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen työvoimapalvelulain ja työvoimapalveluihin liittyvistä etuuksista annetun asetuksen mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää enintään 1 500 000 mk paluumuuttoa koskevasta tiedotuksesta, Tukholman Finnjobb-tietopalvelusta sekä Pietarissa, Tallinnassa ja Petroskoissa järjestettävästä vastaavanlaisesta toiminnasta aiheutuviin kuluihin.

77. Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU) (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 310 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää työttömyyden torjumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen hankkeissa, joilla edistetään uusien työpaikkojen syntymistä tai lievitetään työttömyysasteeltaan keskimääräistä vaikeampien alueiden työttömyyttä.

Määrärahaa saa käyttää työllisyyslain 13 §:n mukaisiin valtion investointikohteisiin ja niiden suunnitteluun sekä valtion hankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen. Vuonna 1997 saa tehdä käynnissä oleviin töihin liittyviä valtion tulo- ja menoarviosta annetun lain (423/88) 10 §:ssä tarkoitettuja sitoumuksia siten, että niistä aiheutuu menoja myöhempinä vuosina enintään 150 000 000 mk. Määrärahaa saa käyttää myös EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta sekä pilottihankkeita ja yhteisöaloitteita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta. Määrärahasta on varattu 22 000 000 mk EU:n aluekehitysrahaston osarahoittamien hankkeiden kansallisen rahoitusosuuden maksatuksia varten.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

07. Pakolais- ja siirtolaisuusasiat

30. Valtion korvaus kunnille eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 54 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää eräiden Suomeen muuttavien henkilöiden toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannusten korvaamiseen kunnille valtioneuvoston määräämin perustein.

61. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 195 650 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta aiheutuvien menojen maksamiseen valtioneuvoston määräämin perustein. Lisäksi määrärahaa saa käyttää

pakolaisten maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista sekä koulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottotoiminnassa työskentelevien henkilöiden palkkaus- ja muiden toimintamenojen maksamiseen sekä vastaanottotoimintaa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää pakolaisten oman kulttuurin tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 000 000 mk turvapaikanhakijoiden oikeusapupalvelujen hankkimiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 129 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Vuoden 1997 pakolaiskiintiö on 500 henkilöä.

99. Työministeriön hallinnonalan muut menot

21. *Työvoimaopiston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 3 680 000 mk.

22. *Työneuvoston toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 308 000 mk.

23. *Siviilipalvelus* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 520 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää siviilipalveluksen ja täydennyspalveluksen toimeenpanosta siviilipalveluslain (1723/91) nojalla aiheutuviin kustannuksiin, myös työhallinnossa palvelevien siviilipalvelusmiesten ylläpito- ja päivärahakustannuksiin.

50. *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 230 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää palkkaturvalain (649/73) ja merimiesten palkkaturvalain (927/79) mukaisten menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää enintään 4 000 000 mk palkkaturvamenettelyyn liittyvien viranomaismaksujen, oikeudenkäyntikulujen ja konkurssikustannusten maksamiseen.

51. *Eräät merimiespalvelut* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 553 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää merimiesten palvelu- ja opintotoiminnasta annetun lain (452/72) nojalla merimiesten huoltotoimintaan suoritettavan valtion osuuden maksamiseen, merimieslain (423/78) ja merimiesten vuosilomalain (433/84) nojalla merimiesten vuosi- ja vanhempainlomamatkakustannuksiin sekä työsuhteen alkamiseen ja päättymiseen liittyviin matkakustannuksiin suoritettavan valtionosuuden maksamiseen.

Käyttösuunnitelma:

mk

Valtion osuus merimiespalvelutoimiston menoista	2 165 000
Valtion osuus työnantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin	2 388 000

Yhteensä 4 553 000

67. *Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 300 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja -velvoitteiden suorittamisesta sekä erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöministeriö

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään 91 555 000 mk.

22. *Kehittäminen ja suunnittelu* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 41 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kehittämis-, kokeilu-, suunnittelu-, tutkimus-, valvonta- ja seurantatoiminnasta sekä kansainvälisestä asiantuntijayhteistyöstä ja eri hallinnonalojen yhteishankkeista aiheutuvien muita kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan työsopimussuhteessa olevan henkilöstön palkkaamiseen ympäristöministeriöön ja enintään 110 henkilötyövuotta vastaavan työsopimussuhteisen projektihenkilöstön palkkaamiseen valtion virastoihin ja laitoksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitusta varten.

24. *Kansainvälinen yhteistyö* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 21 565 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja maksusuuksiin sekä osallistumisesta kansainvälisten järjestöjen kokouksiin ja muista ulkomaanmatkoista, Suomessa järjestettävistä kansainvälisistä kokouksista, vieraskielisen aineiston julkaisemisesta sekä muusta, myös kolmansiin maihin suuntautuvasta kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuviin menoihin. Määrärahaa saa lisäksi käyttää lähialueyhteistyön asiantuntijavaihdosta sekä eräiden kansainvälisestä tutkimus- ja kehittämissyhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää enintään kolmea

henkilötyövuotta vastaavan työsopimussuhteessa olevan henkilöstön palkkaamiseen kansainvälisten tehtävien hoitamiseksi ympäristöministeriössä.

26. *Koulutus, tiedotus ja valistus* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää henkilöstökoulutuksesta, hallinnon kehittämisestä, hallinnonalan koulutuksen luento- ja asiantuntijapalkkioista, matkoista, ulkomailta hankittavaan jatko- ja täydennyskoulutukseen suoritettavista opintoapurahoista, koulutusaineistojen tuottamisesta sekä koulutustoiminnasta ja sen kehittämisestä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös tiedotustoimintaan ja siinä tarvittavien asiantuntijoiden palkkioiden maksamiseen sekä ympäristökasvatuksen ja -koulutuksen edistämiseen.

61. *Eräät avustukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 600 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää avustuksien maksamiseen valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille niiden toimintaedellytysten turvaamiseksi, valtakunnallisille asuntoalan järjestöille valistus- ja neuvontatoimintaan, saariston kehityksen edistämistä annetun lain (494/81) 12 §:n mukaisten avustusten maksamiseen saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin sekä avustusten maksamiseen Pidä Saaristo Siistinä ry:lle ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävään toimintaan. Määrärahaa saa käyttää myös kestävää kehitystä edistävien projektituonteisten hankkeiden tukemiseen.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain (1135/93) 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

62. *EU:n LIFE-rahaston osallistuminen ympäristö- ja luonnonsuojeluhankkeisiin (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 18 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n komission hyväksymien EU:n ympäristörahostosta (LIFE) osarahoitettavista hankkeista ja pilottihankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

11. Ympäristön suojele

62. (35.11.62 ja 26.31) *Ympäristönsuojelun edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 32 750 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein avustusten maksamiseen ympäristönsuojelua edistäviin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin sekä avustusten maksamiseen saastuneiden maa-alueiden ja vanhojen kaatopaikkojen kunnostukseen, kierrätyksen ja muun jätehuollon mallilaitosten rakentamiseen sekä muihin ympäristönsuojelua edistäviin investointeihin.

Määrärahaa saa käyttää myös yhdyskuntien vesihuoltotoimenpiteiden avustamisesta annetun lain (56/80) mukaisten avustusten maksamiseen yhdyskuntien vesiensuojelua edistäviin investointeihin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrachaa.

63. *Ilmansuojelun ja jätehuollon investointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 16 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) mukaisiin teollisuuden ja energiahuollon ilmansuojeluinvestointeihin, jätteiden yleisten käsittelypaikkojen perustamis- ja kunnostamisinvestointeihin sekä jätteiden hyödyntämistä edistäviin investointeihin ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen korkotuen maksamiseen.

Korkohyvityksen määrä on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana neljä prosenttiyksikköä ja 5—8 lainavuosien aikana kaksi prosenttiyksikköä. Korkohyvitys on kuitenkin enintään luottolaitoksen perimän koron suuruinen. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkotukea ei makseta.

64. *Öljyjättemaksulla rahoitettava öljyjätehuolto* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää öljyjättemaksusta annetun lain (894/86) 7 §:n nojalla öljyjätteistä ja niiden keräilystä, kuljetuksesta, varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä avustuksien maksamiseen ongelmajätteiden alueellisten vastaanottopaikkojen perustamiskustannuksiin.

67. (35.13.40, 13.66, osa ja 13.67) *Ympäristöyhteistyön edistäminen Suomen lähialueen maisma* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 21 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää Suomen lähialueen maiden kanssa sopiman ympäristöalan yhteistyön edistämiseen ja lainsäädännön ja hallinnon kehittämisestä, hankkeiden valmistelusta ja arvioinnista, koulutuksesta, ympäristön tilan seurannasta, ympäristövaikutusten arviointimenetelmien kehittämisestä sekä ympäristöteknologian kehittämisestä ja kokeilusta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa lisäksi käyttää avustusten maksamiseen yrityksille ja yhteisöille suunnitellu- ja toimeenpanokustannuksiin Suomen lähialueiden pienehköissä ympäristöhankkeissa, jotka perustuvat kahdenvälisiin sopimuksiin ja ovat tärkeitä myös Suomen oman ympäristön suojelun kannalta ja joissa sovelletaan pääasiassa suomalaista ympäristöteknologiaa. Määrärahaa saa käyttää lisäksi Suomen avustossuuden maksamiseen sellaisissa yhteistyöhankkeissa, joita rahoittavat myös muut valtiot sekä kansainväliset järjestöt ja rahoituslaitokset. Avustukset myönnetään valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti.

26. Alueelliset ympäristökeskukset

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
282 425 000 mk.

61. *Euroopan aluekehitysrahaston tavoitteiden kansallinen osarahoitus (EU)* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 20 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavia tavoiteohjelmia toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta ja yhteisöaloit-

teita toteuttavien hankkeiden kansallisten rahoitusosuuksien maksamiseen valtion osalta.

Määräraha on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

77. *Ympäristötyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 61 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää ympäristötöiden suunnittelusta ja rakentamisesta, peruskorjauksista ja rakentamisvelvoitteista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

27. Suomen ympäristökeskus

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)
Momentille myönnetään nettomäärärahaa
119 827 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös EU:n hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitusta varten.

27. *Ympäristövahinkojen torjunta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjunnan järjestämisestä, torjuntakaluston hankinnoista ja torjuntatoimenpiteistä sekä ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisestä yhteistyöstä ja koulutus- ja kehittämistoiminnasta sekä oikeudenkäynneistä aiheutuvien menojen ja sivutoimien varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioiden maksamiseen.

44. *Koskiensuojelulain mukaiset korvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää koskiensuojelulain (35/87) sekä Ounasjoen ja Kyrönjoen erityis-suojelusta annettujen lakien (703/83 ja 1139/91) mukaisten korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös korvaustoimitusten kus-

tannuksiin ja valtion edun valvonnan kannalta välttämättömistä selvityksistä aiheutuviin menoihin.

63. (35.27.30 ja 40) *Vesiensuojeluinvestointien korkotuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 9 800 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luottolaitosten varoista myönnettävistä eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/77) mukaisten yhdyskuntien ennen vuotta 1995 ja teollisuuden vesiensuojeluinvestointien ennen vuotta 1992 myönnettyjen lainojen korkohyvityksen maksamiseen.

Yhdyskuntien lainoille maksettavan korkohyvityksen määrä on kahdeksan ensimmäisen lainavuoden aikana neljä prosenttiyksikköä ja 9—16 lainavuosien aikana kaksi prosenttiyksikköä. Korkohyvytys on kuitenkin enintään luottolaitoksen perimän koron suuruinen. Kuudennessa lainavuoden jälkeen korkohyvitystä ei makseta.

Teollisuuden lainoille maksettavan korkohyvityksen määrä on neljän ensimmäisen lainavuoden aikana neljä prosenttiyksikköä ja 5—8 lainavuosien aikana kaksi prosenttiyksikköä. Kahdeksannen lainavuoden jälkeen korkohyvitystä ei makseta.

Määrärahasta on osa alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrahaa.

30. Yhdyskunnat, alueidenkäyttö ja luonnonsuojelu

Metsähallituksen luonnonsuojelutehtävien palvelu- ja muut toimintatavoitteet vuonna 1997 ovat:

Metsähallituksen tulee yhteistyössä eri tahojen kanssa täydentää EU:n luonnonsuojeludirektiivien edellyttämää Natura 2000 -verkostoon liitettäviä alueita koskevia tietoja sekä edesauttaa verkoston toteuttamista. Suojelualueista, erityisesti kansallispuistoista on edustavuutensa ja palveluidensa puolesta luotava sellaisia alueita, joihin kestävä ja ympäristöä säästävä retkeily- ja virkistyskäyttö sekä matkailutoiminta voivat suojeluarvoja vaarantamatta pitkäjänteisesti tukeutua. Opastustoiminnassa lisätään yhteistyötä maakuntien liittojen ja kuntien kanssa. Opastusrakentamisessa suositetaan ratkaisuja, jotka edistävät maiseman ja rakennusperinnön hoitoa.

Metsähallituksen vastuu luonnonsuojelusta tulee ottaa huomioon, kun Metsähallitus ryhtyy osaltaan soveltamaan uudistettua metsälainsäädäntöä ja erityisesti silloin, kun se osallistuu alueellisten tavoiteohjelmien laadintaan.

22. (35.30.21 ja 30.22) *Luonnonsuojelualueiden hoito ja kunnossapito* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 67 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden sekä erämaa-alueiden hoitomenojen, opastustoiminnan menojen sekä rakennusten ja rakennelmien, teiden ja tieosuuksien korjaus- ja kunnossapitomenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen, joiden hankintahinta on yli 50 000 mk ja taloudellinen käyttöaika yli kolme vuotta.

Määrärahaa saa käyttää lisäksi yksityismaiden luonnonsuojelualueiden merkintään ja hoitomenoihin, uhanalaisten eliölajien ja maisema-alueiden hoitoon sekä luonnonsuojelusuunnittelun ja maa-aineslain soveltamiseen liittyvän suunnittelun menoihin. Määrärahaa saa käyttää myös ennen maa-aineslain voimaantuloa syntyneiden aineiden ottoaikkojen kunnostamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös saimaannorpan suojeluun ja norppakannan hoitoon sekä norppien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrachaa.

37. *Avustukset kuntien kaavoitukseen ja maankäytön ohjaukseen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 500 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää kuntien ranta-osayleiskaavoituksen tukemiseen sekä avustusten maksamiseen luonnonsuojelun, maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidon ja virkistyskäytön kannalta valtakunnallisesti merkittävien alueiden sekä yhdyskuntakehityksen kannalta merkittävien kohteiden yleiskaavojen laatimista varten. Lisäksi määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön määräämien perusteiden mukaisesti avustusten maksamiseen kunnille ja kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustamille yhteisöille usean kunnan yhteisten virkistysalueiden hankintaan sekä aluearkkitehtitoiminnan palkka- ja matkamenoihin.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrachaa.

61. *Eräät luonnonsuojeluun liittyvät korvaukset* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 43 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luonnonsuojelulain mukaisesti korvausten maksamiseen luonnonsuojelualueiden perustamisesta maanomistajille aiheutuvista taloudellisista menetyksistä. Määrärahaa saa käyttää myös maa-aineslain (555/81) siirtymäsäännösten mukaisesti harjujensuojelusta aiheutuvien korvausten maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös alueellisten ympäristökeskusten suorittamien korvausten maksamiseen rauhoitettujen harvinaisten eläinten aiheuttamista vahingoista. Lisäksi määrärahaa saa käyttää koron maksamiseen jaksotetuille, maksamatta oleville korvauksille. Koron suuruus vastaa lunastuslain 95 §:n 1 momentissa määriteltyä korkoa.

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluohjelmien toteuttamiseksi myönnetään valtuudet tehdä vuonna 1997 sopimuksia ja antaa sitoumuksia enintään 80 000 000 mk. Valtuudesta saa aiheutua menoja vuoden 1998 loppuun mennessä enintään 20 000 000 mk, vuoden 1999 loppuun mennessä enintään 40 000 000 mk ja vuoden 2006 loppuun mennessä yhteensä enintään 80 000 000 mk.

62. *Avustukset rakennusperinnön hoitoon* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää rakennussuojelulain (60/85) 11 §:n ja 13 §:n nojalla suoritettavien korvausten ja suojelun toteuttamisesta valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen sekä rakennuslain (370/58) 135 §:n 3 momentin mukaisten avustusten maksamiseen kunnille.

Määrärahaa saa lisäksi käyttää avustusten maksamiseen yksityiselle omistajalle, rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille, kunnille ja kuntayhtymille kulttuurihistoriallisesti arvokaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen sekä säilyttämisen edellyttämiin selvityksiin. Määrärahaa saa käyttää myös avustuksen maksamiseen merkittäviin maisema-alueisiin kuuluvan rakennetun ympäristön hoitoon ja kunnostukseen.

Kunnille ja kuntayhtymille voidaan myöntää avustusta myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen hankkimiseksi, jolloin avustus myönnetään ensisijassa niissä tapauksissa, jolloin siitä aiheutuvat kustannukset muodostuvat kunnan tai kuntayhtymän taloudelliseen asemaan nähden kohtuuttomaksi. Lisäksi määrärahasta saa käyttää enintään 200 000 mk avustusten maksamiseen rakennusperinnön hoitoon liittyviin valtakunnallisiin tiedotus- tai muihin projekteihin.

Avustusta rakennusperinnön hoitoon saa myöntää enintään 50 % toimenpiteiden kustannuksista. Erittäin arvokkaaseen, rakennustavataan tyyppilliseen tai ainutlaatuiseen kohteeseen, johon uusi käyttötapa on vaikeasti sovitettavissa tai jolla on valtakunnallista merkitystä, voidaan avustusta myöntää tätä enemmän, kuitenkin enintään 80 % kustannuksista.

Määrärahasta osa on alueiden kehittämisestä annetun lain 6 §:n mukaista aluekehitysrachaa.

74. *Luonnonsuojelualueiden talonrakennustyöt* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää luonnonsuojelualueiden talonrakennustöiden lisäksi luonnonsuojelualueilla sijaitsevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen sekä luonnonsuojelualueiden teiden ja tieosuuksien rakentamis- ja perusparannusmenojen maksamiseen.

87. *Luonnonsuojelualueiden hankkiminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 111 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelutarkoituksia varten sekä eräma-alueisiin liitettävien alueiden ostamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Lisäksi määrärahaa saa käyttää koron maksamiseen jaksotetuille, maksamatta oleville kauppahinnoille. Koron suuruus vastaa lunastuslain 95 §:n 1 momentissa määriteltyä korkoa.

Valtion omistukseen hankitaan luonnonsuojelualueita vaihtamalla niitä laajasti virastojen ja laitosten hallinnassa oleviin valtion maa-alueisiin.

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluohjelmien toimeenpanoa varten myönnetään valtuudet tehdä vuonna 1997 sopimuksia ja antaa sitoumuksia enintään 120 000 000 mk. Valtuudesta saa aiheutua menoja vuoden 1998 loppuun mennessä enintään 30 000 000 mk, vuoden 1999 loppuun mennessä enintään 60 000 000 mk sekä vuoden 2006 loppuun mennessä yhteensä enintään 120 000 000 mk.

41. Valtion asuntorahasto

21. *Toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 430 000 mk.

45. Asunto- ja rakennustoimi

54. *Asumistuki* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 070 000 000 mk.
Määrärahaa saa käyttää asumistukilain (408/75) mukaisten tukien maksamiseen.

56. *Avustukset korjaustoimintaan* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 450 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää asunto-osakeyhtiötalojen korjausten avustamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjaustoimintaan sosiaalisin perustein. Lisäksi määrärahaa saa käyttää avustusten maksamiseen vanhojen kerrostalojen hissien rakentamiseen ja liikuntaesteitten poistamiseen, tilojen käyttötarkoituksen muuttamiseen palveluasumisen toteuttamiseksi, kuntoarvioiden laatimiseen ja asunnoissa ilmenevien terveyshaittojen edellyttämiin korjaustoimenpiteisiin, nuorten asuntojen omatoimiseen korjaustoimintaan sekä kokeilulukuotteisesti laitosrakennusten muuttamiseen asuinkäyttöön soveltuviksi. Valtioneuvosto määrää tarkemmin avustusten myöntämisperusteista siten, että perusteita voidaan soveltaa myös aiemmilta vuosilta käyttämättä jääneisiin määrärahoihin.

60. *Siirto valtion asuntorahastoon* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion asuntorahastosta annetussa laissa (1144/89) tarkoitetun koron maksamiseen valtion asuntorahastolle valtion keskuskirjanpidossa olevan rahastoyhdistilain varoille. Koron suuruus vastaa yhdystilin varojen väliaikaisesta sijoittamisesta valtiolle saatavaa tuottoa.

Valtion asuntorahaston varoista maksetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/80), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/93), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/93), asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/96), oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta annetun lain (639/82), taloudellisissa vaikeuksissa oleville asuntovelallisille myönnettävästä korkotuesta annetun lain (408/92), maksuvaikeuksissa oleville asuntovelallisille myönnettävästä korkotuesta annetun lain (621/93) ja eräisiin lämmityslaitoshankkeisiin myönnettävistä lainoista ja korkotuesta annetun lain (83/82) mukaiset kor-

kotuet, korkohyvitykset ja luottovarauskorvaukset sekä katetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:ssä, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 10 §:ssä sekä omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetussa laissa (204/96) tarkoitetut valtionvastuut. Asuntorahaston varoista maksetaan lisäksi asuntosäästöpalkkiolain (862/80) mukaiset asuntosäästöpalkkiot.

Vuonna 1997 saadaan valtion asuntorahaston varoista myöntää aravalain (1189/93) mukaisia lainoja yhteensä enintään 4 725 000 000 mk sekä sen lisäksi vuodelta 1996 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä myöntämisvaltuutta vastaava määrä. Vuonna 1997 ei myönnetä uusia omistusasuntolainoja omakiselunastamislainoja lukuun ottamatta.

Vuonna 1997 saadaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain ja asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia lainoja hyväksyä korkotukilainoiksi yhteensä enintään 4 875 000 000 mk sekä sen lisäksi vuodelta 1996 peruuntuneita hankkeita tai muuten käyttämättä jäänyttä hyväksymisvaltuutta vastaava määrä.

Lähiöiden projektiluonteisen suunnitelmallisen perusparannuksen rahoituksen turvaamiseksi voidaan tehdä mahdollisia ennakkopäätöksiä vuokratalojen perusparannusta varten vuosina 1998—2000 myönnettävistä aravalainoista. Ehdollisten ennakkopäätösten mukaan myönnettävien lainojen määrä saa kutakin vuotta kohden olla enintään 100 000 000 mk.

Omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetun lain mukaisten valtionvastuiden kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 3 500 000 000 mk vuoden 1997 lopussa. Lisäksi vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain ja omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain mukaisiin lainoihin tulee lain mukainen valtionvastuu.

Vuonna 1997 valtion asuntorahasto saa arvopaperistaa asunto- ja aravalainoja tai ottaa lainaa yhteensä enintään 2 700 000 000 markan nettomäärään asti. Asuntorahastolla on arvopaperistettujen lainojen maksamisen vakuudeksi enintään 135 000 000 markan suuruinen val-

tuus vuonna 1997 ostaa arvopapereita tai sitoutua lisävakausjärjestelyyn.

Henkilökohtaisen aravalainan saajasta itsestään riippumattomista syistä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi voidaan vuonna 1997 aravalain 46 §:n ja arava-asetuksen 28 §:n nojalla myöntää enintään 30 000 000 mk lykkäystä lainan korkojen, lyhennysten tai molempien maksamisesta.

Vuonna 1993 uustuotantoa varten hyväksytyjen korkotukilainojen korkohyvitys on vuokra-asuntojen korkotuesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetuille lainansaajille 8 % lainavuosina 1—5 ja 6 % lainavuosina 6—10. Muille lainansaajille vuonna 1993 uustuotantoa varten hyväksytyjen lainojen korkohyvitys on 7 % lainavuosina 1—4 ja 5 % lainavuosina 5—8. Muiden vuosina 1993 ja 1992 hyväksytyjen korkotukilainojen korkohyvitys on 6 % lainavuosina 1—4 ja 4½ % lainavuosina 5—8. Vuonna 1991 hyväksytyissä lainoissa lainan saajalta perittävä korko on neljänä ensimmäisenä vuonna lainanantajan perimän koron ja 7 prosentin korkohyvityksen erotus sekä 5—8 vuosina lainanantajan perimän koron ja 5 prosentin korkohyvityksen erotus. Ennen 1.1.1991 hyväksytyjen lainojen lainan saajilta perittävä korko on 5 % ja korkohyvitys tämän ja lainanantajan perimän koron erotus. Korkohyvitys on kuitenkin enintään luottolaitoksen perimän koron suuruinen.

Korkohyvitystä maksetaan vuokra-asuntojen korkotuesta annetun lain 2 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitetuille lainansaajille uustuotantoa varten enintään kymmeneltä ja muissa tapauksissa enintään kahdeksalta vuodelta ennen vuotta 1994 korkotukilainoiksi hyväksytyjen lainojen osalta.

Taloudellisissa vaikeuksissa oleville asuntovelallisille myönnettävästä korkotuesta annetun

lain sekä maksuvaikeuksissa oleville asuntovelallisille myönnettävästä korkotuesta annetun lain mukaisen korkohyvityksen määrä on 5 % vuodessa korkotukilainan jäljellä olevasta pääomasta.

61. *Avustukset vuokrataloille* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 23 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtioneuvoston määräämin perustein avustusten maksamiseen opiskelija-asuntojen omapääomaosuuteen ja huomattavissa taloudellisissa vaikeuksissa olevien vuokratalojen talouden tervehdyttämiseen. Valtiokonttori saa käyttää määrärahasta enintään 1 000 000 mk taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja asuntoyhteisöjen kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen. Valtioneuvoston määräämiä perusteita voidaan soveltaa myös aiemmilta vuosilta käyttämättä jääneisiin määrärahoihin.

64. *Avustukset asunnottomille ja pakolaisille osoitettaviin asuntoihin* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 mk.

Vuonna 1997 saa asunnottomille ja pakolaisille osoitettaviin asuntoihin myöntää omapääoma-avustuksia enintään 9 500 000 mk.

Omapääoma-avustukset myönnetään kunnille ja kuntien tosiasiallisesti omistamille yhteisöille sekä yleishyödyllisille yhteisöille uusien vuokratalojen oman pääoman kattamiseen silloin, kun ne sitoutuvat osoittamaan omistamaan vuokra-asuntoja asunnottomille tai pakolaisille.

Valtioneuvosto määrää avustusten myöntämisperusteet.

Pääluku 36

VALTIONVELKA

01. Markkamääräisen velan korko

90. *Markkamääräisen velan korko* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
14 208 324 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää markkamääräisen

velan korkojen, markkamääräisen velan vanhentuneiden korkojen ja myös lyhytaikaisesta tilapäisrahoituksesta aiheutuvien korkojen sekä emissioalennusten ja pääomatappioiden maksamiseen.

03. Valuuttamääräisen velan korko

90. *Valuuttamääräisen velan korko* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa
11 916 900 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valuuttamääräisen velan korkojen ja valuuttamääräisen velan vanhentuneiden korkojen sekä emissioalennusten ja pääomatappioiden maksamiseen.

09. Muut menot valtionvelasta

21. *Palkkiot ja muut menot valtionvelasta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 652 200 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää valtion markka- ja valuuttamääräisen lainanoton valmistelusta, lainojen ottamisesta, liikkeeseenlaskusta, lainojen takaisinmaksusta, koron ja valuutan vaihtamisesta aiheutuvien menojen ja asiantuntija- ym.

palkkioiden sekä muiden menojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös lyhytaikaisen tilapäisrahoituksen hankkimisesta aiheutuvien varauspalkkioiden sekä Valtion asuntorahaston arvopaperistamalla suoritettua varainhankinnasta valtiolle aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Eduskunta on päättänyt,

*että nyt hyväksyttyä talousarviota vuodelle 1997 sovelletaan 1 päivästä tammi-
kuuta 1997 alkaen.*

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 1996
